

**TÜRKİYE'DE YARATICI YAZMA BECERİSİNE YÖNELİK
YAPILAN ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ**

Tuğçe Demir

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

NİSAN, 2023

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren ...(.....) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Tuğçe
Soyadı : DEMİR
Bölümü : Temel Eğitim
İmza :
Teslim Tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı: Türkiye'de Yaratıcı Yazma Becerisine Yönelik Yapılan Çalışmaların İncelenmesi

İngilizce Adı: Investigation of Studies on Creative Writing Skills in Türkiye

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: Tuğçe Demir

İmza:

JÜRİ ONAY SAYFASI

Tuğçe Demir tarafından hazırlanan “Türkiye’de Yaratıcı Yazma Becerisine Yönelik Yapılan Çalışmaların İncelenmesi” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği / oy çokluğu ile Gazi Üniversitesi Temel Eğitim Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Kemal KÖKSAL

Temel Eğitim Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

.....

Başkan: Doç. Dr. Şükran CALP

Temel Eğitim Anabilim Dalı, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

.....

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Tuğba KILCAN

Temel Eğitim Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

.....

Tez Savunma Tarihi: 10/03/2023

Bu tezin Temel Eğitim Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Şaban ÇETİN

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

.....

Sevgili Anne ve Babama...

TEŞEKKÜR

Araştırmanın her sürecinde büyük katkılar sağlayan, fikirleriyle bana yol gösteren çok değerli danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Kemal KÖKSAL'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Tüm hayatım boyunca varlıklarını her zaman hissettiren ve eğitim hayatıma çok emek veren sevgili annem Sevim DEMİR ve sevgili babam Mustafa DEMİR'e, lisans eğitimimden itibaren her anımda yanımda olan ve araştırmama değerli fikirleriyle büyük katkılar sağlayan can arkadaşım Burcu DEMİRÖZ'e çok teşekkür ediyorum.

Tuğçe DEMİR

ANTALYA

NİSAN, 2023

**TÜRKİYE'DE YARATICI YAZMA BECERİSİNİ GELİŞTİRMEYE
YÖNELİK YAPILAN ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ
(Yüksek Lisans Tezi)**

Tuğçe Demir
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Nisan, 2023

ÖZ

Araştırma Türkiye'de yaratıcı yazma becerisine yönelik hazırlanan yüksek lisans ve doktora tezlerini yapıldığı yıllara, lisansüstü düzeye, yapıldığı üniversitelere, kullanılan araştırma yöntemine, hedef kitlesine, örneklem seçim yöntemine, örneklem büyüklüğüne ve araştırmacıların uygulamalarında kullandığı yaratıcı yazma yöntem, teknik veya etkinliklerine göre sınıflandırmayı amaçlamıştır. Araştırmada nitel araştırma tekniklerinden doküman analizi modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alan 2001-2022 yıllarına ait, bireylerde yaratıcı yazma becerisine yönelik yapılan 14 doktora, 56 yüksek lisans tezi olmak üzere toplam 70 izinli lisansüstü tez oluşturmaktadır. İlgili tezlere yönelik gerekli incelemeler yapılmış ve veriler alt gruplara ayrılmıştır. Araştırmada tezlerden elde edilen bulgular yüzde frekans tekniklerine göre analiz edilmiştir. Türkiye'de yaratıcı yazma becerisine yönelik yüksek lisans ve doktora tezlerinin büyük çoğunluğunun 2019 yılında yapıldığı ve ağırlıklı olarak yüksek lisans düzeyinde olduğu görülmüştür. Yaratıcı yazma becerisine yönelik yüksek lisans ve doktora tezlerinin en fazla Gazi Üniversitesi bünyesinde yapıldığı tespit edilmiştir. Yaratıcı yazma becerisine yönelik tezlerde daha çok nicel araştırma yöntemi tercih edilmiştir. Araştırmaların uygulama süreçlerinde yer alan kitlenin çoğunlukla ortaokul düzeyindeki öğrencilerden oluştuğu görülmüştür. İncelenen tezlerde araştırmacıların çoğunlukla evren ve örneklem belirlemek yerine çalışma grupları oluşturdukları ve 0-50 kişilik öğrenci gruplarını tercih ettikleri belirlenmiştir. Yaratıcı yazma becerisine yönelik yüksek lisans ve doktora tezlerinin uygulama süreçlerinde yaratıcı yazma yöntem, teknik veya etkinliklerinden görsel malzemelerin/fotoğraf veya resimlerin daha çok kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yazma, Yaratıcı Yazma, Yaratıcı Yazma Yöntem ve Teknikleri
Sayfa Adedi : xv+ 84
Danışman :Dr. Öğr. Üyesi Kemal KÖKSAL

**INVESTIGATION OF STUDIES ON CREATIVE WRITING SKILLS
IN TÜRKİYE
(M.S.Thesis)**

**Tuğçe Demir
GAZİ UNIVERSITY**

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

April, 2023

ABSTRACT

The research aimed to classify the master's and doctoral theses prepared to developed creative writing skills in Türkiye according to years they were written, the graduate level, the universities, where they were done, the research method, the target audience, the sample selection method, the sample size and the creative writing methods, techniques or activities used by the researchers in their practices. The document analysis model, one of the qualitative research techniques, was used in the research. The study group of the research consists of 70 authorized postgraduate theses, 14 doctoral and 56 master's theses, of 2001 to 2022, which are in the database of YÖK National Thesis Center. Necessary examinations for the relevant were made and the data were divided into subgroups. In the research, the findings obtained from the theses were analyzed by the percentage frequency techniques. It has been observed that most of the master's and doctoral theses in Türkiye aimed at improving creative writing skills were written in 2019 and mainly at master's degree. It has been determined that most of the master's and doctoral theses aimed at improving creative writing skills were written in Gazi University. Quantitative research methods were preferred more in theses aimed at improving creative writing skills. It has been observed that the population in the implementation processes of the studies consisted mostly of middle school students. Instead of determining the universe and sample, it has been determined in the theses that the researchers formed study groups and mostly preferred student groups of 0-50. It has

been concluded that visual materials/photographs or pictures were used more than creative writing methods, techniques or activities in the application processes of master's and doctoral theses aimed at improving creative writing skills.

Key Words :Writing, Creative Writing, Creative Writing Methods and Techniques
Page Number :xv+ 84
Supervisor :Dr. Öğr. Üyesi Kemal KÖKSAL

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZNİ	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR	v
ÖZ	vi
ABSTRACT	viii
İÇİNDEKİLER.....	x
TABLolar LİSTESİ.....	xiv
SİMGELER VE KISALTMALAR	xv
BÖLÜM I	1
GİRİŞ.....	1
Problem Durumu	1
Araştırmanın Amacı	3
Alt Problemler	4
Araştırmanın Önemi.....	4
Varsayımlar	6
Sınırlılıklar.....	6
Tanımlar	6

BÖLÜM II	7
KAVRAMSAL ÇERÇEVE	7
Yazma	7
Yazma Eğitimi	10
Yaratıcı Yazma	11
Yaratıcı Yazma Becerisine Yönelik Uygulanabilecek Yöntem, Teknik ve Etkinlikler.	14
1. Beyin Fırtınası.	15
2. Clustering (Kümeleme), Salkım veya Kelime Ağı Oluşturma	16
3. Doğa ve Çevre Gezileri.	16
4. Pencere Problemi	17
5. Cümle Birleştirme	17
6. Yarım Kalmış Bir Metnin Tamamlanması.....	17
7. Grupla Beraber Öykü Yazma	18
8. Balık Kılçığı	18
9. "Eğer Ben..." İfadeli Metin Yazma	19
10. Kavram Haritası.....	19
11. Zihin Haritası	20
12. Kullanılan Dili Tahmin Etmek	21
13. Müzik Eşliğinde Yazmak.....	21
14. Öykü Karakterleri Oluşturma	22
15. Ben Bir Süper Kahramanım	22
16. Sözcük Türeterek Metin Yazma.	22
17. Rüyalardan Öykü Oluşturma.	23
18. Karikatürden Hareketle Hikaye Oluşturmak	23

19. Reklam Metinleri Yazma	23
20. Özgün Değişler Oluşturma.....	23
21. Yaratıcı Drama Yöntemi	24
22. Eşyalarla Diyalog	24
23. Görsel Malzemeler/ Fotoğraf veya Resimler	25
24. Bir Metinden Hareketle Yeni Metin Oluşturma	25
BÖLÜM III	27
İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	27
Yaratıcı Yazma Becerisine Yönelik Yapılan Yurt İçi Çalışmalar.....	27
Yaratıcı Yazma Becerisine Yönelik Yapılan Yurt Dışı Çalışmalar.	29
Lisansüstü Tezlerin Farklı Değişkenler Açısından Değerlendirilip Analiz Edildiği Çalışmalar.....	31
BÖLÜM IV	34
YÖNTEM.....	34
Yöntem.....	34
Çalışma Grubu	35
Verilerin Toplanması.....	35
Verilerin Analizi.....	36
BÖLÜM V	40
BULGULAR VE YORUM.....	40
BÖLÜM VI.....	50
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	50
Sonuç ve Tartışma.....	50
Öneriler	54

KAYNAKLAR.....	56
EKLER.....	70

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı Tablosu.	40
Tablo 2. Tezlerin Türlerine Göre Dağılımı Tablosu.	41
Tablo 3. Tezlerin Yapıldığı Üniversitelere Göre Dağılımı Tablosu.....	41
Tablo 4. Tezlerde Kullanılan Araştırma Yöntemlerine Göre Dağılımı Tablosu.	43
Tablo 5. Tezlerin Hedef Kitlelerine Göre Dağılımı Tablosu.	43
Tablo 6. Tezlerin Örneklem Seçim Yöntemine Göre Dağılımı Tablosu.....	44
Tablo 7. Tezlerin Örneklem Büyüklüğüne Göre Dağılımı Tablosu.....	45
Tablo 8. Tezlerin Uygulama Süreçlerinde Kullanılan Yaratıcı Yazma Yöntem, Teknik veya Etkinliklere Göre Dağılımı Tablosu.	45
Tablo 9. Tezlerin Uygulama Süreçlerinde Kullanılan Yaratıcı Yazma Yöntem, Teknik veya Etkinliklerin Eğitim Kademelerine Göre Dağılımı Tablosu	46

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

YÖK Yüksek Öğretim Kurumu

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde; problem durumu, araştırmanın amacı, alt problemler, araştırmanın önemi, varsayımlar, sınırlılıklar ve tanımlara yer verilmiştir.

Problem Durumu

İnsanlar duygu ve düşüncelerini dil aracılığı ile ifade ederek iletişim kurmaktadır. Bu anlamda dil, toplulukları millet yapan ve kültür aktarımını gerçekleştirerek milletlerin sürekliliğini sağlayan temel noktadır (Uçgun, 2014, s. 227). Dinleme, konuşma, okuma ve yazma dilin temel beceri alanlarıdır. Bireylerin anlama, anlatma becerileri ile dilsel beceriler birbirini geliştiren veya körelten bir bağlantıya sahiptir.

Konuşma ve dinleme becerileri, okuma ve yazma becerilerinden daha önce oluşmaktadır (Bruner, 1991; akt. Maltepe, 2006, s.18). Konuşma ve dinleme becerilerinin temelleri ilk olarak doğduğumuz çevrede atılsa da okuma ve yazma becerilerimizin temelleri okulda atılır. Dilsel beceriler ilk olarak doğduğumuz çevre tarafından bizlere kazandırılır, sonrasında başlayan okul hayatımızda ise gelişimini hızlandırır.

Temel dil becerilerinden biri olan yazma; bireye kendini farklı şekillerde ifade etme olanağı sunması, toplumların kültürel birikimlerini gelecek nesillere aktararak kalıcılığını sağlaması açılarından önemlidir. Karatay (2011) yazının keşfini medeniyetin oluşması ve şekillenmesinde en önemli faktör olarak görmüştür (s. 21).

"Yazma; duygu, düşünce, istek ve olayları belli kurallara uygun olarak birtakım sembollerle anlatma becerisidir" (Özbay, 2007, s. 115). Binlerce yılda oluşmuş şekil ve sembollerin uzun tekrarlar sonucu öğretilmesiyle duygu ve düşüncelerin kurallara uygun olarak ifade edilmesidir. Yazma; sadece olayları ya da etkinlikleri kaydetme yolu değildir, aynı zamanda onları anlamlandırmadır. Bireylerin yazma becerilerini geliştirebilecekleri en uygun mekan ya da ortam okullardır.

Yazma doğuştan kazanılan bir beceri değil, yeterince uygulama ve istekle geliştirilebilen bir beceridir. Yazma eğitimi ise bir süreçtir ve bu süreçte bireylere yazma becerisinin özelliklerini kazandırmak ve bu özellikleri doğru biçimde kağıda aktarmalarını sağlamak gereklidir. Türkçe dersleri, düşüncelerini rahatlıkla ifade edebilecekleri, duygularını akıcı bir üslupla anlatabilecekleri, yazmadan zevk alan ve kendisine yazmayı bir uğraş edinmiş bireyleri yetiştirmeyi amaçlamaktadır.

Bireylere yaratıcı yazma becerisi kazandırmak, sadece öğretici yazılar yazdırmakla mümkün değildir. Yaratıcı yazma, dış dünyadan edinilen izlenimlerin farklı bir sunumla ortaya konmasına dayanır (Kuvanç, 2008, s. 64). Yaratıcı yazma konusunda önemsenen nokta bireylerin dış dünyayı algılamaları ve anlatmalarında kendi görüş, düşünce ve hayal güçlerini kullanmalarına olanak sağlamaktır. Dış dünyadan beş duyu yoluyla alınan izlenimler bireylerin zihninde canlanır ve kağıda aktarılır. Bireylerin yazılı anlatımda özgünlüğe ulaşabilmesi için kendi görüş, düşünce ve hayal gücünü de sürece dahil etmesi gerekir.

Myers (1993)'e göre yaratıcı yazma öğretiminde amaç, bireylerin gizli yaratıcılık özelliklerini keşfetmek ve sahip olduğu ancak çekindiği veya umursamadığı için kullanamadığı gücü ortaya çıkarmaktır (akt. Akbaba, 2020, s.26). Bu yapılırken yaratıcılığın düzeyi, kavramlar arasında kurulan yeni ilişkilerin çeşitliliğine bağlı kalınarak belirlenir; okunan, duyulan veya görülen birçok şeyin, üzerinde çalışılan konuyla ilişkilendirilmesi, yeni çağrışımlar oluşturulması sağlanır. Bireylerin kavramlar arasında yeni ilişki bağlamları ve yeni çağrışımlar oluşturmalarını sağlamak bir süreçtir. Bu süreçte bireylere rehberlik eden kişiler başta öğretmenlerdir. Yazma becerisinin kazanılmaya başlandığı ilk zamanlardan itibaren öğretmenler, bireylerinin hayal güçlerini de kullanmalarına olanak sağlayarak yeni ilişki bağlamları ve yeni çağrışımlar oluşturabilecekleri yaratıcı yazma çalışmaları yaptırabilirler.

Yaratıcı yazmada bilgi ve fikirlerin doğruluğundan ziyade bireyin hayal gücünü kullanması ve kendine has bir ürün ortaya koyması daha önemlidir. Bireyler yaratıcı yazma etkinliklerinde zorlandıklarında öğretmen rehberliğinde uygulanan yaratıcı yazmayı geliştirmeye yönelik yöntem, teknik veya etkinlikler süreçte yararlı olabilir. Beyin fırtınası, zihin haritası, pencere problemi, kelime ağı, balık kılıcı, rüyalar, karikatürler, drama etkinlikleri, müzik, doğa ve çevre gezileri hem bir yaratıcı yazma konusu oluşturması hem de yazma eyleminde bireylerin hayal gücünü geliştirmesi açılarından kullanılabilecek yöntem, teknik veya etkinlikler arasında sayılabilir.

Eğitim programlarında yaratıcı yazma becerisini kazandırmak ilköğretim birinci sınıftan itibaren hedeflenen davranışlar arasında yer almaktadır. Yaratıcı yazma becerisine yönelik araştırmacılar farklı eğitim kademelerinde uygulamalar yaptıkları çalışmalarında yaratıcı yazma yöntem, teknik veya etkinliklerini kullanmışlardır. Bu çalışmada Yüksek Öğretim Kurulu [YÖK] Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alan yaratıcı yazma becerisine yönelik yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerinden doküman incelemesi modeli ile veriler elde edilmiştir. Yüksek lisans ve doktora tezlerinden toplanan veriler değerlendirilip niteliklerinin saptanabilmesi amacıyla araştırmacı tarafından belirlenen kategoriler doğrultusunda içerik analizine tabi tutulmuştur. Yaratıcı yazma becerilerine yönelik yapılan çalışmaları desteklemek, niteliğini artırmak ve yeni yapılacak çalışmalara kaynak oluşturarak destek olmak amaçları doğrultusunda yaratıcı yazma becerisi konusunda yapılan çalışmaların incelenmesine gerek duyulmuştur.

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, Türkiye'de yaratıcı yazma becerisine yönelik farklı yaratıcı yazma teknikleri kullanılarak yapılan yüksek lisans ve doktora tezleri incelemek, var olan durumu tespit etmektir.

Araştırmanın problem cümlesi, "Türkiye'de yaratıcı yazma becerisine yönelik yapılmış olan yüksek lisans ve doktora tezlerinin farklı değişkenlere göre dağılımı nasıldır?" Bu kapsamda aşağıda ifade edilen alt problemlere cevap aranacaktır.

Alt Problemler

1. Yaratıcı yazma becerisine yönelik yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin yıllara göre dağılımı nasıldır?
2. Yaratıcı yazma becerisine yönelik yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin türlerine göre dağılımı nasıldır?
3. Yaratıcı yazma becerisine yönelik yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin üniversitelere göre dağılımı nasıldır?
4. Yaratıcı yazma becerisine yönelik yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin araştırma yöntemlerine göre dağılımı nasıldır?
5. Yaratıcı yazma becerisine yönelik yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin hedef kitlesine göre dağılımı nasıldır?
6. Yaratıcı yazma becerisine yönelik yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin örneklem seçim yöntemine göre dağılımı nasıldır?
7. Yaratıcı yazma becerisine yönelik yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin örneklem büyüklüğüne göre dağılımı nasıldır?
8. Yaratıcı yazma becerisine yönelik yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin uygulamalarda kullanılan yaratıcı yazma yöntem, teknik ve etkinliklerine göre dağılımı nasıldır?
9. Yaratıcı yazma becerisine yönelik yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin uygulama süreçlerinde kullanılan yaratıcı yazma yöntem, teknik veya etkinliklerinin eğitim kademelerine göre dağılımı nasıldır?

Araştırmanın Önemi

Temel dil becerilerinden biri olan yazma becerisi günümüz eğitim sisteminde önemli görülmektedir. Yazma becerisinin gelişimi ise sık sık yapılan yazma uygulamaları ile sağlanabilir. Fakat okullarımızdaki yazma uygulamalarının bireyler tarafından pek sevilmediği düşünülmektedir. Sebebinin bireylerin zihnen ve bedenen hazırlık süreçlerine tabi tutulmadan, belli sınırlar içerisinde kalarak, öğretmen kontrolünde yazma çalışmaları yapmaları olduğu söylenebilir. Yaratıcılıkları kısıtlanan bireylerin yazma çalışmalarından da zevk almaları beklenemez. Oysaki bireylerin kendi fikir ve düşüncelerini daha rahat ifade edebilecekleri, dikkatlerini çekecek, sürecin her bir basamağında onları da aktif kılacak yaratıcı yazma uygulamalarını tercih etmek yazma becerisinin gelişmesinde daha etkili

olabilir. Yaratıcı yazma uygulamalarında kullanılan yaratıcı yazma yöntem ve tekniklerinin bireylerin süreçten zevk almalarında, hayal güçlerini çalışmalarına yansıtma ve nitelikli yazılar ortaya koymalarında etkili bir faktör olduğu söylenebilir.

Literatür incelemesinde belli bir alandaki gelişmelerin ortaya koyulmasında kesitsel çalışmalar yaygın olarak yapılmaktadır (Erdem, 2011). Literatüre bakıldığında yaratıcı yazma becerisi konusunda çok sayıda çalışmanın olduğu görülmektedir. Lakin yaratıcı yazma becerisine yönelik yapılan tezleri farklı değişkenlere göre inceleyen bir çalışmaya rastlanmamıştır. Yaratıcı yazma becerisine yönelik yüksek lisans ve doktora tezlerini çeşitli değişkenlere göre inceleyerek genel eğilimlerini yansıtmak önem arz etmektedir. Çalışmada 2001-2022 tarihlerinde yaratıcı yazma becerisi konusunda yapılmış yüksek lisans ve doktora tezlerinin içerikleri çeşitli açılardan incelenerek tezlerdeki genel eğilim ortaya koyulmuş ve bir durum değerlendirmesi yapılmıştır. Araştırmacılara yaratıcı yazma konusundaki yüksek lisans ve doktora tezlerinin içerikleri hakkında genel bir bilgi verilmeye çalışılmıştır.

Literatürde yaratıcı yazma konusunda sadece YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alan yüksek lisans ve doktora tezlerinin içeriğini inceleyen bir çalışma bulunmaması sebebiyle bu araştırma az da olsa boşluğu doldurmaya katkı sağlaması açısından önemlidir. Yaratıcı yazma alanında yapılan tezlerin içerik analizleri yapılarak yöntem, örneklem grubu, örneklem büyüklüğü, hedef kitle, çalışmaların uygulama süreçlerinde kullanılan yaratıcı yazma yöntem, teknik ve etkinlikleri gibi özelliklerinin ortaya koyulması araştırmacıların var olan durumu görüp değerlendirmelerine ve çalışmalarını bu doğrultuda yapılandırmalarına yardımcı olacaktır. Araştırmacılar içerik analizi sonucunda elde edilen verilerden yola çıkarak, tezlerde kullanılan araştırma yöntemlerini görüp çalışmalarında kullanacakları en uygun yöntemi seçebilirler. Araştırmacılar çalışılan hedef kitleyi, örneklem gruplarını ve büyüklüklerini görerek çalışmada uygulama yapabilecekleri örneklem gruplarını tespit edip, ulaşmaları gereken kişi sayısını belirleyebilirler. Aynı zamanda araştırmacılar, yaratıcı yazma becerisine yönelik farklı yöntem, teknik ve etkinlikleri inceleyerek çalışmalarında kullanabilecekleri yöntem, teknik ve etkinlikleri seçebilirler. Son olarak bu çalışma sonucu ortaya çıkan veriler yaratıcı yazma alanında yapılacak olan çalışmalara bir kaynak oluşturması, yaratıcı yazma konusunda yapılan tezlerin bir arada görülmesine fırsat vermesi, araştırma konusu seçiminde yeni fikirlere ufuk açması açılarından önemli görülmektedir. Bu araştırma, yaratıcı yazma konusunda yapılacak

olan çalışmalar için araştırmacılar zaman ve ekonomik yönlerden kolaylık sağlaması açısından da önemli sayılmaktadır.

Varsayımlar

1. Araştırmacıların hazırladığı yaratıcı yazma becerisi alanında yapılan tezlerin enstitlerce YÖK Ulusal Tez Merkezi'ne eksiksiz biçimde ulaştırıldığı varsayılmıştır.
2. Araştırma kapsamında erişilen tezlerin YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde kategori haline getirilmesinin eksiksiz olarak yapıldığı varsayılmaktadır.

Sınırlılıklar

1. Araştırma Trk dilinde yazılmış tezlerle sınırlıdır.
2. Araştırma YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanından elde edilen çalışma grubunu oluşturan 70 tez ile sınırlıdır.
3. Araştırma YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alan, çalışma grubunu oluşturan tezlerin yılları, türleri, niversiteleri, araştırma yöntemleri, hedef kitlesi, örneklem seçme yöntemi, örneklem büyüklükleri, uygulamalarda kullanılan yaratıcı yazma yöntem, teknik veya etkinlikleri ile sınırlıdır.

Tanımlar

Yazma: Zihnimizdeki duygu, düşünce, istek ve olayların belli kurallara uygun olarak çeşitli sembollerle anlatılması olarak tanımlanmaktadır (Güneş, 2013, s. 157).

Yaratıcılık: Var olan kalıpları yıkarak alışıl gelmişin dışına çıkma, bilinmeyenlere doğru adım atma, yeni bir düşünce çizgisi ortaya koyma, bir problem için farklı çözümler getirme becerisi olarak tanımlanmaktadır (Topçuoğlu & Sever, 2012).

Yaratıcı yazma: Bireyin kendi iç ve dış dünyasından getirdiklerini, hayal gücünün de yardımıyla verilmiş bilgiyle harmanlayarak yeni ve özgün bir yazılı ürünü yazmak istediği gibi ortaya koyması olarak tanımlanmaktadır (Rızvanoğlu, 2016, s. 27).

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Yazma

Doğumumuzdan ölümümüze kadar, hayatın her anında gelişen ve dönüşen dil becerileri konuşma, dinleme, okuma ve yazma olarak dört başlık altında ele alınır. Bireyler toplum içerisinde dil becerileri ile var olurlar, duygu ve düşüncelerini ifade ederler. Dil, insana iletişim evreninden kendisine gelen iletileri anlama; aynı şekilde kendi duygu ve düşüncelerini çevresindekilere anlatma eylemleriyle var olur (Maden, 2011).

İnsanlık var olduğundan beri iletişim kurulurken duygu ve düşünceler dil aracılığı ile ifade edilir. Dil insanların topluluklar halinde yaşamasında, milletleri oluşturmada ve kültür aktarımı ile milletlerin devamlılığını sağlayan bir anahtardır. Yazının bulunması insanların iletişimde, medeniyetlerin oluşması ve şekillenmesinde önemli araçlardan biri olmuştur. Bağcı (2011)'ya göre genelde tarihin özünde ise uygarlık tarihinin başlangıcı olarak kabul edilen yazının icadı sonucunda iletişimde büyük gelişmeler ve atılımlar olmuştur (s. 88). Tarihin ve bilginin kalıcılığı, nesilden nesile aktarılması yazının keşfi ile sağlanmıştır. "Söz uçar, yazı baki kalır." anlayışı, dilin sözlü kullanımından ziyade yazılı ürünlerinin kalıcı olduğunu, dilin tarihi süreci içinde göstermiştir (S. Maden, Dincel & A. Maden, 2015, s. 1488).

Yalçın (1998)'a göre iletişimin ana malzemesi olan dil ve dilin kalıcılığını sağlayan yazma, sürekli gelişim ve değişim halindedir (s. 146). Yazı sözün kalıcılığını sağlaması, kuşaktan kuşağa aktarılmasına yardımcı olması yönleriyle önemlidir. Düşüncenin açık ve anlaşılır biçimde, dil/anlatım bozukluklarından arındırılarak en az hata ile hedef kitleye

ulaştırılmasını sağlayan yazı, birey ve toplum hayatının en vazgeçilmez ifade olanaklarından (Temizkan & Yalçınkaya, 2013, s. 81).

Nesillerin bilgi ve deneyimlerini günümüze kadar aktaran yazma eyleminin farklı yönlerini ele alan tanımlar yapılmıştır. Bu tanımlardan bazıları;

"Yazma duygu, düşünce ve hayallerin yazıyla anlatılmasıdır." (Yörüşün, 2013, s. 19).

"Yazma; bir konuda sahip olduğumuz bilgilerin, duygu, düşünce, deneyimlerin, belirli zihinsel işlemlerden geçerek, ana dilin kuralları içinde planlı şekilde yazıya aktarılmasıdır." (Şengül, 2011, s. 24).

"Yazma, fikirlerin, hislerin, planların, işitilenlerin, görülenlerin ve yaşanılanların işaretler vasıtasıyla başkalarına aktarmanın yoludur. Aynı zamanda iletişimi gerçekleştirmeyi ve fikirleri aktarmayı sağlayan bir yoldur." (Özkara, 2007, s. 19).

"Yazma, düşüncelerin ifade edilebilmesi için gerekli olan sembol ve işaretleri kinestetik olarak üretebilme becerisidir." (Akyol, 2007, s. 51).

"Yazma, sözlü iletişim aracı olan dili, yazı denilen görsel ve tek boyutlu bir dizgeye aktarma eylemidir." (Adalı, 2016, s. 30).

"Yazma; insanın zihinsel üretimleri olan duygu, düşünce, olay, istek, hayal, gözlem, izlenim, amaç, yaşam, yaşantı gibi olguların muhabata aktarılması amacıyla insan tarafından geliştirilmiş olan dil ve onun aletleri olan alfabe, yazı ve noktalama işaretleri vasıtasıyla, ilkel veya gelişmiş birtakım teknolojik imkanlar ile ağaca, taş, kuma, havaya, metale, yaprağa, kağıda veya sanal ortama iz bırakması işidir." (Topuzkanamış, 2014, s. 12).

Temel dil becerilerinden olan dinleme ve konuşmanın gelişimi içine doğduğumuz çevrede başlarken okuma ve yazmanın gelişimi ise genellikle okul hayatımız ile başlar sonrasında da yaşamımız boyunca devam eder. Dinleme ve konuşma becerileri okul öncesi dönemlerde bir dereceye kadar öğrenilebilir fakat okuma ve yazma becerilerini edinmek için formal eğitim alınması gerekmektedir. Formal eğitimde yazma; harf, sözcük ve cümlelerin öğretimiyle başlayıp bağımsız yazmaya kadar uzanan bir eğitim sürecinde geliştirilebilir (Ungan, 2007).

Eğitim sürecinde geliştirilmeye çalışılan yazma eyleminin bireylerdeki olumlu etkileri yadsınamaz. Bireyler kendini ifade ederken yazmadan yararlanırlar. Bireylerin hem kendini hem çevresini tanımlayabilmelerine olanak sağlayan yazmanın kişisel donanıma da etkisi vardır. Kasapoğlu (2007)'na göre yazmanın kişisel donanıma etkileri şu şekildedir:

- Yazma, zihinsel gelişimi destekler.
- Yazma, düşünmeyi, algılamayı ve duyguları geliştirir.
- Yazma, öğrenmeyi destekler ve güçlendirir.
- Yazma, araştırmayı ve okumayı teşvik eder.

- Yazma, bilgiyi seçme ve karar verme kabiliyetini geliştirir.
- Yazma, kişinin kendisini keşfetmesini, tanımasını sağlar.
- Yazma, bireylerde özgüven duygusunu geliştirir.
- Yazma, bireylerin empati kurmasını kolaylaştırır.
- Yazma, kişinin düşüncelerini açarak ifade etmesine yardımcı olur, bireyi ezberden kurtarır.
- Yazma, zamana bağlı olmaksızın bilgilerin üst üste konulabilmesi ile üretkenliği sağlar (s. 2)

Bireylere farklı donanımlar kazandırmaya yardımcı olan yazma, duygu ve düşüncelerin gelişigüzel kağıda dökülmesinden ibaret değildir. Emir (1978), yazı yazmak denilince gelişigüzel dizilmiş cümleler, üst üste yığılmış sözcükler topluluğunun kastedilmediğini, yazı yazmanın fikir ve düşünceleri, duygu ve istekleri mantıklı ve disiplinli bir şekilde aktarmaya çalışmak olduğunu söylemiştir (s. 7). Calp (2010) ise yazılı anlatımın amaçlarını şu şekilde sıralamıştır:

- Güzel yazma, sağlıklı bir kişilik oluşmasında rol oynama.
- Amaca uygun olarak duygu ve düşünceleri yazıyla ifade edebilme.
- Düşünce ve dil bağlantısını anlayabilme.
- Güzel yazmaya kitap okuma alışkanlığının etkisini kavrayabilme.
- Bilimsel, eleştireci, doğru ve yaratıcı fikirler üretebilme.
- Günlük hayatta Türkçenin yanlış kullanımına karşı duyarlılık kazanabilme (s. 226).

Yazma, duyulanları, düşünülenleri, tasarlananları, görüp yaşanılanları yazı ile anlatmaktır (Sever, 2004, s. 24). Tanımda da belirtildiği gibi iyi bir yazı yazmada görüp yaşanılanların, duyulanların önemi büyüktür.

Beyreli, Çetindağ ve Celepoğlu (2005), birikimin önce dış dünyanın algılanması ardından da algılananların kendi içimizde değerlendirilmesi ile sağlanabileceğini vurgular. Birikimin sağlanması için de şu üç eylemi ön plana çıkarır:

1. *Gözlem yapmak:* Tanımadığımız, bilmediğimiz bir şeyi anlatmamız söz konusu değildir. Gözlem yapmak da duyu organlarımız aracılığı ile dünyayı tanımamızı, algılamamızı sağlar. Bu açıdan gözlem yapma becerisi iyi bir yazarda olması gereken özelliktir.
2. *Okumak:* Bilgi edinmenin yollarından biri olan okumak yazara eseri için birçok malzeme sunabilmektedir. Bununla beraber okumak kişinin anlatım becerilerine katkı sağlamaktadır. Farklı yazılar okuyan kişi kendi üslubunu oluşturabilmek için önünde birçok seçeneğe sahip olabilmektedir. Kimi zaman bu seçeneklerden birini tercih ederken kimi zaman da bu seçeneklerden bir sentezle kendi üslubunu oluşturabilmektedir.
3. *Düşünmek:* Gerekli malzemeye sahip olmak iyi bir iş ortaya koymak için yeterli değildir. Bu yapılan her iş için olduğu gibi yazma için de geçerlidir. İyi bir iş için kilit nokta gerekli malzemeyi birleştirebilmektir. Gözlem yaparak ve okuyarak elde ettiğimiz birikimi zihinsel bir süreçten geçirerek değerlendirmek, işlemek ve ondan sonra kullanmak gerekmektedir (s. 37).

Zorbaz (2010) tarafından zihinde yapılandırılmış duygu, düşünce ve bilgilerin düzenlenerek anlamlı bir yapı oluşturan birtakım sembollerle kağıda veya başka bir yüzeye dökülmesi işlemi olarak tanımlanan yazma sürecinin beş aşaması vardır (s. 1). İşpiroğlu (2006) bu aşamaları şu şekilde açıklamıştır:

1. *Ön Hazırlık:* Çağrışımların harekete geçirildiği aşama.
2. *Hazırlık:* Çağrışımlardan gereksiz olanların ayıklandığı aşama.

3. *Tasarım Hazırlama*: Fikirlerin düzene konulup kurgunun oluşturulduğu aşama.
4. *Yazma Süreci*: Yazma eyleminin gerçekleştiği, duygu ve düşüncelerin biçimlendirildiği aşama.
5. *Öz Denetim*: Yazılanların gözden geçirildiği aşama (s. 27-30).

Çeşitli süreçleri, dikkat edilmesi gereken kuralları olan yazma diğer dil becerilerine oranla daha zor gelişen bir beceridir. Demirel (2003) yazma eylemini kontrollü yazma, güdümlü yazma, serbest yazma olarak üçe ayırmıştır. Kontrollü yazmada bireylere önceden hazır metin verilerek devam ettirme, metinlerdeki eksik bölümleri tamamlama, karışık verilen paragrafları düzgün hale getirme, gibi etkinlikler yaptırılabilir. Güdümlü yazmada; öğretmenin verdiği kavramları kullanarak bireylerden paragraf oluşturmaları istenebilir. Serbest yazmada ise bireylerin bir konu ile ilgili tamamen kendi duygu ve düşüncelerini dilbilgisi kurallarına uyarak, sayfa düzenine ve yazıya dikkat ederek özgün biçimde yazmaları istenebilir (s. 102-108).

Yazma Eğitimi

Temel dil becerilerinden olan yazma becerisinin eğitimi ve geliştirilmesi okullarımızda sağlanabilmektedir. Yazma eğitiminde amaç bireylerde yazma eylemine karşı istek oluşturmak ve bireylerin yazma süreçlerinden zevk almalarını sağlayabilmektir. Cavkaytar (2010)'a göre yazma eğitimindeki amaç; kendini ifade edebilen, yazdıklarını değerlendirebilen, hatalarını bulup kendi başına düzeltebilen nesiller yetiştirmektir (s. 133). Coşkun (2009)'a göre yazma eğitiminde dikkat edilmesi gereken ilkeleri şu şekildedir:

- Yazma becerisinin geliştirilmesi birbiriyle sıkı ilişkilere sahip birçok eylemin art arda kullanılmasıyla gerçekleşen bir süreci gerektirir.
- Yazma eğitiminin amacı, metin oluşturma değil metin oluşturma için gerekli becerilere sahip olunmasını sağlamaktır.
- Yazma eğitiminde bireylerin yazmaya psikolojik ve düşünsel açıdan hazır olmasına yardımcı olunmalıdır.
- Öğretmen yazma sürecinin her aşamasında bireyleri takip etmeli, ona yol göstermeli, metin oluşturmada yardımcı olmalıdır.
- Bireylerin yazmaya karşı olumsuz bir tutumu veya korkusu var ise ilk olarak olumsuz tutum ve korkunun giderilmesine dönük çalışmalar yapılmalıdır.
- Yazma eğitiminde bireyler arasındaki farklılıklar göz ardı edilmemelidir.
- Yazma eğitiminde öncelikli olarak içeriğin düzenlenmesine ağırlık verilmelidir.
- Yazma konusuyla ilgili özel bir amaç olmadıkça bireyler tek bir konu üzerinde yazmaya zorlanmamalı, bireylere farklı konulardan istediklerini seçme imkanı verilmelidir.
- Yazma çalışmaları olabildiğince farklı metin türleri üzerinde yaptırılmalıdır.
- Bireylerin yazılı anlatımları değerlendirilirken içeriğin orijinal, farklı olması, bireyin kendi düşüncelerini yansıtmayı teşvik edilmelidir.
- Bireylerin bilişsel becerilerini geliştirecek çalışmalar yapılmalıdır.

- Değerlendirme not vermek için değil bireyin yazma becerisindeki sorunları tespit etmek ve yanlışlarını düzeltmelerine yardımcı olmak için yapılmalıdır.
- Yazma eğitimi sadece okullardaki çalışmalarla sınırlı kalmamalı, bireylerin okul dışında da yazma zevk ve alışkanlığı kazanması sağlanmalıdır (s. 51).

Yaratıcı Yazma

Bireyler ilkokul döneminde temel dil becerilerinden olan yazma ile tanışır. Bireyler öncelikle ses, harf, kelime ve cümle şeklinde ilerleyen süreçte temel yazma eğitimini alırlar, konuşma becerisinin yanı sıra duygu ve düşüncelerini ifade edebilecekleri bir beceri daha edinirler. Lakin bireyler yazma sürecine ilişkin belli kalıplardan, duygu ve düşüncelerini özgürce ifade edememekten, sadece öğretmen tarafından seçilen konu ve türde yazmaktan pek hoşlanmayabilirler. Bireyler duygu ve düşüncelerini rahatça ifade edebilecekleri özgür yazma ortamlarından daha fazla zevk alırlar böylelikle yazma eylemine karşı istekleri artabilir. Bireylerin duygu ve düşüncelerini ifade edebilecekleri, orijinal fikirlerini toplumla paylaşabilecekleri yaratıcı yazma etkinlikleri bireylere istedikleri özgür yazma ortamını sunabilir. Bireylerin zevk aldıkları, sürece istekle katıldıkları yaratıcı yazmaya yönelik birçok tanım yapılmıştır. Bunların birkaçı şu şekildedir:

"Yaratıcı yazma, zihindeki yaratıcı fikirlerin kağıtta yerini alması demektir." (Calp, 2010; akt. Gökçe, 2020, s. 5).

"Yaratıcı yazma, zihinde var olan bilgileri, kavramları, olayları, zihindeki sesleri, bellekteki görüntüleri, hayalleri yeniden kurgulayarak, birbirleriyle harmanlayarak ortaya ürün olarak yeni bir beste, şiir, hikâye, deneme ya da roman koyma süreci olarak ifade edilir." (Güleryüz, 2006, s. 126).

Yaratıcı yazma çalışmaları toplumlarda anlık yaşantılardan, bilimsel çalışmalara kadar ifade olanağı sunan geniş bir yelpazede bireysel becerileri kazandıran önemli bir yöntemdir. Yaratıcı yazma için şu özellikler sıralanabilir:

- Dili yaşamak,
- Organizasyon yeteneklerini geliştirmek,
- Bilgiyi keşfetmek,
- Hayal gücünü geliştirmek,
- Diğerleri ile paylaşmak,
- Tanımlayıcı dili kullanmak,
- Eleştirel çözümleme yeteneklerini kullanmak,
- Yaratıcı çalışmada zevk ve özsaygı bulmak,
- Temel dil bilgisi ve noktalama yetenekleri kullanmak,
- Yazmada becerikli ve emin olmak,

- Kendini açıkça anlatmayı öğrenmek işe koşulabilir (Ataman, 2011; akt. Erdoğan, 2018, s. 18-19).

Bireylerin dış dünyadan algıladıklarını iç dünyaları ile birleştirerek aktarmalarında önemli bir süreçtir yaratıcı yazma. Bireylerin hayal güçlerini kullanmalarına imkan tanıyan yaratıcı yazmanın temel amaçlarını İşpiroğlu (2006) şu şekilde ifade etmiştir:

1. Duyu algılarını geliştirerek düş gücünü harekete geçirme, duyma, duyumsama, düşünme, sezme, gözlemlene yetilerinin bütünlüğünü sağlama.
2. Düşünme ve algılamının, akıl ve duyguların karşılıklı bir alışveriş içinde birbirini tamamlamasına yol açma.
3. Düşünceleri, yaşantıları, gözlemleri kurgusal bir bütünlük içinde temellendirerek dile getirebilme.
4. Alımlama, gözlemlene, düşünme, sorgulama, yorumlama, eleştirme yetilerini geliştirme.
5. Kafamızdaki kalıpları, ön yargıları ve tıkanma noktalarını kırarak kendi dilimizi bulabilme, özgün olanı, bana özgü olanı, biricik olanı dile getirebilme. Ben'i bulgulama (s. 11-12).

İlkokul kademesinden itibaren önemsenmesi ve temelleri atılması gereken yaratıcı yazma çalışmaları çeşitli etkinlikler, birçok yöntem ve teknik ile ele alınabilir. Öğretmenlerin bireylerde yaratıcı yazma becerilerini geliştirebilmek için öncelikle çalışmaları tanımaları ve uygulamalar yaparak bireylerin kendilerini ifade etmelerine olanak sağlamaları önemlidir. Öztürk (2018), bireylerde yaratıcı yazma becerilerini geliştirecek etmenleri şu şekilde sıralamıştır:

"Yakın çevre: Öğretmenler çocukların sevebileceği bir ortam oluşturmaktadırlar.

Olumlu bir ortam yapmak: Öğretmenler, çocukların hislerini yansıtabilecekleri ve hayal ettiği şeyleri değerlendirebilecekleri aktif bir ortam yapmaktadırlar.

Yazılı anlatıma destek olma: Öğretmenler çocukların bildiklerini kendine has sözcüklerle ifade etmelerinde destekçi olmaktadır" (akt. Gökçe, 2020, s. 20)

İşpiroğlu (2006)'na göre bireyin duygu, düşünce, görüş ve hayallerini dile getirmesinde, etrafını saran farklı olumsuz durumların etkisinden kurtularak kendi sınırlarını aşmasında, kendine özgü olanı yaratmasında, kendini keşfetmesinde yaratıcı yazma çalışmaları ile mucizeler yaratılabilir (s. 22). Gündüz ve Şimşek (2016), yaratıcı yazma çalışmalarının beş aşamadan oluştuğunu belirtmiştir.

Hazırlık Çalışmaları: Beyin fırtınası diye adlandırılan bu yazma aşamalarının ilkinde serbest çağrışım yönteminden yararlanılır, çağrışımların özgürce harekete geçmesi için sol beynin denetiminden kurtulmaya çalışılır. Yaratıcı yazmanın bu aşamasında, bireylere yaratıcı düşünmeyi harekete geçiren ön çalışmalar yaptırılabilir. Söz gelişi okudukları kitaplar hakkında sorular sormak, birtakım resimler gösterip onlar üzerinde konuşturmak, sevdikleri karakterin ruhsal ve fiziksel betimlemesini yaptırmak, onlardan izledikleri bir film ya da diziyi eleştirel olarak anlatmalarını istemek, küresel sorunlara karşı 'ben olsaydım', 'sihirli bir gücüm

olsaydı'' söz grubuyla başlayan çözüm önerileri sunmalarını istemek, önereceğimiz ön çalışma konularından bazılarıdır.

Araştırma ve Ayıklama Çalışmaları: Bu aşamada imgelem gücü ve çağrışımsal düşünce ön plandadır. Yazının amacı, bu aşamada somutlaşır ve netleşir. Serbest çağrışım yoluyla elde edilen malzeme ayıklanır, eksikleri tamamlanır, gereksiz olanlar elenir. Bu hazırlık dönemi yazımızın niteliğine, kapsamına göre uzun ya da kısa süreli olabilir.

Düzenleme Çalışmaları: Veriler, belgeler, düşler, tasarımlar toplandıktan sonra bunlar bir seçmeye, ayıklamaya tabi tutulur ve bir kurgu oluşturulur. Konuya nasıl ve nereden başlanacağı, düşünsel bütünlüğün sağlanması hep bu aşamada sonuçlandırılır, çözümlenir.

Yazma ve Biçimlendirme Çalışmaları: Yaratıcı yazma etkinliğinin en uzun aşamasıdır. Çağrışım yoluyla elde edilen veriler, yazarın önceden tasarladığı bir plana göre ya da yazının akışına uygun olarak kurgulanır. Biçimlendirme ne kadar somut olursa olsun, bu süreç sürprizlerle doludur. Gizemli, heyecanlı bir yoldur. Kimi zaman bu yolun nereye çıkacağını yazar dahi önceden kestiremez, hayalinin atını düş dünyasının sonsuz evreninde dolaştırır durur. Yani önceki plana bağlı kalındığı gibi planlanandan tamamen farklı bir oluşum içine girilebilir.

Gözden Geçirme ve Eleştirel Çalışmalar: Bu evrede yazı bir bütün olarak gözden geçirilir ve denetlenir. Yazım ve dil bilgisi yanlışları, mantıksal ve kurgusal yanlışlar, yinelenen düşünceler bu aşamada düzeltilir. Öyle ki kendi yazdıklarımızı eleştirmemiz o kadar kolay bir şey değil. Bu bir çeşit yazar konumundan okur konumuna geçmektir (s. 231-232).

Oral (2003), yaratıcı yazmayı zihinsel psikolojik bir süreç olarak değerlendirir. Yaratıcı yazma kişinin kendisine yabancılaşmasını önler, öz güvenini artırır ve kişiye yazma cesareti kazandırır. Ayrıca yaratıcı yazma etkinliklerinin ifade gücünü zenginleştirerek edebî zevki geliştirdiğini ve özgünlüğün yolunu açtığı söyler (s. 18). Tompkins ve Spandel'den aktaran Temizkan (2010) yaratıcı yazma niteliklerini şöyle ifade etmektedir:

Fikirler: Yaratıcı yazmanın temelini oluşturmaktadır. İlginç bulunan fikirler bireyler tarafından seçilerek geliştirilmeye çalışılır.

Organizasyon: Bireylerin yazıları başta metne bağlayıcı ifadelerle oluşturulur. Daha sonra amaç ve düşünceler ortaya koyularak düşüncelerin bağlantısı kurulur ve düşünceler arasında geçiş sağlanarak yazma tamamlanır.

Üslup: Bireylerin dil ve anlatımlarında kullandıkları kelime ve cümle yapıları üslubu ortaya çıkarır.

Kelime Seçimi: Bireyler dilin incelikleri doğrultusunda dikkatli bir şekilde kelime seçerek yazılarına açıklık ve çekicilik katabilirler.

Akıcı Cümle: Bireylerin yazıları uzunluk yönünden ve yapı olarak çeşitlendirilerek akıcı bir anlatım kazanır.

Mekanikler: Yazım ve noktalama kuralları ile dil bilgisi kuralları doğrultusunda yazılı metinler tekrar düzenlenir (s. 629).

Bireylerin fikirlerini keşfetmesi ve bunu yegâne olarak ifade etmesi yaratıcı yazmanın bireyle olan ilişkisidir. Bireyler düşüncelerini ya dolaylı ya da direkt aktarırlar. Bireylerin görüşleri, bakış açıları düşünceler yoluyla sunulmaktadır.

Yaratıcı yazmada normalin sınırlarını zorlamadan, hayal gücünü işin içine katarak orijinal düşünceleri sunma, özgünlüğü yakalayarak süreçte istekli davranışlar gösterme ve zevk alma önemli detaylardır. Yaratıcı yazma becerileri öğrenildikten sonra uygulama yapabilecek

bilgileri kapsamaktadır. Yaratıcı yazma tecrübesi olanların kişiliğine dahi etki edecek oranda olan bu beceriler şu şekildedir: Kabiliyet, kararlı olmak, sabretmek, eleştirilere dayanabilme, hayal kurabilme. Yaratıcı yazma becerileri elde edemeyen bireylerin yalnızca doğru yöntemlerle başarıya ulaşması mümkündür lakin başarıya ulaşmak kolay değildir. (Orhon, 2019, s. 275-297). Bireylerin kendilerini ifade etmelerinde yararlı olan yaratıcı yazma, öğretmenlerin rehberliğinde farklı yöntem, teknik ve etkinliklerle geliştirilebilmektedir.

Yaratıcı Yazma Becerisine Yönelik Uygulanabilecek Yöntem, Teknik ve Etkinlikler

Bireylerin özgünlüğünü koruyarak kendilerini özgürce ifade etmelerine olanak sağlayan yaratıcı yazma becerisinin kazanılması ve bu becerinin geliştirilerek sürdürülmesi önemli bir süreçtir. Bireysel farklılıkların dikkate alınarak, bireylerin aktif olduğu, farklı yöntem ve tekniklerin uygulandığı süreçler yaratıcı yazma becerilerinin geliştirilmesinde önemlidir. Maltepe (2006)'ye göre yaratıcı yazma becerilerinin daha sağlıklı gelişebilmesi için:

- Düşünce birliği yöntemi,
- Yazmaya yönelik oyunlar,
- Yazmayı kurallara ve yöntemlere göre gerçekleştirme,
- Edebî yazma ve edebî türlere göre yazma,
- Uyarıcı doğrultuda yazma,
- Yaratıcı metinleri sürekli yazma gibi yaratıcı yazma yöntemlerinden yararlanmak gerekmektedir (s. 37).

Yaratıcı yazma becerisi doğru yöntem ve tekniklerle desteklendiğinde bireylerin ilgi ve isteklerini uyandırmada, hayal güçlerinin sınırlarını genişleterek yazılarına aktarmalarında, özgüvenlerinin ve özsaygılarının gelişiminde etkili olmaktadır. Maltepe (2006), Böttcher (1999)'in yaratıcı yazma yöntemlerinin hedeflerini şu şekilde aktarmıştır:

Yazma Sürecini İçselleştirme: Yaratıcı yazma yöntemleri; bireyleri meraklandırır, hayal gücünün kullanılmasını sağlar. Böylece bireylerin yazmaya yönelik kaygı ve korkularından kurtulmalarını sağlar. Öğretmen yazma sürecinde bireylere rehberlik eder. Böylelikle bireylerin yazma sürecini içselleştirmelerini kolaylaştırır.

Yazma Sürecinin Her Bir Aşamasında Alıştırma Olanağı Sağlama: Bireyler için planlama, yazım ve gözden geçirip düzeltme gibi yazma sürecinin basamaklarını oluşturmak kolay değildir. Bu aşamalar için alıştırma yapmak gerekir. Yaratıcı yazma da bu alıştırmaları yapabilme imkanı sağlar.

Bütün Alanlarda Kullanılabilir Olma: Dil dersleriyle birlikte sanat, müzik, matematik, sosyal bilimler, tarih gibi farklı alanlarda yaratıcı yazma kullanılabilir.

Bütüncül Öğrenmeyi Sağlama: Bütün duyuların ortaklığıyla gerçekleşen öğrenme bütüncül öğrenmedir. Bu öğrenme şekli farkında olmadan yapıldığından kalıcıdır. Yaratıcı yazma çalışmaları da bireylerin çevreyi bütün duyularıyla algılamalarına, kendi iç dünyalarını ortaya koymalarına fırsat verdiği için bu öğrenmeyi gerçekleştirmiş olur.

İşbirlikli Çalışmayı Kolaylaştırma: Yaratıcı yazma grupla gerçekleştiğinde, bireylere kendi düşüncelerini geliştirme ve birlikte öğrenme fırsatı sunarak yazdıklarını beraber geliştirme imkanı sağlar. Yazıların hem oluşturulma sürecinde hem de oluşturulan yazıların sunumunda işbirlikli yaratıcı yazma yöntemi kullanılabilir.

Bütün Bireylere Farklı Öğrenme Olanakları Sunma: Yaratıcı metinler oluşturulurken her bireye kendi yazma sürecini belirleme ve ürününü seçme hakkı verilir. Bu sayede yazma konusunda başarısı ve deneyimi olmayan bireyler başarılı ve deneyimli bireylerle birlikte yazmaya yönlendirilir. Yaratıcı yazma yöntemleri, tüm bireylerin yaratıcı yazmalarına imkan verecek şekildedir.

Yazınsal Türlerde Yazmaya Geçiş Sağlama: Yaratıcı yazma çalışmalarında örnek metinlerle tamamlama ve dönüştürme uygulamaları yapılır. Böylece farklı türlerde yazılar yazan bireylerin farklı ifade biçimlerine sahip olması ve farklı bakış açılarını edinmesi sağlanmış olur. Yaratıcı yazma ile bireyler daha kolay şekilde yazınsal türde metinler oluşturur (s. 38-40).

1.Beyin Fırtınası

İlk kez Alex Osborn tarafından uygulanmaya başlanan beyin fırtınası diğer adıyla buluş fırtınası yöntemi, yazma öncesinde bireylerin yaratıcı ve orijinal fikirlerini ortaya çıkarmaya yarayan grup tartışması yöntemidir. Beyin fırtınası yöntemi, bir konunun olumsuz sorularla ele alınması ile de uygulanabilir. Buna ters beyin fırtınası denilmektedir (Güleryüz, 2008; akt. Yavuz, 2021, s. 59). Beyin fırtınası tekniğinin uygulanışı şu şekildedir:

Yaratıcı yazma çalışmalarında öncelikle belirlenen konuyla ilgili kavram ve düşünceler, çağrışım ve beyin fırtınası yoluyla ortaya çıkarılır; bu kavram ve düşünceler arasında ilişki kurulur ve bu ilişkiler sıralanır. Ayrıca bireylerin sezgilerini kullanmaları ve yaratıcılıklarının gelişmesi için kişi, yer, zaman, olay ve nedenleri üzerinde düşünmeden yazmaları sağlanır (Güneş, 2007; akt. Razgathıoğlu, 2019, s. 59).

Kuvanç (2008)'a göre beyin fırtınası tekniği uygulanırken dikkat edilmesi gereken hususlar şu şekildedir:

1. Eleştiri yapılmamalıdır.
2. Ortaya çıkan fikirlerin tuhaf veya farklı olmasından çekinilmez. Bu düşünceler teşvik edilir.
3. Çok sayıda fikir üretmek önemlidir.
4. Ortaya atılan fikirlerin birleştirilip geliştirilmesi hedeflenir (s. 45).

Beyin fırtınası tekniği, bireyleri yazma çalışmaları için hazırlarken motive ederek derse olan ilgilerini arttırmada, orijinal fikirlerini özgürce ifade ederek yaratıcılıklarını geliştirmede etkili bir tekniktir. Yılmaz (2015)'a göre beyin fırtınası tekniği uygulanarak yürütülen yazılı

anlatım süreçlerinde bu tekniğin, bireylerin yazılarını başarılı şekilde düzenlemelerini, yazma çalışmalarına da daha istekle katılmalarını sağladığı görülmüştür.

2.Clustering (Kümeleme), Salkım veya Kelime Ağı Oluşturma

İlk kez Gabriele Rico tarafından uygulanan, yazma öncesi stratejilerinden biri olan kümeleme yöntemi, bireylerin zihinlerindeki birçok fikri keşfetmelerini ve fikirlerini yararları doğrultusunda değerlendirmeyi sağlar. Beyin fırtınası tekniği ile benzerlikler gösterse de kümeleme yöntemi daha geniş bir kapsama sahiptir. İnal (2008)'a göre tek başına gibi gözüken bir sözcük gerçekte çok geniş parçaların ve bütünlerin bir parçasıdır ve her sözcük içsel olarak birbiriyle bağlantılı bölümlerin bir sistemidir (s. 57). Kümeleme, yazarın anahtar düşünceleri ve destekleyici ayrıntıları çoğaltmasını ve genelleştirmesini sağlayan bir stratejidir.

Tekniğin uygulanması sürecinde öncelikle anahtar kelime yuvarlak içinde merkeze yazılır. Sonrasında anahtar kelime ile ilişkilendirilen kelimeler de yuvarlak içinde yazılır. Anahtar kelime ve ilişkilendirilen kelimeler arasında bağlantılar kurularak salkım oluşturulur. Oluşturulan salkımlar, bireylere yazma sürecinde ana fikir ve yardımcı fikirler arasındaki bağları görmede destek olmaktadır. Kümeleme tekniği, yazı yazmayı ve yazma sürecinde karşılaşılabilecek zorlukların üstesinden gelmeyi kolaylaştırarak, bireylerin yaratıcılıklarını özgürce ortaya koymalarını ve yazılı anlatım becerilerinin gelişmesini sağlar.

3.Doğa ve Çevre Gezileri

Doğa ve çevre gezileri yapmak bireylerin tüm duyularını harekete geçirerek yaşanan çevreyi farklı yönleriyle keşfetmelerine yardımcı olur. Doğa ve çevre gezilerinden edinilen deneyimler bireylerin düşüncelerine, hayal güçlerini geliştirmelerine, yaşanan çevreye karşı merak ve ilgilerini artırmalarına yardımcı olabilir. Doğa ve çevre gezilerindeki yaşantılar bireylere yazma ürünlerini oluşturmada da yararlı olur. Doğa ve çevre gezileri sonucunda oluşturulan yazı ürünleri, bireylerin dikkatlerini nerede topladıklarını, meraklarını hangi detaya yoğunlaştırdıklarını, doğanın hangi yönünü sevdiklerini de ortaya çıkaracaktır. Oral (2003)'a göre bireyler bu teknik sayesinde birbirlerinin doğayı yorumlarken farklı duygu ve düşüncelerle hareket ettiğini görme olanağına kavuşur. Bunun

yanında, her birey kendi özelliklerinin, niteliklerinin ve farklılıklarının da farkına varır (s. 77-81).

4.Pencere Problemi

Pencere problemi tekniğinde süreç bireylerin gerçekte var olan veya hayali bir pencereden dışarıya ya da içeriye doğru bakmasını istemekle başlar. Sınıfımızın penceresi, evimizin penceresi, odamızın penceresi, hayali bir mekanın penceresi vb. Hangi pencereden ne yöne bakacaklarına bireyler karar verebilirler. Pencereden gördükleri ile ilgili yazma çalışmaları yapmak bireylerin hem hayal güçlerini hem de gözlem yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olacaktır. Grup oluşturarak farklı türden metinler yazmaya uygun bir tekniktir.

5.Cümle Birleştirme

Cümle birleştirme tekniğinde bireylerden, verilen kısa ve birbiriyle ilişkisiz cümleleri genişleterek anlamlı bir paragraf veya hikaye oluşturmaları istenmektedir. Bu teknik tercihen bireylerin tek başına veya grupla yürütebilecekleri bir çalışma olabilir. Yazma süreci sonunda bireyler veya oluşturulmuş gruplar yazma ürünlerini arkadaşlarıyla paylaşır. Yazma ürünü ve süreçle ilgili fikir ve düşünceler belirtilir.

6.Yarım Kalmış Bir Metnin Tamamlanması

Yarım kalmış bir metnin tamamlanması yönteminde, metin en heyecanlı bölümünde kesilir, bireylerden metnin devamını yazmaları istenir. Yarım kalan metin tamamlanırken bireylerden kişilerini, olay örgüsünü ve aralarındaki ilişkileri metnin devamında da uygun şekilde sürdürmeleri beklenir. Etkinliğin sonunda yazılan metinler bireyler tarafından arkadaşlarına okunur. Ardından öğretmen tarafından metnin özgün tam hali okunur. Bireylerden kendi yazdıkları metinler ile özgün metni karşılaştırmaları istenir. Korkmaz (2015)'a göre bu etkinlikte metni ilgi çekici, farklı bakış açıları ile tamamlayan/devam ettiren bireyler pekiştirilir (s. 67). Bireyler bu yöntemi oldukça eğlenceli bulabilir. Bireyler hikayede bulunan kahramanlarla özdeşim kurma fırsatı bulabilirler. Bu sayede bireyler hayatta karşılaşılabilecekleri sorunlar karşısında daha kolay çözüm üretebilirler.

7.Grupla Beraber Öykü Yazma

Bireylerin yazma becerilerinin geliştirilmesinde metin türlerinden öykü doğru bir tercihtir. İlköğretim kademesinden itibaren kullanılabilen öykü türü, yazma sürecinde aktif kılınan zihinsel süreç ve stratejileri de geliştirir. Oral (2003)'a göre grupla beraber öykü yazma tekniğinde süreç şu şekilde işler: İlk önce öğretmen bireylere serbest öyküler yazdırır. Serbest öyküler yazıldıktan sonra öğretmen tarafından bireyler ikişerli gruplara ayrılır. Her birey yazmış olduğu öyküyü grup arkadaşı ile paylaşır. İkili gruplarda okuma süreci tamamlandıktan sonra bireyler dağıtılır ve yeniden dörderli gruplar oluşturulur. Bireyler yeni oluşturulan dörderli gruplarda hem kendi yazdıkları öyküyü hem de ikili grupta dinlediği öyküyü yeni grubunda paylaşır. Bu yöntemle bireyler hem hikayelerine farklı dönütler alabilirler hem de anlama, anlatma ve dinleme becerileri gelişir. Uygulamanın sonunda her öykü tüm sınıfla paylaşılır. Bu sefer değerlendirme yapılmaz fakat isteyen bireylerin öykü hakkındaki yorum ve görüşlerini paylaşmasına izin verilir (s. 85).

8.Balık Kılıcı

Kauri İshakawa tarafından geliştirilen, temel amacı bir problemin nedenlerini belirlemek olan balık kılıcı tekniğiyle bireylerin sorun çözme ve analiz etme becerileri geliştirilebilir. Balık kılıcı tekniğinde problemin kendisine ve nedenlerine bütünsel olarak yaklaşabiliriz.

Balık kılıcı tekniğinin aşamaları şu şekildedir:

1. Araştırılacak problem, yani belirlenen sorun balık kılıcı şeklinde baş kısma yerleştirilir.
2. Sorunun oluşmasına neden olan sebepler veya faktörler önem sırasına göre tek tek balık kılıcında yan kılçıklarına doldurulur.
3. Yazılan yan faktörlerin her birinin alt kısmına muhtemel alt faktörler sıralanır. Alt faktörler incelendikten sonra probleme olan katkıları incelenir.
4. Balık kılıcı yöntemi, bireylere karmaşık yapıda olan problemleri analiz etmede yardımcı olur. Elde edilen veriler yalnızca problemlerin ne olduğunu gösterir, onu tanırlar.
5. Problemin nedenleri belirlenince çözüm aşamasına geçilir (MEB, 2005).

Yaratıcı yazma alanında daha çok metnin konusuna ilişkin detayların belirlenmesinde kullanılan balık kılıcı tekniğinde, balık kılıcının baş kısmında konu, kılçıklarında ise konuya ait detaylara yer verilir (Tonyalı, 2010, s. 66). Konuyla ilişkili düşünceleri analiz etmede ve düşünme becerilerini geliştirmede etkili bir yöntemdir.

9."Eğer ben..." İfadeli Bir Metin Yazma

"Eğer ben..." ifadesiyle başlayan bir metin yazma tekniğinde bireylerin belirlenen konu etrafında özgür bir şekilde kendi fikir ve düşüncelerini, hayal güçlerini ortaya koyarak yazmalarına olanak tanır. Yazma sürecinde bireyler özgür olsalar da konu dışına çıkılmamasına dikkat etmelidirler. Öğretmen tarafından bireylerin hayal güçlerine engel olmamak koşuluyla, konu ile ilgili bazı anahtar kelimeler veya cümleler verilebilir.

10.Kavram Haritası

1980'lerde Novak tarafından geliştirilen kavram haritası yöntemi, Ausubel'in anlamlı öğrenme teorisine dayanmaktadır. Kavramlar arasındaki anlamlı ilişkiyi şemalar ile ortaya koyan kavram haritası tekniği, kavrama ait bilgilerin genelden özele sıralanmasına dayanır. Kelime ağı oluşturma yöntemine benzetilse de kavram haritaları bir ana kavram ve bu kavramın alt kavramlarına dayanır. Oysaki kelime ağı yönteminde bir ana tema ve temaya ilişkin bireyin tüm çağrışımları ele alınır.

Leung (2002)'a göre kavram haritalarının oluşturulmasındaki basamaklar şu şekilde sıralanabilir:

Seçme: Konuya odaklanılır, anahtar sözcük ve ifadeler tanımlanır.

Sınıflama: Kavramlar en soyut ve kapsayıcı olandan en belirgin ve özel olana doğru sıralanır.

Gruplama (Bir araya getirme): Benzer soyutlama düzeyinde işleyen ve birbiriyle yakın ilişkili kavramlar bir araya getirilir.

Düzenleme: Kavramlar bir şema şeklinde düzenlenir.

Önermeler ekleme ve bağlama: Kavramlar bağlantı çizgileriyle birbirine bağlanır ve her bir çizgi bir önerme ile aktarılır (akt. Beler, 2005, s. 40).

Kavram haritaları bireyin kendi bilişsel süreçlerinin farkındalığına erişmesinde etkili bir yöntemdir. Türkçe Öğretim Programı ve Kılavuzu (2005)'na göre kavram haritaları, bilginin zihinde somutlaşmasını ve görsel olarak düzenlenmesini, kavramın ve kavramı oluşturan parçaların bir bütün olarak görülmesini, kavram hakkında bilginin uzun süre hatırlanmasını, kolay anlaşılmasını, kavramla ilgili yeni bilgilere erişilmesini ve onların kavram ile ilişkisini görmemizi sağlar.

Yaratıcı yazma çalışmalarının ön hazırlık sürecinde, yazılacak metnin konusuna, türüne ilişkin planlama yapmada etkili bir tekniktir. Kavramların kendine has özelliklerinin veya diğer kavramlarla ilişkilerinin şekil ya da sözcüklerle önemli ilke ve önermelere dayalı bir biçimde grafiksel olarak gösterilmesine kavram haritalanması denir (Şenay, 2007, s. 22).

Kavram haritaları bireylerin yazma süreçlerini kolaylaştırma, yazılacak metne hakimiyet sağlaması açılarından yararlı bir tekniktir.

11.Zihin Haritası

Zihin haritası, Tony Buzan tarafından 1960'ların sonunda geliştirilen bir tekniktir. Zihin haritası; hatırlama, etkili öğrenme, yaratıcılık ve yazma süreçlerinde bireylerin ön bilgilerini ortaya çıkarma gibi yararlar sağlayan görsel araçlardır. Konu ile ilgili bireyin zihnindeki fikirlerin şemasının kağıda aktarılmış halidir. Tonyalı (2010)'ya göre zihin haritası tekniğinde sürecin işleyişi şu şekildedir: İlk olarak belirlenen konu öncelikle kağıdın ortasına büyük ve kalın harfler ile yazılır. Yazının yanına konuyu çağrıştıran bir resim veya simge çizilir. Sonrasında konuyu destekleyen temel başlıklar veya anahtar kelimeler, merkezdeki ana konudan çıkan kalın dallara yazılır, gerekli görülürse yanına simge veya resim çizilebilir. Alt başlıklar veya detaylar ise yanlara ince dallar uzatılarak yazılır. Birbiriyle ilişkili olan temel ve alt başlıklar (anahtar kelimeler ve detaylar) tespit edilip aralarında renkli kalemle ile bağlantı kurulabilir (s. 65-66).

Zihin haritasının bireylere kazandırdıkları şu şekilde özetlenebilir (MEB, 2005):

- Zamandan tasarruf sağlar. Yalnızca ana kavramlar ve görseller okunur.
- Önemli noktaların üzerinde yoğunlaşma sağlar.
- Zihinsel yetilere ve yaratıcılığa katkıda bulunur.
- Hatırlama süreçlerinde avantajlar sağlar.
- Amaçları belirleme aşamasında konular içinden daha önce fark edilemeyen bağlantıların keşfini sağlar.

Zihin haritaları sadece kavramların değil, bilgi ve düşüncelerin de görsel olarak ifade edilmesini sağlar. Şekil, anahtar kelime veya semboller ile kağıda aktarılan bilgi zaman içinde hatırlanmasında da yarar sağlar (Evrekli, İnel & Balım, 2007, s. 232). Zihin haritası tekniği, yaratıcılığı teşvik etmesi, hatırlama ve anlamayı kolaylaştırması, yazma öncesinde konunun belirlenmesi, konuyla ilgili alt başlıkların tespit edilmesi, planlama ve zamandan tasarruf sağlaması nedenleriyle yaratıcı yazma çalışmalarında tercih edilmelidir (Tonyalı, 2010, s. 65-66).

12.Kullanılan Dili Tahmin Etmek:

Eğlenceli bir etkinlik olan kullanılan dili tahmin etme; bireyin sözel anlatım ve yazılı anlatım becerilerine katkıda bulunur. Kullanılan dili tahmin etme etkinliği sürecinde öncelikle öğretmen yabancı dilde oynayan bir filmde, özellikle jest ve mimiklerin belirgin olduğu bir kesiti bireylere izletir. Öğretmenin seçilen kesitin sesini daha önceden kaydetmesi gerekir. Ders başlangıcında, bireylere film izletilmeden önce, kaydedilen sesler dinletilir. Bireylerden duydukları sesler doğrultusunda ne olup bittiğiyle ilgili tahminde bulunmaları istenir, dilenirse not alındıktan sonra bireyler arasında tahminler üzerine fikir alışverişi yapılır. Tahminleri doğru ya da yanlışlığı sorgulanmaz sadece tahmin ederken yararlanılan ipuçları üzerine konuşulur. Sonrasında film izletilir, dinlenen sesler görüntülü olarak da bireylere sunulmuş olur. İzleme sonrasında öğretmen bireylere tekrar, ne anladıklarını sorar. Bireylerin sadece sesleri dinlediklerinde yaptıkları çıkarımlar ile filmi izledikten sonra yaptıkları çıkarımlar karşılaştırılır. Filmin konusu ve izlenilen kesitte anlatılmak istenenler üzerine fikirler ortaya konur. Bu teknikte fikirlerin doğru yanlışlığı değil, bireylerin sürece katılımları değerlendirilmelidir.

13.Müzik Eşliğinde Yazmak

Müzik parçalarının bireylere geçmiş yaşantıları hatırlatma, gizli veya bastırılmış duygularını açığa çıkarma gibi etkileri olabilir. Müzik, bireylerde duygu ve hayalleri açığa çıkararak özgün metinler oluşturulmasında, yaratıcı yazma çalışmaları yapılmasında kullanılabilecek bir yöntemdir. Müzik parçaları kullanılarak ortaya çıkan duygular yazma çalışmasının ana malzemesini oluşturabilir. Bu yöntem ile bireylerin hayal güçleri, yaratıcılıkları yaratıcı yazma etkinliklerinde harekete geçirilerek ortaya özgün ürünler çıkarmaları sağlanabilir (Duran, 2010, s. 48). Klasik müzik eserleri dinlemek bireylerde farklı duyguları harekete geçirip yaratıcılığı pozitif yönde etkileyecektir. Gündüz ve Şimşek (2011)'e göre klasik müzikler dışında öğretmen tarafından hikayesi olabilecek coşkulu veya hüznü müzik parçaları dinletildikten sonra bireylerden müziğin kendilerinde hissettirdikleri duyguları anlatan bir yazı yazmaları istenebilir (s.172).

14.Öykü karakterleri oluşturmak:

Öykü karakterleri oluşturma basit ve eğlenceli olduğu kadar yaratıcılığı da geliştiren bir tekniktir. Öykü karakteri oluşturma sürecinde öğretmen bireylerden şu başlıklar altında karakterlerini şekillendirmelerini ister:

- Cinsiyet
- Fiziksel görünüm
- Kişilik
- Meslek
- Sevdiği uğraşlar/hobiler

Bireyler yukarıdaki başlıkların altını dilediği gibi doldurabilir, istedikleri detaylandırmaları yapabilir. Yukarıdaki başlıklar altında özellikleri belirlenen karakterden hareketle bireyler yazılarını yazarlar. Yazılan hikayeler sınıfta okunur ve birlikte değerlendirme yapılır (Öztürk, 2007, s. 105). Dilenirse oluşturulan karakterler birleştirilip bir karakter havuzu ortaya çıkarılabilir. Bireyler havuzdan seçtikleri karakterleri yazma ürünlerinde kullanabilirler. Bu sayede farklı karakterler üzerinde orijinal fikirlerin ortaya çıkması, bireylerin hayal güçlerinin ve yaratıcılıklarının öne sürülmesi sağlanabilir.

15.Ben Bir Süper Kahramanım

Bu teknikte bireylere çizgi filmlerdeki süper kahramanların hangilerini sevdikleri gibi sorular yöneltilerek, fikirlerinin açığa çıkarılması sağlanır. Süreçte bireylerden bir süper kahraman olduklarını hayal etmeleri, süper kahraman olarak hangi güçlere ve özelliklere sahip olduklarını düşünmeleri istenir. Bireylerden yaratıcılıklarını ve hayal güçlerini kullanarak oluşturdukları süper kahramanı tanıtan, anlatan bir metin yazmaları istenir. Sürecin sonunda yazılanlar sınıfta paylaşılır (Göçen, 2019).

16.Sözcük Türeterek Metin Yazma

Sözcük türeterek metin yazma tekniğinde, öğretmen tahtaya bir anahtar kavram yazar ve bireylere bu anahtar kavramın kendilerine neler çağrıştırdıkları sorusu yönlendirilir. Daha sonra bireylerden anahtar kavram kullanılmadan sadece çağrışımlar yoluyla bulunan

kavramları kullanarak bir metin oluşturmaları istenir. Bireyler yazma eylemini bitirince birbirleriyle paylaşmaları ve yazılanları değerlendirmeleri istenir (Oral, 2012, s. 82).

17.Rüyalardan Öykü Oluşturmak

Rüyalardan metin oluşturma tekniğinde öncelikle bireylerle ne sıklıkla rüya gördükleri üzerine konuşulur. Daha sonrasında bireyler gruplara ayrılır ve bireylerden gördükleri bir rüyayı grup arkadaşları ile paylaşmaları istenir. Bu paylaşımlar grup üyeleri tarafından not alınır. Paylaşımların sonucunda elde edilen notlar birleştirilir ve bu notlardan hareketle bireylerin bir metin ortaya çıkarmaları istenir. Etkinliğin sonunda ortaya çıkan metinler sınıfça paylaşılır ve değerlendirilir (Korkmaz, 2015, s. 69).

18.Karikatürden Hareketle Hikâye Oluşturmak

Bu teknikte bireylerin sınıf düzeyine ve seviyelerine uygun olarak belirlenen karikatürler sınıfta sunulur. Bireylerden karikatürü yorumlamaları, karikatürde neler gördüklerini söylemeleri, gördüklerinin öncesini ve sonrasını yaratıcılıklarını işe katarak tahmin etmeleri ve anlatmaları istenir. Bireylerden anlattıklarını hikayelerini oluşturmak için kullanmaları istenir. Süreç sonunda yazılanlar sınıf içerisinde paylaşarak değerlendirilebilir (Tonyalı, 2010, s. 116).

19.Reklam Metinleri Yazma

Reklam metinleri yazma etkinliğinde bireylerden daha öncesinde kararlaştırılan bir ürün hakkında özgün ve çarpıcı metinler yazmaları beklenir. Yazma sürecinden önce bireylere belirlenen ürünün özellikleri anlatılır. Yaratıcılıklarını kullanarak oluşturdukları metinlerin ürünün pazarlanmasında önemli bir rolü olduğu vurgulanabilir (Korkmaz, 2015, s. 70).

20.Özgün Değişler Oluşturmak

Özgün değişler oluşturulurken öğretmen tarafından bireylerin sınıf düzeylerine ve seviyelerine uygun bir kavram belirlenir. Bireyler tarafından tamamlanması için belirlenen kavramın tanımı eksik cümle halinde bireylere sunulur. Bireylerden beklenen, eksik halde

verilen cümleyi en yaratıcı şekilde tamamlamak ve cümlenin kısaca açıklamasını yapmasıdır (Oral, 2012, s. 110)

21.Yaratıcı Drama Yöntemi

Yaratıcı drama; bireylerin öğrenme sürecine, bu sürecin aktif bir parçası olarak katıldıkları, grup çalışmasıyla, yaratıcılıklarını ve hayal güçlerini kullanarak bir durumu, fikri veya olayı drama ya da tiyatro teknikleriyle canlandırmasıdır (Annarella, 1999; akt. San, 2002). Yaratıcı drama çalışmalarının bireylerin yaratıcı yazma becerilerine de olumlu katkılar sağladığı görülmektedir. Yaratıcı dramanın aşamaları şu şekildedir;

- Hazırlık- Isınma
- Canlandırma
- Değerlendirme- Tartışma

Yaratıcı dramanın ilk aşaması hazırlık- ısınmadır. Bu aşamada, drama liderinin (öğretmen) ve bireylerin grup bilinci oluşturarak birbirlerine ısınmalarına ve konuya hazırlık yapmalarına olanak verilir. İkinci aşama olan canlandırmada konu süreç içinde belirlenerek ortaya konur ve çeşitli drama ve tiyatral tekniklerle canlandırmalar yapılır. Yaratıcı dramanın üçüncü aşaması olan değerlendirme-tartışmada ise elde edilen sonuçlar değerlendirilir, süreçle ilgili duygular, düşünceler paylaşılır, öğrenilenlerin eğitsel olarak kazanıma dönüşüp dönüşmediği tartışılır (Ataman, 2006).

Yaratıcı drama yönteminin bireylerin yazılı anlatım çalışmalarına olan ilgi ve isteğini arttırdığı, zihinlerindeki ön bilgilerini uyandırdığı ve yazma sürecine katılımcıları hazırladığı yapılan araştırmalar tarafından tespit edilmiştir (Ataman, 2006).

22.Eşyalarla Diyaloglar:

Eşyalarla diyalog etkinliği, bireylerin yaratıcılıklarını ve hayal güçlerini de işe koşabilecekleri eşyalara kişilik yükleme çalışmasıdır. Öğretmen bireylere kendilerince en önemli eşyayı düşünmelerini ve bu eşyanın özelliklerini kısa notlar halinde listelemelerini söyler. Sonrasında, listelenen özelliklerden yola çıkılarak eşyaya karşı hislerini bir monolog halinde yazmalarını ister. Monologlar yazılırken satır aralarının geniş tutulmasına dikkat

edilmesi sağlanır. En sonunda bireyin yazdığı monolog satırlarının arasına eşyanın düşünceleri yerleştirilir (Oral, 2012, s. 113).

23.Görsel Malzemeler/ Fotoğraf veya Resimler:

Yaratıcı yazma becerilerini geliştirmede fotoğraflar veya resimlerin kullanılması görsel zekayı harekete geçirmesi açısından önemlidir. Görsel materyaller farklı bakış açılarının, orijinal fikirlerin, duygu ve düşüncelerin ortaya çıkmasında etkilidirler. Bireyleri düşünmeye yönlendiren görsel materyaller, yaratıcı yazma becerisinin gelişmesine katkıda bulunabilir. Görsel materyaller öğretmenler tarafından ders esnasında birçok şekilde kullanılabilir. Örneğin farklı çağrışımlar veya duygular oluşturacak görsel materyal teknoloji yardımıyla tahtada bireylere gösterilebilir. Teknolojik imkanların yetersiz kaldığı durumlarda her yerden görülebilecek büyüklükte bir resim veya fotoğraf sınıf içerisinde uygun bir yere asılabilir. Öğretmen, bireylerden bu resim veya fotoğrafın kendilerinde uyandırdığı duygu ve düşünceler, çağrışımlar üzerinde bir kompozisyon yazmalarını isteyebileceği gibi tasvirlerle başlattığı bir hikayenin devamını tamamlamalarını da isteyebilir. Aynı zamanda bireyler, bir resme bakıp daha önce neler olduğunu ve daha sonra neler olabileceğini hayal ederek bir hikâye yaratabilirler (Öztürk, 2007, s. 35).

24.Bir Metinden Hareketle Yeni Metin Oluşturma:

Yaratıcı yazma becerilerini geliştirmek amacıyla kullanılan bu etkinlikte, öncelikle bireylere herhangi bir türde yazılmış bir metin okutulur veya dinletilir. Okunan veya dinlenen bu metinden hareketle bireyler, metinde işlenen fikir, duygu veya olayları yaratıcılıklarını da kullanarak geliştirip yeni bir metin oluştururlar. Bireyler verilen örnek metni okuma veya dinleme sırasında anahtar kelimeleri tespit etmeli ve yeni oluşturacakları metinde bu anahtar kelimeleri de kullanabilmelidir. Bireylerin yaratıcılıklarını da kullanarak oluşturdukları yeni metin, okunan metinle aynı türde olabileceği gibi farklı türlerde de yazılabilir. Bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma etkinliklerinde öğretmenler, bireylerin hangi metin türünde yazmaya meyilleri olduğunu tespit etmeli, bireyleri yaratıcılıklarını da kullanarak o türde yazmaları konusunda teşvik etmelidir. İşıroğlu (2006)'na göre bir türden farklı bir türe dönüştürme çalışmaları değişik şekillerde uygulanabilir. Bir hikayenin özeti verilir. Özetten hareketle kurmaca bir metin oluşturulabilir. Sonrasında kurmaca metin ile orijinal

metin karşılaştırılabilir. Gerçekçi bir öykü fantastik veya masalsı bir öyküye dönüştürülebilir veya bu uygulamanın tersi yapılabilir. Farklı uygulamalara dönüştürülebilecek bu etkinlik bireylerin yaratıcılıklarının gelişimine de olumlu yönde katkı sağlar (s. 175).

BÖLÜM III

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde yurt içinde ve yurt dışında yapılan çalışmalar kategorilere ayrılarak kronolojik sıralamaya göre incelenmiştir.

Yaratıcı Yazma Becerisine Yönelik Yapılan Yurt İçi Çalışmalar

Demir (2011), çalışmasında öğrencilerin yaratıcı yazma becerileri ile yazma öz yeterlik algılarını çeşitli değişkenler açısından incelemiştir. İlişkisel tarama modelinin kullanıldığı çalışmada 518 ilköğretim 8. sınıf öğrencisi örnekleme oluşturmuştur. Ölçekler ve yazılı anlatım çalışmaları sonucu elde edilen veriler, SPSS 16,0 paket programı ile analiz edilmiştir. Çalışmada öğrencilerin yaratıcı yazma becerileri ile yazma öz yeterlik algıları arasında olumlu yönde, orta düzeyde ve anlamlı bir ilişki olduğu; yazma öz yeterliği yüksek olan öğrencilerin genellikle yaratıcı yazma becerileri de iyi düzeydedir sonucuna ulaşılmıştır.

Türkel (2011), çalışmasında yaratıcı dramının yaratıcı yazma başarısına ve yazmaya yönelik tutuma etkisini incelemiştir. Deneme modelinin kullanıldığı çalışmada 8. sınıfa devam eden 50 öğrenci ile uygulama süreçleri yürütülmüştür. Deney grubundaki öğrencilere on hafta boyunca araştırmacı tarafından planlanan yaratıcı drama etkinlikleri uygulanmış ardından yazı yazmaları istenmiştir. Öğrencilerden veriler görüşme, ölçek ve testler ile elde edilmiş, verilerin analizleri ise bağımlı bağımsız t testleri ile yapılmıştır. Çalışmada yaratıcı drama etkinliklerinin öğrencilerde yazmaya yönelik ilgi, istek, beğeni gibi olumlu duygular geliştirdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Demirbaş (2019), çalışmasında dijital öykülerin öğrencilerin dinlediğini anlama ve yaratıcı yazma becerileri üzerindeki etkisini incelemiştir. Deneysel araştırma modelinin kullanıldığı çalışma ilkokul 4. sınıfa devam eden 52 öğrenci ile yürütülmüştür. Türkçe ders kitaplarından seçilen öyküleyici dinleme metinleri programlar aracılığıyla dijital ortama aktarılmış, deney grubundaki uygulamalar bu metinler üzerinden yürütülmüştür. Test ve Rubric ile toplanan veriler t testi ile analiz edilmiştir. Çalışmada dijital öykülerin öğrencilerin dinlediğini anlama ve yaratıcı yazma başarılarını arttırdığı sonucuna ulaşılmıştır.

Et (2019), çalışmasında öğrencilerin yaratıcı yazma becerisinin gelişiminde karikatür destekli yazma çalışmalarının etkisini incelemiştir. Deneysel modelin kullanıldığı çalışmada 7. sınıfa devam eden 46 öğrenci örneklemini oluşturmuştur. Çalışmanın uygulama aşamasında, öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olarak belirlenen karikatürler farklı etkinlikler ile harmanlanarak kullanılmıştır. Çalışmada karikatür destekli yazma çalışmalarının öğrencilerin ürettikleri metinlerde; fikirlerin orijinallliği, düşüncelerin akıcılığı, düşüncelerin esnekliği, kelime zenginliği, cümle yapısı, organizasyon, dilbilgisi kurallarına uygunluğu ve yazı tarzı düzeyleri açısından anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sarı (2019), çalışmasında Türkçe derslerinde Storyline yöntemi kullanımının dinleme, okuma, konuşma, yazma becerileri ile Türkçe dersine yönelik tutumları incelenmiştir. Deneysel desenin tercih edildiği çalışma 7. sınıfa devam eden 56 öğrenci ile yürütülmüştür. Test ve ölçekler ile toplanan veriler, bağımsız gruplar t testi ile analiz edilmiştir. Çalışmada Storyline yönteminin Türkçe derslerinde, öğrencilerin okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerilerini olumlu etkilediği fakat Türkçe dersine yönelik tutumlarını etkilemediği sonucuna ulaşılmıştır.

Aydın (2020), araştırmasında eğitim sistemimiz içerisinde yaratıcı düşünme ve yaratıcı yazma kavramının yerini belirlemeye çalışmış ve yaratıcı düşünmenin yaratıcı yazmaya etkisini incelemiştir. Doküman incelemesi yöntemini kullanarak Türkçe Dersi Öğretim Programlarını ve Türkçe Ders Kitaplarını ele aldığı bu çalışmasında verilerini betimsel analiz ile çözümlemiştir. Çalışmada, incelenen dokümanlardaki yaratıcı düşünme becerisinin yaratıcı yazma yöntemini desteklediği lakin ders kitaplarında yeterli yaratıcı yazma etkinliklerine yer verilmediği sonucuna ulaşmıştır.

Taç (2020), çalışmasında araştırmacı yazma yaklaşımının, yaratıcı ve akıcı hikaye yazma becerilerine etkisini incelemiştir. Deneysel deseni tercih ettiği çalışmasında salkımlama

tekniklerini de kullanarak ilkokul 3. sınıfta okuyan 28 öğrenci üzerinde uygulamalar yapmıştır. Rubriklere göre değerlendirilen öğrenci ürünlerinin betimsel istatistikleri yapılmış, t testi ve bağımsız t testi ile analizleri yapılmıştır. Çalışma sonucunda araştırmacı yazma yaklaşımının akıcı ve yaratıcı hikaye yazma ortalamalarını yükselttiği, akıcı ve yaratıcı yazma becerilerini geliştirdiği neticesine ulaşmıştır.

Yavuz (2021), çalışmasında mikro öğretim yönteminin yazma becerileri üzerindeki etkisini incelemiştir. Deneysel desenin tercih edildiği çalışmada 28 iki dilli yedinci sınıf öğrencisi çalışma grubunu oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında kullanılan ölçekler, bağımlı ve bağımsız örneklem t testi ile analiz edilmiştir. Çalışmanın sonucunda mikro öğretim tekniğinin, yaratıcı yazma becerilerini geliştirmede Türkçe Öğretim Programı'nda önerilen etkinliklere kıyasla daha başarılı olduğu tespit edilmiştir.

Atik (2022), çalışmasında eğitsel oyunların, yaratıcı yazma beceri ve tutumlarına etkisini incelemiştir. Karma modelin kullanıldığı çalışmada 5 ve 6. sınıfta öğrenim gören 170 öğrenci yarı deneysel desen ile elde edilen nicel verilerin örneklemine oluşturmuşlardır. Çalışmanın sonucunda eğitsel oyunlarla yapılan yazma çalışmalarının öğrenciler için eğlendirici ve motive edici olduğu, öğrencilerin yaratıcı yazma beceri ve yazma tutumlarını geliştirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Yaratıcı yazmayı geliştirmek için ders kitaplarının içeriklerinde eğitsel oyunlara yer verilmesi ve öğretmenlere eğitsel oyunlar ile ilgili eğitim verilmesi önerilmiştir.

Yaratıcı yazma becerisine yönelik yapılan yurt içi çalışmalar incelendiğinde yaratıcı yazma becerisinin yazma tutumuna, yazma öz yeterlik algısına, yaratıcı düşünme becerisine, okuma becerisine, konuşma becerisine, dinleme becerisine olan etkisinin de incelendiği saptanmıştır. Literatür tarandığında nitel ve nicel yöntemlerle oluşturulan birçok çalışmaya ulaşılmaktadır. Yaratıcı yazma becerisine yönelik çalışmaların ağırlıklı olarak ortaokul öğrencileri ile yürütüldüğü saptanmıştır. Yaratıcı yazma becerisine yönelik yöntem, teknik veya etkinliklerin kullanıldığı çalışmaların sonuçlarının olumlu olduğu da görülmektedir.

Yaratıcı Yazma Becerisine Yönelik Yapılan Yurt Dışı Çalışmalar

Sutherland ve Topping (1999), çalışmasında yaratıcı yazma becerisi ve yazmaya karşı tutum üzerinde işbirlikli yazma için yapılandırılmış bir prosedürün etkisini incelemiştir. 8. sınıfa devam eden toplam 32 öğrenci (16 deney grubu, 16 kontrol grubu) ile çalışmalarını

yürütmüştür. 8 hafta süren uygulama sürecinde deney grubu öğrencileri, yardımcı ve yazar olarak sabit rollerle farklı yetenek çiftleri olarak işbirliği yapmışlardır. Kontrol grubu öğrencileri ise bireysel olarak yazma çalışmaları yürütmüştür. Bireysel yazma becerisi ve işbirlikçi yazma analizleri uygulamadan önce ve sonra yapılmıştır. Araştırma sonunda bireysel yazma grubuna kıyasla işbirlikli yazma grubunun yaratıcı yazma becerilerini geliştirdiği tespit edilmiştir. Deney grubundaki öğrencilerin, kullanılan yöntemi uygulamanın kolay olduğunu düşündüğü ve çoğunluğunun bu yöneme olumlu tutum sergilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Adler (2003), araştırmasında yaratıcı yazma çalışmalarında rol oynamanın etkisini incelemiştir. Üç farklı lisede toplam 23 öğrenci ile yürütülen araştırmada sınıf ders notları, öğretmen-öğrenci görüşleri ve öğrenci eserlerinden elde edilen nitel veriler araştırmanın çalışma materyallerini oluşturmuştur. Araştırmada öğrencilere deneme, diyalog, anı, şiir, karakter taslağı oluşturma gibi kurgunun da dahil edildiği farklı yazma çalışmaları yaptırılmıştır. Araştırma sonunda sınıf içerisinde yapılan tartışmaların, eğitsel bir ortam oluşturulduğunda elde edilen avantajların yazma becerileri üzerinde olumlu etkisi olduğu tespit edilmiştir. Yaratıcı yazma becerisinin geliştirilmesinde bireylerin kendi yaşantılarından, içinde bulundukları çevrelerinden, bağlı oldukları kültürden hareketle yapılan çalışmaların yararlı olacağı açıklanmıştır.

Laurin (2010), araştırmasında öğrencilerin yazma becerileri üzerinde dramının etkisini incelemiştir. Karma bir yöntem kullanılan çalışmada 3. sınıfa devam eden 45 öğrenci (26 deney, 19 kontrol) araştırmanın çalışma grubunu oluşturmuştur. Sekiz hafta süren uygulama sürecinde öğrenciler her hafta alternatif tartışma ve hikaye drama etkinliklerine katılmış ve yapılan etkinlikler sonrasında öğrencilerden öykü yazmaları istenmiştir. Öğrencilere ön test ve son testler uygulanmış, araştırmanın bulgularını oluşturan öğrencilerden elde edilen metinler anlatım zenginliği, söz dağarcığı ve yapı açılarından değerlendirilmiştir. Araştırmada tartışmaların gerçekleştiği drama süreçlerinden sonra öğrencilerin daha fazla kelime içeren öyküler yazdıkları sonucuna ulaşılmıştır. Kız öğrencilerin yaratıcı yazma becerilerinin erkek öğrencilerin yaratıcı yazma becerilerine oranla daha fazla geliştiği de elde edilen sonuçlardandır.

Yaratıcı yazma becerisine yönelik yapılan yurt dışı çalışmalara bakıldığında yaratıcı yazma becerisinin yazma tutumuna olan etkisinin de incelendiğini görüyoruz. Yurt dışında yapılan araştırmalarda yaratıcı yazma becerisine yönelik daha çok drama ve rol oynama tekniklerini

kullanarak uygulamalar yapılmıştır. Çalışmalarda nicel yöntemin daha çok tercih edildiği ve ilkokul, ortaokul, lise gibi farklı kademelerde eğitim hayatına devam eden öğrencilerden deney ve kontrol gruplarının oluşturulduğu görülmektedir. Çalışmalarda uygulanan yaratıcı yazma becerisinin geliştirilmesine yönelik etkinliklerde olumlu sonuçlar elde edildiği tespit edilmiştir.

Lisansüstü Tezlerin Farklı Değişkenler Açısından Değerlendirilip Analiz Edildiği Çalışmalar

Keskin (2014), çalışmasında öğrenme stratejileri konulu yüksek lisans ve doktora tezlerini farklı değişkenler açısından incelemiştir. Nitel araştırma yönteminin kullanıldığı araştırmada, Öğrenme Stratejileri Konulu Tezleri İnceleme Formu ile veriler toplanmıştır. Araştırmacı YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanından 114 lisansüstü tezi yapıldıkları yıl, üniversite, örneklem, örneklem seçim yöntemi, çalışmanın yöntemi, araştırma deseni, istatistiksel teknik, veri toplama araçları, güvenilirlik- geçerlik çalışmaları ve veri analiz teknikleri yönlerinden incelemiştir. Veriler içerik analizi ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmada öğrenme stratejileri konulu lisansüstü tezlerin; en fazla 2006 yılında yapıldığı, en çok dil eğitimi alanında öğrenme stratejilerinin çalışıldığı, nicel yöntemin daha fazla tercih edildiği, en çok basit tesadüfi yöntemle oluşturulan örneklem gruplarının genelde üniversite öğrencilerinden oluştuğu, örneklem gruplarının daha çok "201 ve üzeri" sayıda olduğu, betimsel istatistik, t-testi ve Anova tekniklerinin en fazla kullanılan istatistik teknikleri olduğu, en fazla tarama araştırmasının kullanıldığı, veri toplama araçlarından ölçeğin daha ağırlıklı tercih edildiği, güvenilirlik analiz tekniklerinden Cronbach Alpha katsayısının en fazla kullanıldığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Çiçek (2019), çalışmasında ilk okuma yazma alanında hazırlanan yüksek lisans ve doktora tezleri farklı değişkenler açısından incelemiştir. Doküman incelemesinin yapıldığı çalışmada verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada 108 tez (16 doktora tezi, 92 yüksek lisans tezi) yapıldığı yıl, lisansüstü düzey, alt problemleri, kullanılan araştırma yöntemi ve modeli, verilerin toplanmasında kullanılan yöntem ve araçlar, veri analiz teknikleri, konuları, sonuç ve önerilerine göre incelenmiştir. Verilerden elde edilen bulgular frekans ve yüzde dağılımları ile ifade edilmiştir. Türkiye'de ilk okuma ve yazma ile ilgili yüksek lisans ve doktora tezlerinin 2006 yılından itibaren hız kazandığı, yüksek lisans tezlerinin ağırlıklı olduğu, çoğunlukla nicel araştırma yönteminin ve tarama modelinin

kullanıldığı, en sık kullanılan veri toplama yönteminin görüşme, en sık kullanılan veri toplama aracının anket olduğu, veri analiz tekniklerinden betimsel istatistik ve parametrik testlerin daha çok kullanıldığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Sayım (2019), çalışmasında okuma becerilerinin geliştirilmesi ile ilgili yapılan yüksek lisans ve doktora tezleri farklı değişkenler açısından incelemiştir. Doküman analizi tekniğinin kullanıldığı çalışmada veriler içerik analizi ile elde edilmiştir. Araştırmacı YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında bulunan okuma becerilerinin geliştirilmesine yönelik yapılan toplamda 135 tezi (32 doktora tezi, 103 yüksek lisans tezi) tez türü, tezin yayınladığı yıl, yazarın cinsiyeti, tezin yapıldığı üniversite, tezin konusu, veri toplama yöntemleri ve tezin hedef kitlesi yönlerinden incelemiş ve verileri alt gruplara ayırmıştır. Çalışmada okuma becerilerinin geliştirilmesine yönelik yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin; ağırlıklı olarak 2016 ve 2018 yıllarında yapıldığı, en fazla çalışma yapılan üniversitenin Gazi Üniversitesi olduğu, tezlerde nicel araştırma yöntemlerinin daha çok tercih edildiği, kadın araştırmacıların daha fazla olduğu, hedef kitlelerinin ortaokul öğrencilerinde yoğunlaştığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Eryiğit (2022), çalışmasında Türkiye'de ilköğretim matematik eğitimi alanında matematiksel modelleme ile ilgili yüksek lisans ve doktora tezleri farklı değişkenler açısından incelemiştir. Doküman analizi tekniğinin kullanıldığı araştırmada veri toplama aracı olarak sınıflandırma formu kullanılmış ve elde edilen verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Çalışmaya YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanından elde edilen 2000-2020 yılları arasında yayınlanan, tam metnine ulaşılabilen 61 lisansüstü tez (45 yüksek lisans, 16 doktora tezi) dahil edilmiştir. Çalışmaya dahil edilen tezler sınıflandırma formu doğrultusunda genel yönelimleri, elde edilen sonuçlar, model oluşturma etkinliklerinin sınıf düzeyleri ve öğrenme alanları değişkenlerine göre incelenmiştir. Çalışmada model oluşturma etkinliklerinin matematik eğitiminde daha çok yer alması gerektiği, matematiksel modellemenin dersi zevkli ve eğlenceli kıldığı, üst düzey ve üst bilişsel becerileri olumlu yönde etkilediği, akademik başarı ve tutumu geliştirdiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Aynı zamanda model oluşturma etkinliklerinde yer alan problemlerin uzun ve karmaşık olması sebebiyle zor olduğu ve zaman alıcı bir uygulama olduğu da ulaşılan sonuçlar arasındadır.

Yüksek lisans ve doktora tezlerinin farklı değişkenler açısından değerlendirilip analiz edildiği çalışmalar incelendiğinde nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme tekniğinin tercih edildiği belirlenmiştir. Çalışmalarda YÖK Ulusal Tez Merkezi veri

tabanından elde edilen doktora ve yüksek lisans tezleri çalışma gruplarını oluşturmuştur. Elde edilen verilerin içerik analizi tekniği ile özömlendiği görölmöştür. Çalışmalarda tezlerin yıl, tür, üniversite, araştırma yöntemi, veri analiz teknikleri, örneklem grupları gibi farklı değişkenlerden ele alındığı ve kategorilere ayrıldığı görölmektedir.

BÖLÜM IV

YÖNTEM

Türkiye'de yaratıcı yazma becerisine yönelik yapılan çalışmaların incelenmesi amacıyla yapılan araştırmanın bu bölümünde yöntem, çalışma grubu, veri toplama araçları ve verilerin toplanması hakkında bilgi verilmiştir.

Yöntem

Türkiye'de yaratıcı yazma becerisine yönelik yapılan çalışmaları incelemeyi amaçlayan bu araştırma, 2001-2022 yılları arasında yapılmış doktora ve yüksek lisans tezlerinin farklı boyutlarla incelenmesini hedeflediği için nitel araştırma teknikleri kullanılarak oluşturulmuştur. Nitel araştırma; olgu, olay ve davranışların dışarıdan müdahale olmaksızın bütüncül biçimde ortaya konulmasıyla oluşan bir saha çalışmasıdır (Yıldırım & Şimşek, 2011). Nitel araştırmacı gözlem, görüşme ve dokümanlardan yola çıkarak kavramları, anlamları ve ilişkileri açıklar. Verileri teker teker okuyarak, kodlar ve kategorize eder. Elde ettiği kodlara ve kategorilere dayalı olarak araştırma sonuçlarını ortaya koyar (Merriam, 1998, s. 41-58).

Nitel araştırma modelleri incelendiğinde bu araştırma için en uygun modelin doküman inceleme olduğuna karar verilmiş, araştırma bu doğrultuda yapılandırılmıştır. Doküman incelemede kayıtlar, raporlar, basılı formlar, mektuplar, otobiyografiler, günlükler, kompozisyonlar, akademik çalışmalar, kitaplar, dergiler, kataloglar, filmler, resimler veya karikatürler veri kaynağı olarak kullanılabilir. Bu aşamadaki en önemli durum araştırmacının elde ettiği dokümanların sağlıklı ve güvenilir olduğunu kontrol etmesidir (Best & Kahn, 2006).

Çalışma Grubu

Bu araştırma yaratıcı yazma konusunu ele alan doktora ve yüksek lisans tezlerinin doküman analizinin yapılmasını içermektedir. Araştırmanın çalışma grubunu YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alan Türkiye'de "Yaratıcı Yazma ve Yaratıcı Yazma Teknikleri" konusunda yayınlanan doktora ve yüksek lisans tezleri oluşturmaktadır.

Araştırmada amaçlı örnekleme türlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Ölçüt örneklemede, çalışmaya başlamadan önce oluşturulmuş ölçütlere uyan araştırmalar üzerinde çalışılmaktadır. Ölçütlerin oluşturulmasında iki durum söz konusudur; ölçütleri araştırmacılar kendileri hazırlayabilirler veya önceden hazırlanan ölçütleri kullanabilirler (Yıldırım & Şimşek, 2008, s. 112).

Bu araştırmada, çalışmaları araştırmaya dahil etme kriterleri arasında Türkçe dilinde yazılmış olma, doktora veya yüksek lisans tezi olma, erişime açık olma, YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alma, araştırmacıların yaratıcı yazma yöntem, teknik veya etkinliklerini kullanarak uygulama süreci yürütmeleri maddeleri bulunmaktadır. Bu doğrultuda YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında "yaratıcı yazma" anahtar kelimesiyle arama yapılmış ve 112 teze ulaşılmıştır. Dahil etme kriterleri devreye sokulup Türkçe dilinde yazılan, doktora veya yüksek lisans tezi olan, erişime açık olan, araştırmacıların yaratıcı yazma yöntem, teknik veya etkinliklerini kullanarak uygulama süreci yürüttükleri YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alan 70 tez seçilmiştir. Seçilen bu 70 tez araştırmanın çalışma grubu olarak belirlenmiştir. Örnekleme alınan 2001-2022 (Aralık) tarihlerinde yapılmış 70 tez bilgisayara ".pdf" formatında kaydedilmiştir. İncelenen tezler Ek 1'de sunulmuştur.

Verilerin Toplanması

Araştırmanın verilerinin elde edilmesinde doküman incelemesinde izlenmesi gereken aşamalar takip edilmiştir. Bu aşamalar aşağıda sıralanmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2018, s. 194):

1. *Dokümanlara Ulaşma:* Bu aşamada araştırmacı hangi dokümanlara ihtiyacı olduğunu ve araştırma için gerekli dokümanlara nereden ve nasıl ulaşacağını belirlemektedir. Bu doğrultuda araştırma için YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında "yaratıcı yazma, yaratıcı yazma teknikleri" anahtar kelimeleri ile taramalar yapılmıştır. Taramalar

sonucunda 112 doktora ve yüksek lisans tezi YÖK Ulusal Tez Merkezi'nden elde edilmiştir. Elde edilen tezler ".pdf" formatında bilgisayara kaydedilmiştir.

2. *Özgünlüğünü Kontrol Etme:* Araştırma için belirlenen dokümanlara ulaşıldıktan sonra bu dokümanların özgün olup olmadığının kontrol edilmesi gerekmektedir. Bu aşama araştırmanın ve araştırmacının güvenilirliğinin sağlanması ve araştırmaya harcanan zaman ve emeğin boşa gitmemesi adına önemlidir. Ulaşılan doktora ve yüksek lisans tezlerine YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanından izinli olan tezlere erişim sağlanarak asılları elde edilmiştir.
3. *Dokümanları Anlama:* Bu aşamada elde edilen ve özgünlüğü kontrol edilen dokümanlarla araştırmacının baş başa kalması söz konusudur. Sırada elde edilen dokümanların anlaşılması ve çözümlenmesi vardır. Yalnızca doküman incelemesinin yapılacağı araştırmalarda, dokümanların belirli bir sistemle ve karşılaştırmalı olarak çözümlenmesi gerekmektedir. Bu aşamada ulaşılan dokümanlar araştırmacı tarafından dikkatlice incelenerek anlaşılmış. Dahil etme kriterleri devreye sokulup Türkçe dilinde yazılan, doktora veya yüksek lisans tezi olan, erişime açık olan, çalışmada araştırmacıların yaratıcı yazma yöntem, teknik veya etkinliklerini kullanarak uygulama süreci yürüttükleri, YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alan çalışmalar çizelgeler halinde sıralanmıştır.
4. *Veriyi Analiz Etme:* Araştırmanın yalnızca bir doküman incelemesi olacağının belirlendiği araştırmalarda, dokümanların araştırmanın amacına göre kapsamlı bir şekilde içerik analizine tabi tutulması gerekmektedir. Bu araştırmada ulaşılan dokümanlar veri analizi bölümünde detaylı olarak belirtilen içerik analizi aşamalarına uygun olarak analiz edilmiştir.

Verilerin Analizi

Bu araştırmada Türkiye'de yaratıcı yazma alanında yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin doküman incelemesi modeli ile incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda nitel araştırma yöntemlerinin kullanılmasına karar verilmiştir. Materyallerin, durumların, faaliyetlerin veya ilişkilerin kalite düzeyini derinlemesine ve sistematik bir şekilde araştıran çalışmalar nitel araştırma olarak adlandırılır (Fraenkel & Wallen, 2012, s. 275).

Nitel araştırma deseni ile gerçekleştirilen bu çalışmada doküman incelemesi yapılmıştır. Araştırma kapsamında yaratıcı yazma alanında yapılan çalışmalara elektronik ortamdan ulaşılmış, YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanı üzerinden tarama seçeneği seçilerek anahtar kelime olarak "yaratıcı yazma", "yaratıcı yazma teknikleri" kullanılmış, izin durumu açık olarak seçilmiştir.

Araştırmada doküman incelemesinin aşamalarına uygun ulaşılan tezlerin analizinde içerik analizi uygulanmıştır. İçerik analizinin temelinde, benzer verilerin belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirilerek okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenlenmesi bulunmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2018, s. 242). İçerik analizinde izlenen birtakım aşamalar vardır. Araştırma verilerinin analizi, içerik analizi gerçekleştirilirken izlenmesi gereken aşamalara uygun olarak aşağıda ifade edildiği şekilde gerçekleşmiştir:

1. *Analize konu olan veriden örneklem seçme:* Çalışmaya konu olan yaratıcı yazma ve yaratıcı yazma teknikleri kavramlarının, araştırmalar sonucunda birbirinden farklı alanlarda yürütülmüş olan çalışmalarda ele alındığı sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma sürecinde 112 doktora ve yüksek lisans tezine ulaşılmıştır. Araştırmada, yaratıcı yazma ve yaratıcı yazma teknikleri kavramlarıyla ilgili 2001-2022 yılları arasında yapılmış, araştırmacıların yaratıcı yazma yöntem-teknik veya etkinliklerini kullanarak uygulama süreci yürüttükleri, Türkçe dilinde yazılmış, YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanından ulaşılmış, erişim izni olan doktora ve yüksek lisans tezlerinin analizinin yapılmasına karar verilmiştir. Araştırmada, yaratıcı yazma alanında yapılan Türkçe dilinde yazılmış olan, araştırmacıların yaratıcı yazma yöntem-teknik veya etkinliklerini kullanarak uygulama süreci yürüttükleri, YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında erişime izinli olan doktora ve yüksek lisans tezleri ele alınarak çalışma grubu oluşturulmuştur.
2. *Kategorileri geliştirme:* Bu aşamada araştırmada ulaşılan dokümanların benzerliklerinin ve ortak yönlerini ortaya çıkaracak ve araştırma probleminin çözümüne ulaştıracak temalar geliştirilmiştir. Araştırma kapsamında tezlerin incelenme ölçütlerini oluşturan temalar şu şekilde belirlenmiştir; yayın yılı, tezlerin türü, yapıldığı üniversiteler, araştırma yöntemi, hedef kitleleri, örneklem seçim yöntemleri, örneklem büyüklükleri, araştırmacıların uygulama süreçlerinde kullandıkları yaratıcı yazma yöntem, teknik veya etkinlikleri, araştırmacıların farklı eğitim kademelerine göre uygulama süreçlerinde kullandıkları yaratıcı yazma yöntem, teknik veya etkinlikleri.

3. *Analiz birimini saptama:* Araştırma amacı doğrultusunda tezlerin incelenmesine yönelik oluşturulan analiz birimleri temalar ve bunları tamamlayan kodlar şeklinde oluşturulmuştur.

- Tezlerin yayın yılı teması altında 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022 kodları
- Tezlerin türü teması altında yüksek lisans ve doktora kodları
- Tezlerin yapıldığı üniversiteler
- Tezlerin araştırma yöntemi teması altında karma, nitel, nicel kodları
- Tezlerin hedef kitlesi teması altında ilkokul, ortaokul, lise ve üniversite kodları
- Tezlerin örneklem seçim yöntemine göre çalışma grubu, basit/rastgele örnekleme, uygun örneklem, amaçsal/ölçüt örnekleme, küme örnekleme, çalışma evreni kodları
- Tezlerin örneklem büyüklüğüne ilişkin 0-50, 51-100, 101-150, 151-200, 200 ve üzeri kodları
- Tezlerin uygulama süreçlerinde kullanılan yaratıcı yazma yöntem, teknik veya etkinlikler; kavramsal çerçevede bahsedilen yöntem, teknik veya etkinlikler dikkate alınarak oluşturulan kodlar
- Tezlerde kullanılan yaratıcı yazma yöntem, teknik veya etkinlikler uygulamanın yapıldığı eğitim kademelerine göre ilkokul, ortaokul, lise ve üniversite şeklinde kodlanmıştır.

4. *Sayısallaştırma:* Dokümanların incelenmesi ve temaların oluşturulmasıyla ortaya çıkarılan verilerin daha iyi anlaşılmasında sayısal ifadelerle duyulan gereklilik sonucu verilere ait frekans ve yüzde tabloları elde edilmiştir.

5. *Veriyi kullanma:* Dokümanların YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanı üzerinden elde edilmesi, farklı araştırmacılar tarafından dokümanların incelenip içerik analizi yapılması neticesinde aynı sonuçlara ulaşılmasını sağlamaktadır.

Yaratıcı yazma becerisine yönelik hazırlanmış olan yüksek lisans ve doktora tezleri araştırma amacına ve kavramsal çerçeveye uygunluğu değerlendirilerek çalışmaya uygun bulunmuştur. Çalışmanın yöntem kısmında araştırmanın yöntemi, çalışma grubu, verilerin toplanması ve doküman analizi sürecindeki tüm işlemlere ayrıntılı olarak yer verilmiştir. Böylelikle çalışmanın iç ve dış geçerliği sağlanmaya çalışılmıştır. Veriler için oluşturulan

temalar ve kodların değerlendirme sonucunda araştırmanın problem durumuna uygun olduğuna karar verilmiştir. Gerçekleştirilen analizler sonucunda elde edilen veriler öznel yorum içermeden nesnel olacak şekilde aktarılmıştır. Bu doğrultuda çalışmanın i güvenirliği ve dış güvenirliği sağlanmaya çalışılmıştır. Verilerin açık, tutarlı ve teyit edilebilir olması da araştırmanın güvenirliğini olumlu olarak etkilemektedir. YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanından ulaşılan ve araştırmaya dahil edilen yüksek lisans ve doktora tezlerine ait bilgiler yazar adı ve soyadı, yıl ve tez türü, tez adı olarak Ek1' de yer almaktadır.

BÖLÜM V

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmaya konu olan 56 yüksek lisans tezi ve 14 doktora tezi farklı değişkenlere göre incelenmiş ve elde edilen veriler tablolar halinde sunulmuştur.

5.1. Tezlerin Yıllarına İlişkin Bulgular

Tablo 1

Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı Tablosu

Yıllar	Frekans (<i>f</i>)	Yüzde (%)
2001	1	1,42
2002	0	0
2003	0	0
2004	0	0
2005	1	1,42
2006	0	0
2007	1	1,42
2008	1	1,42
2009	1	1,42
2010	2	2,85
2011	4	5,71
2012	2	2,85
2013	5	7,14
2014	1	1,42
2015	3	4,28
2016	2	2,85
2017	5	7,14
2018	8	11,42
2019	20	28,57

2020	8	11,42
2021	4	5,71
2022	1	1,42
Toplam	70	100

Tablo 1 incelendiğinde Türkiye'de yaratıcı yazma becerisine yönelik yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin 2019 yılında 20 tez çalışması (%28,57) ile ilk sırada olduğu görülmektedir. Bu oranın yüksek lisans ve doktora tez çalışmalarının yapıldığı diğer yıllarda ise; 2020 ve 2018 yıllarında 8 tez çalışması (%11,42), 2017 ve 2013 yıllarında 5 tez çalışması (%7,14), 2021 ve 2011 yıllarında 4 tez çalışması (%5,71), 2015 yılında 3 tez çalışması (%4,28), 2016, 2012 ve 2010 yıllarında 2 tez çalışması (%2,85), 2022, 2014, 2009, 2008, 2007, 2005 ve 2001 yıllarında 1 tez çalışması (%1,42) olduğu görülmektedir.

5.2. Tezlerin Türlerine İlişkin Bulgular

Tablo 2

Tezlerin Türlerine Göre Dağılımı Tablosu

Tezin Türü	Frekans (f)	Yüzde (%)
Yüksek Lisans	56	80
Doktora	14	20
Toplam	70	100

Tezlerin lisansüstü türlerine göre dağılımı incelendiğinde, çalışmada ele alınan 70 tez içerisinde 56'sı yüksek lisans (%80), 14'ü doktora (%20) düzeyinde olduğu görülmektedir.

5.3. Tezlerin Yapıldığı Üniversitelere İlişkin Bulgular

Tablo 3

Tezlerin Yapıldığı Üniversitelere Göre Dağılımı Tablosu

Üniversiteler	Frekans (f)	Yüzde(%)
Gazi Üniversitesi	5	7,14
Atatürk Üniversitesi	4	5,71
Dokuz Eylül Üniversitesi	4	5,71
Marmara Üniversitesi	4	5,71
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	4	5,71
Ankara Üniversitesi	3	4,28

Kırıkkale Üniversitesi	3	4,28
Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi	3	4,28
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	2	2,85
Akdeniz Üniversitesi	2	2,85
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	2	2,85
Düzce Üniversitesi	2	2,85
İnönü Üniversitesi	2	2,85
İstanbul Üniversitesi	2	2,85
Niğde Üniversitesi	2	2,85
Pamukkale Üniversitesi	2	2,85
Yıldız Teknik Üniversitesi	2	2,85
Aksaray Üniversitesi	1	1,42
Bahçeşehir Üniversitesi	1	1,42
Balıkesir Üniversitesi	1	1,42
Bartın Üniversitesi	1	1,42
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	1	1,42
Bülent Ecevit Üniversitesi	1	1,42
Erzincan Üniversitesi	1	1,42
Eskişehir Osman Gazi Üniversitesi	1	1,42
Fırat Üniversitesi	1	1,42
Gaziantep Üniversitesi	1	1,42
Giresun Üniversitesi	1	1,42
Hacettepe Üniversitesi	1	1,42
Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi	1	1,42
Kütahya Dumlupınar Üniversitesi	1	1,42
Manisa Celal Bayar Üniversitesi	1	1,42
Mersin Üniversitesi	1	1,42
Necmettin Erbakan Üniversitesi	1	1,42
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi	1	1,42
Sakarya Üniversitesi	1	1,42
Uşak Üniversitesi	1	1,42
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	1	1,42
Yozgat Bozok Üniversitesi	1	1,42
Toplam	70	100

Tablo 3 incelendiğinde Türkiye'de yaratıcı yazma becerilerine yönelik yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin 5 tez çalışması (%7,14) ile en fazla Gazi Üniversitesi'nde yapıldığı görülmektedir. Bu sırayı 4 tez çalışması (%5,71) ile Atatürk Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Marmara Üniversitesi ve Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi; 3 tez çalışması (%4,28) ile Ankara Üniversitesi, Kırıkkale Üniversitesi ve Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi; 2 tez çalışması (%2,85) ile Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Akdeniz Üniversitesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Düzce Üniversitesi, İnönü Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Niğde Üniversitesi, Pamukkale Üniversitesi ve Yıldız Teknik Üniversitesi; 1 tez çalışması

(%1,42) ile Aksaray Üniversitesi, Bahçeşehir Üniversitesi, Balıkesir Üniversitesi, Bartın Üniversitesi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Bülent Ecevit Üniversitesi, Erzincan Üniversitesi, Eskişehir Osman Gazi Üniversitesi, Fırat Üniversitesi, Gaziantep Üniversitesi, Giresun Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Mersin Üniversitesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi, Uşak Üniversitesi, Van Yüzüncü Yüzyıl Üniversitesi ve Yozgat Bozok Üniversitelerinin izlediği görülmektedir.

5.4. Tezlerde Kullanılan Araştırma Yöntemlerine İlişkin Bulgular

Tablo 4

Tezlerin Kullanılan Araştırma Yöntemlerine Göre Dağılımı Tablosu

Araştırma Yöntemi	Frekans (f)	Yüzde (%)
Nicel	41	58,57
Karma Yöntem	16	22,85
Nitel	11	15,71
Belirtilmemiş	2	2,85
Toplam	70	100

Tablo 4 incelendiğinde tezlerde kullanılan araştırma yöntemlerinde en fazla nicel yöntemin tercih edildiği (41 tez) tespit edilmiştir. Karma yöntemin (16 tez) en fazla kullanılan ikinci araştırma yöntemi olduğu belirlenmiştir. Nitel yöntem ise (11 tez) üçüncü sırada yer almıştır. Ele alınan çalışmalardan 2'sinde ise yöntemin net olarak belirtilmediği görülmüştür.

5.5. Tezlerin Hedef Kitlelerine İlişkin Bulgular

Tablo 5

Tezlerin Hedef Kitlelerine Göre Dağılımı Tablosu

Hedef Kitle	Frekans (f)	Yüzde(%)
İlkokul	19	27,14
Ortaokul	37	52,85
Lise	4	5,71
Üniversite	10	14,28
Toplam	70	100

Tablo 5 incelendiğinde 37 tez çalışması (%52,85) ile daha çok ortaokul düzeyinde yaratıcı yazma becerilerine yönelik çalışmaların yapıldığı söylenebilir. Ortaokul düzeyinde yapılan çalışmaları 19 tez çalışması (%27,14) ile ilkokul düzeyinde yapılan çalışmalar takip etmektedir. Yüksek lisans ve doktora tezlerinde yaratıcı yazma uygulamalarının yapıldığı hedef kitlesi üniversite öğrencileri olan çalışmaların 10 tez çalışması (%14,28) ile üçüncü sırada, hedef kitlesi lise öğrencileri olan çalışmaların ise 4 tez çalışması (%5,71) ile son sırada yer aldığı görülmektedir.

5.6. Tezlerin Örneklem Seçim Yöntemine İlişkin Bulgular

Tablo 6

Tezlerin Örneklem Seçim Yöntemine Göre Dağılımı Tablosu

Örneklem Yöntemi	Frekans (f)	Yüzde (%)
Örneklem Yok/Çalışma grubu	30	42,85
Basit/ Rastgele Örnekleme	7	10
Uygun Örnekleme	5	7,14
Amaçsal Örnekleme/Ölçüt örnekleme	4	5,71
Küme Örnekleme	3	4,28
Çalışma evreni belirlenmiş	2	2,85
Belirtilmemiş	19	27,14
Toplam	70	100

Tablo 6 incelendiğinde yüksek lisans ve doktora tezlerinde 30 tez çalışması (%42,85) ile herhangi bir evren ve örneklem tayin edilmeden çalışma grupları oluşturularak uygulamaların yapıldığı görülmektedir. Çalışma gruplarını 7 tez çalışması (%10) ile basit tesadüfi örnekleme grupları takip etmektedir. 5 tez çalışması (%7,14) ile uygun örnekleme ile seçilen gruplar üçüncü sırada, 4 tez çalışması (%5,71) ile ölçüt örnekleme dördüncü sırada, 3 tez çalışması (%4,28) ile küme örnekleme beşinci sırada yer almıştır. 2 tez çalışmasında (%2,85) örneklem alınmayıp çalışma evreni belirlenmiş ve bu evren üzerinde uygulamalar yapılmıştır. 19 tez çalışmasında (%27,14) ise evren ve örneklem net şekilde belirtilmemiştir.

5.7. Tezlerin Örneklem Büyüklüğüne İlişkin Bulgular

Tablo 7

Tezlerin Örneklem Büyüklüğüne Göre Dağılımı Tablosu

Örneklem Büyüklüğü	Frekans (f)	Yüzde (%)
0-50	37	52,85
51-100	29	41,42
101-150	1	1,42
151-200	2	2,85
201 ve üzeri	1	1,42
Toplam	70	100

Yaratıcı yazma becerilerine yönelik yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin örneklem büyüklüğünün incelendiği bu tablo beş kategoriye ayrılmıştır. Tablo 7'de görüleceği üzere en çok kullanılan örneklem büyüklüğü 37 tez çalışması (%52,85) ile "0-50" kategorisinde olmuştur. 29 tez çalışması (%41,42) ile "51-100" kategorisi ikinci sırada, 2 tez çalışması (%2,85) ile "151-200" kategorisi üçüncü sırada yer almaktadır. 1 tez çalışması (%1,42) ile "101-150" kategorisi ve "201 ve üzeri" kategorisi son sırada yer almaktadırlar.

5.8. Tezlerin Uygulama Süreçlerinde Kullanılan Yaratıcı Yazma Yöntem, Teknik veya Etkinliklerine İlişkin Bulgular

Tablo 8

Tezlerin Uygulama Süreçlerinde Kullanılan Yaratıcı Yazma Yöntem, Teknik veya Etkinliklere Göre Dağılımı Tablosu

Yaratıcı Yazma Yöntem, Teknik Ve Etkinlikleri	Frekans (f)	Yüzde (%)
Balık kılçığı	1	0,53
Ben bir süper kahramanım	1	0,53
Beyin fırtınası	20	10,63
Bir metinden hareketle yeni metin oluşturma	22	11,70
Clustering (Kümeleme), Salkım veya Kelime Ağı Oluşturma	13	6,91
Cümle birleştirme	1	0,53
Doğa ve çevre gezileri	2	1,06
Drama/ Yaratıcı drama yöntemi	11	5,85
"Eğer ben..." ifadeli metin yazma	4	2,12
Diyalog yazma/ Eşyalarla diyalog	10	5,31
Görsel malzemeler/ Fotoğraf veya resimler	23	12,23
Grupla beraber metin yazma	9	4,78
Karikatürden hareketle metin /öykü oluşturma	6	3,19

Kavram haritası	4	2,12
Kullanılan dili tahmin etmek	2	1,06
Metin/Öykü karakterleri oluşturmak	11	5,85
Müzik/Şarkı eşliğinde yazmak	6	3,19
Özgün deyişler oluşturma	1	0,53
Pencere problemi	8	4,25
Reklam metinleri yazma	2	1,06
Rüyalardan öykü/metin yazma	2	1,06
Sözcük türeterek metin yazma	8	4,25
Yarım kalmış bir metnin tamamlanması	18	9,57
Zihin haritası	3	1,59
Toplam	188	100

Yaratıcı yazma becerilerine yönelik yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerinde uygulama sürecinde kullanılan yaratıcı yazma yöntem, teknik veya etkinliklerinin (kavramsal çerçeve bölümünde açıklamaları yapılan yaratıcı yazma yöntem, teknik veya etkinliklerin) incelendiği bu tablo yirmi dört kategoriye ayrılmıştır. Tablo 8'de görüleceği gibi yüksek lisans ve doktora tezlerinde en çok uygulanan yöntemin 23 tez çalışması (%12,23) ile görsel malzemeler/fotoğraf veya resim kullanılarak yaratıcı yazma çalışmaları olduğu görülmüştür. Bir metinden hareketle yeni metin oluşturma etkinliklerinin 22 tez çalışması (%11,70) ile yaratıcı yazma becerilerinin gelişiminde ikinci sırada tercih edildiği görülmektedir. En çok tercih edilen yöntem, teknik veya etkinliklerde üçüncü sırada beyin fırtınası yöntemi 20 tez çalışması (%10,63) ile yer almaktadır. Tabloya baktığımızda balık kılçığı, ben bir süper kahramanım, cümle birleştirme, özgün deyişler oluşturma etkinliklerinin 1 tez çalışması (%0,53) ile son sırada yer aldığı görülmektedir.

5.9. Tezlerin Uygulama Süreçlerinde Kullanılan Yaratıcı Yazma Yöntem, Teknik veya Etkinliklerin Eğitim Kademelerine Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Tablo 9

Tezlerin Uygulama Süreçlerinde Kullanılan Yaratıcı Yazma Yöntem, Teknik veya Etkinliklerin Eğitim Kademelerine Göre Dağılımı Tablosu

Eğitim Kademeleri	Sınıf Düzeyi	Yaratıcı Yazma Yöntem, Teknik Ve Etkinlikleri	Frekans (f)	Yüzde (%)
İlkokul	2.Sınıf	Balık kılçığı	1	0,52
		Bir metinden hareketle yeni metin oluşturma	1	0,52
		Drama/ Yaratıcı drama yöntemi	1	0,52
		Kavram haritası	1	0,52

Ortaokul	3.Sınıf	Yarım kalmış bir metnin tamamlanması	1	0,52
		Beyin fırtınası	1	0,52
		Clustering (Kümeleme), Salkım veya Kelime Ağı Oluşturma	2	1,04
		Drama/ Yaratıcı drama yöntemi	2	1,04
		Karikatürden hareketle metin /öykü oluşturma	1	0,52
		Kavram haritası	1	0,52
		Görsel malzemeler/ Fotoğraf veya resimler	1	0,52
		Yarım kalmış bir metnin tamamlanması	1	0,52
		Zihin haritası	1	0,52
	4.Sınıf	Beyin fırtınası	4	2,08
		Ben bir süper kahramanım	1	0,52
		Bir metinden hareketle yeni metin oluşturma	4	2,08
		Clustering (Kümeleme), Salkım veya Kelime Ağı Oluşturma	2	1,04
		Diyalog yazma/ Eşyalarla diyalog	2	1,04
		Doğa ve çevre gezileri	2	1,04
		Drama/ Yaratıcı drama yöntemi	3	1,56
		"Eğer ben..." ifadeli metin yazma	1	0,52
		Görsel malzemeler/ Fotoğraf veya resimler	5	2,60
		Grupla beraber metin yazma	3	1,56
		Metin/Öykü karakterleri oluşturmak	3	1,56
Müzik/Şarkı eşliğinde yazmak		1	0,52	
Pencere problemi		1	0,52	
Yarım kalmış bir metnin tamamlanması		5	2,60	
Ortaokul	5.Sınıf	Beyin fırtınası	2	1,04
		Bir metinden hareketle yeni metin oluşturma	4	2,08
		Clustering (Kümeleme), Salkım veya Kelime Ağı Oluşturma	2	1,04
		Drama/ Yaratıcı drama yöntemi	1	0,52
		Diyalog yazma/ Eşyalarla diyalog	4	2,08
		Görsel malzemeler/ Fotoğraf veya resimler	5	2,60
		Grupla beraber metin yazma	2	1,04
		Karikatürden hareketle metin /öykü oluşturma	1	0,52
		Kullanılan dili tahmin etmek	1	0,52
		Metin/Öykü karakterleri oluşturmak	2	1,04
		Müzik/Şarkı eşliğinde yazmak	2	1,04
		Pencere problemi	3	1,56
		Reklam metinleri yazma	2	1,04
		Rüyalardan öykü/metin yazma	1	0,52
	Sözcük türeterek metin yazma	4	2,08	
	Yarım kalmış bir metnin tamamlanması	3	1,56	
	Zihin haritası	1	0,52	
	6.Sınıf	Beyin fırtınası	3	1,56
		Bir metinden hareketle yeni metin oluşturma	3	1,56

Lise	7.Sınıf	Clustering (Kümeleme), Salkım veya Kelime Ağı Oluşturma	3	1,56
		Drama/ Yaratıcı drama yöntemi	1	0,52
		Görsel malzemeler/ Fotoğraf veya resimler	3	1,56
		Karikatürden hareketle metin /öykü oluşturma	2	1,04
		Kavram haritası	1	0,52
		Metin/Öykü karakterleri oluşturmak	1	0,52
		Pencere problemi	1	0,52
		Yarım kalmış bir metnin tamamlanması	2	1,04
		Beyin fırtınası	4	2,08
		Bir metinden hareketle yeni metin oluşturma	4	2,08
		Cümle birleştirme	1	0,52
		Drama/ Yaratıcı drama yöntemi	3	1,56
		Diyalog yazma/ Eşyalarla diyalog	2	1,04
		Görsel malzemeler/ Fotoğraf veya resimler	4	2,08
		Grupla beraber metin yazma	1	0,52
		Karikatürden hareketle metin /öykü oluşturma	1	0,52
		Kullanılan dili tahmin etmek	1	0,52
		Metin/Öykü karakterleri oluşturmak	3	1,56
		Müzik/Şarkı eşliğinde yazmak	1	0,52
		Özgün deyişler oluşturma	1	0,52
		Pencere problemi	1	0,52
		Sözcük türeterek metin yazma	1	0,52
		Zihin haritası	1	0,52
	8.Sınıf	Beyin fırtınası	1	0,52
		Bir metinden hareketle yeni metin oluşturma	3	1,56
		Clustering (Kümeleme), Salkım veya Kelime Ağı Oluşturma	2	1,04
		Drama/ Yaratıcı drama yöntemi	2	1,04
		Görsel malzemeler/ Fotoğraf veya resimler	1	0,52
		Kavram haritası	1	0,52
Lise	9.Sınıf	Beyin fırtınası	1	0,52
		Bir metinden hareketle yeni metin oluşturma	1	0,52
		Drama/ Yaratıcı drama yöntemi	1	0,52
	10.Sınıf	Metin/Öykü karakterleri oluşturmak	1	0,52
		Pencere problemi	1	0,52
		Rüyalardan öykü/metin yazma	1	0,52
		Sözcük türeterek metin yazma	1	0,52
		Yarım kalmış bir metnin tamamlanması	1	0,52
	11.Sınıf	Beyin fırtınası	1	0,52
		Bir metinden hareketle yeni metin oluşturma	1	0,52
		Clustering (Kümeleme), Salkım veya Kelime Ağı Oluşturma	1	0,52
		Diyalog yazma/ Eşyalarla diyalog	1	0,52
		Görsel malzemeler/ Fotoğraf veya resimler	1	0,52
		Grupla beraber metin yazma	1	0,52

	Metin/Öykü karakterleri oluşturmak	1	0,52
	Müzik/Şarkı eşliğinde yazmak	1	0,52
	Pencere problemi	1	0,52
	Sözcük türeterek metin yazma	1	0,52
	Yarım kalmış bir metnin tamamlanması	1	0,52
Üniversite	Beyin fırtınası	3	1,56
	Bir metinden hareketle yeni metin oluşturma	3	1,56
	Clustering (Kümeleme), Salkım veya Kelime Ağı Oluşturma	1	0,52
	"Eğer ben..." ifadeli metin yazma	3	1,56
	Diyalog yazma/ Eşyalarla diyalog	1	0,52
	Görsel malzemeler/ Fotoğraf veya resimler	3	1,56
	Grupla beraber metin yazma	2	1,04
	Karikatürden hareketle metin /öykü oluşturma	1	0,52
	Müzik/Şarkı eşliğinde yazmak	1	0,52
	Sözcük türeterek metin yazma	1	0,52
	Yarım kalmış bir metnin tamamlanması	4	2,08
Toplam		192	100

Tablo 9 incelendiğinde çalışma grubuna dahil edilen yüksek lisans ve doktora tezlerinde ele alınan yaratıcı yazma yöntem, teknik veya etkinliklerinin uygulama yapılan ilkökul, ortaokul, lise ve üniversite öğrenci gruplarına göre dağılımı görülmektedir. İlkokul 4. sınıf öğrencilerinde en çok kullanılan yaratıcı yazma etkinliğinin 5 tez çalışması (%2,60) ile yarım kalmış bir metnin tamamlanması olduğu görülmektedir. Ortaokul 5. sınıf öğrencilerinde en çok kullanılan yaratıcı yazma etkinliğinin görsel malzemeler/fotoğraf veya resimler olduğu görülmektedir. En fazla yaratıcı yazma yöntem, teknik veya etkinliklerinin (11 farklı yaratıcı yazma yöntem, teknik veya etkinlik) lise kademesinde 11. sınıf öğrencileri üzerinde uygulandığı görülmektedir. Çalışma grubunu oluşturan yüksek lisans ve doktora tezlerine bakıldığında lise 12. sınıf öğrencileri üzerinde uygulama yapan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Üniversite öğrencileri ile yürütülen araştırmalarda yaratıcı yazma yöntem, teknik veya etkinliklerinden en fazla tercih edilenin 4 tez çalışması (%2,08) ile yarım kalmış bir metnin tamamlanması etkinliği olduğu görülmektedir.

BÖLÜM VI

SONUÇ VE TARTIŞMA

Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın bu bölümünde YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanından elde edilen 2001-2022 yılları arasında Türkiye'de yaratıcı yazma becerisine yönelik yapılan yüksek lisans ve doktora tezleri farklı değişkenlere göre (yıl, tez türü, üniversite, araştırma yöntemleri, çalışılan hedef kitle, örneklem seçim yöntemi, örneklem büyüklüğü, araştırmacının uygulama esnasında kullandığı yaratıcı yazma yöntem, teknik veya etkinlikler, eğitim kademelerine göre uygulamalarda kullanılan yaratıcı yazma yöntem, teknik veya etkinlikleri) incelenerek, yaratıcı yazma becerisi konusuna ve gelecek çalışmalara katkı sağlanması amaçlanmıştır. Bu amaç kapsamında nitel araştırma tekniklerinden doküman analizi modeli ile 14 doktora tezi, 56 yüksek lisans tezi incelenmiş, elde edilen veriler tablolar halinde sunulmuş ve yorumlanmıştır.

Yaratıcı yazma becerisine yönelik yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin, yıllara göre dağılımına bakıldığında 2019 yılında yapılan çalışmaların 20 tez çalışması (3 doktora tezi, 17 yüksek lisans tezi) ile birinci sırada yer aldığı görülmektedir. 2018 (8 yüksek lisans tezi) ve 2020 (1 doktora tezi, 7 yüksek lisans tezi) yıllarında yapılan tezler, 8 tez çalışması ile ikinci sırada yer almaktadırlar. Yapılan araştırmalar sonucu 2002, 2003, 2004, 2006 yıllarında yaratıcı yazma becerisine yönelik yapılmış tez çalışmalarına rastlanmamıştır. Yaratıcı yazma becerisine yönelik yüksek lisans ve doktora çalışmalarının yıllara göre dağılımına bakıldığında herhangi bir düzenli artış veya azalma saptanmamakla birlikte özellikle 2018 yılından itibaren bu alandaki çalışmalara daha fazla ağırlık verildiği görülmektedir. 2018 ve 2019 yıllarında yayımlanan öğretim programlarında yaratıcılık becerilerinin geliştirilmesinin vurgulanması ve kazanımlarda yaratıcılık becerisinin yer

almasının bu alandaki çalışmaların artmasında etkili olduğu düşünülebilir. Aynı zamanda 23 Ekim 2018 yılında yayımlanan 2023 Eğitim Vizyonu'nda yaratıcılık becerilerine değinilmesinin de bu alandaki çalışmaların artmasında etkili olduğu düşünülebilir. Yaratıcı yazma becerisinin geliştirilmesinin son yıllarda öneminin arttığı ve bu alanda yapılacak çalışmaların artmasının da hem öğrenciler hem de öğretmenler açısından yararlı olacağı düşünülmektedir.

Yaratıcı yazma becerisine yönelik yapılan lisansüstü tezlerin, türüne göre dağılımına bakıldığında 56 tezin yüksek lisans, 14 tezin doktora düzeyinde hazırlandığı görülmüştür. Bu sonuç yaratıcı yazma becerisi alanının doktora öğrencilerinde yüksek lisans öğrencilerine göre daha az ilgi uyandırdığı düşünülebilir. Hazırlanan tezlerin çoğunluğunun yüksek lisans türünde olması, yüksek lisans programlarının öğrenci kontenjanının, doktora programı öğrenci kontenjanlarına göre daha fazla olması ile de açıklanabilir. Ayrıca bireyler doktora eğitim programlarını akademik bir hayat planı dahilinde daha çok tercih ederken, yüksek lisans programlarını ise bireyler daha çok kişisel gelişimlerine katkıda bulunmak amacıyla tercih etmektedirler.

Yaratıcı yazma becerisine yönelik 2001- 2022 yılları arasında yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin, yapıldığı üniversitelere göre dağılımına bakıldığında toplamda 39 farklı üniversitede yapıldığı görülmüştür. Gazi Üniversitesi 5 tez (% 7,14) ile çalışma yapılan üniversiteler arasında ilk sırayı almıştır. İkinci sırayı ise 4 tez (% 5,71) ile Atatürk Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversiteleri almışlardır. Aksaray Üniversitesi, Bahçeşehir Üniversitesi, Balıkesir Üniversitesi, Bartın Üniversitesi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Bülent Ecevit Üniversitesi, Erzincan Üniversitesi, Eskişehir Osman Gazi Üniversitesi, Fırat Üniversitesi, Gaziantep Üniversitesi, Giresun Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Mersin Üniversitesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi, Uşak Üniversitesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Yozgat Bozok Üniversiteleri ise 1 tez çalışması (%1.42) ile en az çalışmanın yapıldığı üniversitelerdir. Gazi Üniversitesi'nin ilk sırada yer alması Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün daha eski olması ile açıklanabilir. Sonuçlar doğrultusunda yaratıcı yazma beceri alanının Türkiye genelinde önemsendiği ve birçok üniversitede bu alanda çalışmaların var olduğu görülmektedir.

Yaratıcı yazma becerisine yönelik yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin, kullanılan araştırma yöntemine göre dağılımına bakıldığında 41 tezde (%58,57) nicel araştırma yöntemi kullanılırken, 16 tezde (%22,85) karma araştırma yöntemi, 11 tezde (%15,71) ise nitel araştırma yönteminin kullanıldığı görülmüştür. 2 tezde (%2,85) ise araştırma yöntemi net olarak belirtilmemiştir. Araştırmada kullanılan yüksek lisans ve doktora tezlerinde nicel yöntemin diğer yöntemlere oranla öne çıkması, nicel araştırmaların genellenebilirliği, kanıtlanabilirliği ve veriler üzerinde istatistiksel işlemler yapılabilirliği açısından (Sönmez & Alacapınar, 2018, s. 41) araştırmacılara kolaylık sağlaması ile açıklanabilir.

Yaratıcı yazma becerisine yönelik yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin, uygulama yapılan hedef kitlesine göre dağılımına bakıldığında ilkokul, ortaokul, lise ve üniversite öğrencilerini kapsadığı görülmektedir. Ortaokul düzeyinde yapılan çalışmalar 41 tez (%52,58) ile en çok araştırma yapılan hedef kitle olmuştur. İkinci sırada 16 tez (%27,14) ile ilkokul öğrencileri, üçüncü sırada 10 tez (%14,28) ile üniversite öğrencileri, son sırada ise 4 tez (%5,71) ile lise öğrencileri araştırmalarda yer edinmiştir. Sonuçlara bakıldığında en çok üzerinde çalışılan hedef kitlenin ortaokul öğrencileri olduğu görülmektedir. Yaratıcı yazma becerisinin temeli ilk olarak ilkokul döneminde atılmaktadır. İlkokul döneminde atılan sağlam temeller öğrencinin ilerleyen yaşamında yaratıcı yazma becerisini geliştirmesinde çok yararlı olacaktır. Ortaokul düzeyindeki öğrencilerin yapılan uygulamalara karşı daha bilinçli yazma uygulamaları yaptığı düşünüldüğünde çalışmaların bu kitlede yoğunlaşması anlaşılabilir. Nitelikli yaratıcı yazma yöntem- teknik veya etkinlikleri uygulandığında öğrencilerin bu beceri alanında kendilerini geliştirdikleri ve başarı sağladıkları söylenebilir.

Yaratıcı yazma becerisine yönelik yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin, örneklem seçim yöntemine göre dağılımına bakıldığında birinci sırada 30 tez (% 42,85) ile evren ve örneklem seçimine gidilmeyip çalışma grupları oluşturulduğu görülmektedir. Bunun sebebi çalışma gruplarının seçiminin araştırmada ulaşılabilirlik, zaman ve ekonomik açılarından kolaylık sağlaması olarak açıklanabilir. İkinci sırada ise 7 tez (%10) ile basit/rastgele örnekleme yöntemi yer almaktadır. Basit/Rastgele örnekleme türü evrendeki tüm elemanların birbirine eşit seçilme şansı olduğundan araştırmacılar tarafından daha kolay bulunduğu için de sık tercih edilmektedir. Araştırmada 5 tezde (%7,14) uygun örnekleme, 4 tezde (%5,71) ölçüt örnekleme, 3 tezde (%4,28) küme örnekleme tercih edilmiştir. Araştırmaların 2 tanesinde (%2,85) çalışma evreni belirlenmiş, örneklem alma yoluna

gidilmemiş ve evrenin tamamına ulaşılmıştır. Evren birimlerinin tümüne ulaşılabilirdi durumlarda örnekleme ihtiyacı duyulmaz (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2012; akt. Keskin, 2014, s. 58). Araştırmada 19 tezde (%27,14) örneklem türünün net olarak belirtilmediği sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmalar açısından eksiklik olarak görülebilecek bu dikkat çekici durum, araştırmacıların örneklem yöntemleri hakkında yeterli bilgiye sahip olmaması veya bu konuya gerekli önemin verilmemesi ile açıklanabilir.

Yaratıcı yazma becerisine yönelik yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin, örneklem büyüklüğüne göre dağılımına bakıldığında en fazla çalışmanın "0-50 kişi" kategorisinde yapıldığı görülmektedir. Bu aralıkta 37 çalışma (%52,85) yer almaktadır. İkinci sırada ise 29 tez çalışması (%41,42) ile "51-100 kişi" kategorisi yer almaktadır. Buradan hareketle araştırmalarda örneklem gruplarının büyüklüğünün tercihen küçük olmasında yapılacak uygulamaların kapsamının geniş olması, uzun zaman dilimlerinde ortaya çıkmasından kaynaklı olduğu söylenebilir. Tezlerin tamamında örneklem büyüklüğüne ilişkin bilginin verilmesi ise araştırmaların niteliği adına önemlidir.

Yaratıcı yazma becerisine yönelik yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin, uygulamalarda kullanılan yaratıcı yazma yöntem, teknik veya etkinliklerine göre dağılımına bakıldığında kavramsal çerçevede açıklamaları yapılan yirmi dört kategoride ele alındığı görülmektedir. Görsel malzemeler/fotoğraf veya resim kullanma etkinliğinin 23 tezde (%12,23), bir metinden hareketle yeni metin oluşturma etkinliğinin 22 tezde (%11,70), beyin fırtınası yönteminin 20 tezde (%10,63), yarım kalmış bir metnin tamamlanması etkinliklerinin 18 tezde (%9,57), Clustering/salkım veya kelime ağı oluşturma etkinliklerinin 13 tezde (%6,91), drama/yaratıcı drama yöntemi ve metin karakterleri oluşturma etkinliklerinin 11 tezde (%5,85), diyalog/eşyalarla diyalog yazma etkinliklerinin 10 tezde (%5,31), grupla beraber metin yazma etkinliklerinin 9 tezde (%4,78), pencere problemi ve sözcük türeterek metin yazma etkinliklerinin 8 tezde (%4,25), karikatürden hareketle metin yazma ve müzik/şarkı eşliğinde yazma etkinliklerinin 6 tezde (%3,19), kavram haritası ve "Eğer ben..." ifadeli metin yazma etkinliklerinin 4 tezde (%2,12), zihin haritası yönteminin 3 tezde (%1,59), kullanılan dili tahmin etme, reklam metinleri yazma ve rüyalarla hareketle metin yazma etkinliklerinin 2 tezde (%1,06), balık kılıcı, ben bir süper kahramanım ve cümle birleştirme etkinliklerinin ise 1 tezde (%0,53) kullanıldığı görülmüştür. En çok kullanılan etkinliklerin görsel materyaller/fotoğraf veya resimler kullanarak yazma, bir metinden hareketle yeni metin oluşturma, beyin fırtınası, yarım bırakılan bir metnin

tamamlanması olduğu gör÷lmektedir. Bu etkinliklere sıkça başvurulmasının sebebi birçok araştırmada kullanılması, etkinliklerin uygulama sürecinin araştırmacılar tarafından bilinmesi, uygulamanın daha kolay ve zamandan tasarruf sağlaması olarak söylenebilir.

Çalışma grubunu oluşturan yüksek lisans ve doktora tezlerinin uygulama süreçlerinde kullanılan yaratıcı yazma yöntem, teknik veya etkinliklerinin sınıf düzeylerine göre farklılaştığı gör÷lmektedir. İlkokul düzeyinde yaratıcı yazma yöntem, teknik veya etkinliklerinin 14 farklı etkinlik ile en çok 4.sınıfta uygulandığı gör÷lmektedir. İlkokul 1. sınıfta uygulama yapılan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bireylerin 1. sınıfta okuma yazma süreçlerine yeni başlamasının uygulamalarda güçlük yaratması bu sınıf düzeyinde çalışmaların yapılmamış olmasına sebep gösterilebilir. Ortaokul kademesinde uygulanan farklı yaratıcı yazma yöntem, teknik veya etkinliklerin en fazla 5. sınıf düzeyinde (17 farklı yaratıcı yazma yöntem, teknik veya etkinliği ile) kullanıldığı gör÷lmüştür. Uygulamaların 8. sınıf düzeyinde azalması öğrencilerin lise sınavına hazırlık çalışmalarına yoğunlaşmaları ile açıklanabilir. Lise düzeyinde yapılan uygulamalarda en fazla yaratıcı yazma yöntem, teknik veya etkinliğin (11 farklı yaratıcı yazma yöntem, teknik veya etkinliği) 11. sınıfta uygulandığı gör÷lmektedir. Yaratıcı yazma becerisine yönelik çalışma grubunu oluşturan yüksek lisans ve doktora tezlerini incelediğimizde 12. sınıf öğrencileri ile uygulama yapan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu durum 12. sınıf öğrencilerinde üniversite sınavına hazırlığa yönelik çalışmalara öncelik verilmesi ile açıklanabilir. Üniversite öğrencileri ile yapılan uygulamalarda yaratıcı yazma yöntem, teknik veya etkinliklerinden yarım kalmış bir metnin tamamlanması etkinliklerinin 4 tez çalışması (%2,08) ile daha çok tercih edildiği gör÷lmektedir.

Öneriler

Araştırmada elde edilen sonuçlardan yola çıkarak aşağıda sunulan önerilerin yeni araştırmalara ve araştırmacılara katkı sağlayacağı düşün÷lmektedir.

1. Araştırmacılar yaratıcı yazma becerisi konusunda daha çok araştırma yapmaya ve yeni çalışmalar oluşturmaya sevk edilebilir.
2. Araştırmada, Türkiye'de yaratıcı yazma becerisi ile ilgili Türkçe dilinde yazılan çalışmalar incelenmiştir. İleride yapılacak çalışmalarda diğer dillerdeki tezlerde çalışma kapsamına dahil edilebilir.

3. Araştırmada, çalışmaya dahil edilen tezler yılları, tez türleri, niversiteleri, araştırma yöntemleri, hedef kitleleri, örneklem seçim yöntemi, örneklem büyüklükleri, uygulamalarda kullanılan yaratıcı yazma yöntem-teknik veya etkinlikleri kategorilerinde incelenmiştir. İleride yapılacak çalışmalarda araştırma desenleri, veri analiz yöntemleri, veri analiz teknikleri gibi kategoriler eklenerek çalışmanın kapsamı genişletilebilir.
4. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinin çalışmalarda ağırlıklı olarak tercih edildiği tespit edilmiştir. Yaratıcı yazma becerisi konusunda yapılacak yeni çalışmalarda nitel ve karma araştırma yöntemleri daha çok kullanılabilir.
5. Yaratıcı yazma becerisi alanında yazılmış makaleler benzer biçimde ele alınarak analizi yapılabilir.

KAYNAKLAR

- Abrekoğlu, B. İ. (2019). *Yaratıcı dramanın yaratıcı yazma becerisine ve yazmaya yönelik tutuma etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Düzce.
- Adalı, O. (2016). *Anlamak ve anlatmak*. İstanbul: Pan.
- Adler, M. R. (2003). *The role of play in writing development: A study of four high school creative writing classes*. Doctoral Thesis, University at Albany School of Education Department of Education, New York.
- Ağırman, F. (2019). *İki dilli ortaokul öğrencilerinin Türkçe öğrenimi üzerine bir değerlendirme (Batman örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.
- Ahraz, S. (2018). *Planlı yazma yönteminin ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin özgün metin oluşturma erişilerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aksaray.
- Ak, E. (2011). *Yaratıcı yazma tekniklerinin ilköğretim 5. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersindeki yazılı anlatım becerileri üzerindeki etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Akbaba, R. S. (2020). *Yaratıcı yazma çalışmalarının öyküleyici metin yazma becerisine ve ileri okuma farkındalığına etkisi*. Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Akdal, D. (2011). *Metinler arası okuma yaklaşımının ilköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırşehir.

- Aktaş, M. (2009). *Yabancı dil öğretiminde yaratıcı yazmanın başarıya ve yazılı anlatıma etkisi*. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Akyol, H., & Kırkkılıç, A. (Ed.). *İlköğretimde Türkçe Öğretimi*. Ankara: Pegem.
- Alar, S. (2018). *Clustering (Kümeleme) yaratıcı yazma yönteminin Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin yazma becerisi üzerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Ataman, M. (2006). Yaratıcı drama sürecinde yaratıcı yazma. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 1 (1), 75- 83.
- Ataman, M. (2011). *Yaratıcı yazma için yaratıcı drama*. Ankara: Pegem.
- Avcı, A. S. (2013). *Yaratıcı yazma etkinliklerinin 8. sınıf öğrencilerinin yazma eğilimleri ve yazma kaygılarına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Niğde.
- Aydın, B. (2020). *Yaratıcı düşünmenin yaratıcı yazmaya etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Aydın, E. (2019). *Yabancılar Türkçe öğretiminde dijital hikaye anlatımının yaratıcı yazma becerisine etkisi*. Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Aydın, N. (2016). *Ömer Seyfettin'in hikayelerinin cümle sıklığı açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzincan.
- Ayrancı, B. B. (2013). *İlköğretim öğrencilerinin yazma becerisinin geliştirilmesinde çağrışım tekniğinin kullanımı*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Azak, A. (2020). *Sekizinci sınıf İngilizce dersinde yaratıcı yazma becerisinin süreç odaklı rehberli sorgulayıcı öğrenme tekniği ile geliştirilmesinin öğrencilerin yaratıcı yazma başarılarına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Bağcı, H. (2011). Yazılı anlatım ve unsurları. M. Özbay (Ed.), *Yazma eğitimi* (s. 85-124). Ankara: Pegem.

- Barası, M. (2020). *2018 Ortaokul Türkçe dersi öğretim programının 21. yüzyıl becerileri açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Başkök, B. (2012). *İlköğretim yedinci sınıf öğrencilerinde uygulanan yaratıcı yazma çalışmalarının, öğrencilerin yaratıcılıklarına ve Türkçe dersine olan tutumlarına etkisinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- Bayer, M. (2019). *Bazı yaratıcı yazma tekniklerin kullanılarak lise öğrencilerinin fiziğe yönelik görüşlerinin belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Balıkesir.
- Baz, B. (2019). *Çocuk edebiyatı metinlerine dayalı programın ilkokul öğrencilerinin yaratıcı düşünme becerileri üzerindeki etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Belet, S. D. (2005). *Öğrenme Stratejilerinin Okuduğunu Anlama ve Yazma Becerileri ile Türkçe Dersine İlişkin Tutumlara Etkisi*. Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Best, J. W., & Kahn, J. V. (2006). *Research in Education* (Tenth Edition.). Boston: Pearson Education.
- Beydemir, A. (2010). *İlköğretim 5. sınıf Türkçe dersinde yaratıcı yazma yaklaşımının yazmaya yönelik tutumlara, yaratıcı yazma ve yazma erişimine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Beyreli, L., Çetindağ, Z., & Celepoğlu, A. (2005). *Yazılı ve sözlü anlatım*. Ankara: Pegem.
- Bozca, A. İ. (2017). *Üstün zekalı öğrencilerde Türkçe koşt eğitim programının başarıya, eleştirel düşünmeye ve yaratıcılığa etkisi*. Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Bulut, K. (2012). *2006 Türkçe dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı'nda yer alan yazma kazanımlarının yaratıcı yazmaya uygunluğu*. Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van.

- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (13.Baskı ed.). Ankara: Pegem.
- Calp, M. (2010). *Özel eğitim alanı olarak Türkçe öğretimi*. Ankara: Nobel.
- Cavkaytar, S. (2010). İlköğretimde yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde yazma süreci modelinden yararlanma. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(10), 133-139.
- Coşkun, İ., & Yılmaz, M. (2020). Yazma eğitimi. M. Yılmaz (Ed.) *Yeni gelişmeler ışığında Türkçe öğretimi* (s.111-129). Ankara: Pegem.
- Çiçek, A. M. (2019). *Türkiye’de ilk okuma yazma alanında hazırlanan lisansüstü tezlerin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Danışoğlu, H. (2006). *Eğlendirici yazınsal türlerin Türkçe öğretiminde kullanımı ve bu çerçevede 2004-2005 Türkçe öğretim programının değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Demir, T. (2011). *İlköğretim öğrencilerinin yaratıcı yazma becerileri ile yazma özyeterlik algısı ve başarı amaç yönelimi türleri ilişkisinin değerlendirilmesi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Demirbaş, A. (2005). *Biyoloji öğretiminde yaratıcı yazma uygulamaları*. Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Balıkesir.
- Demirbaş, İ. (2019). *Dijital öykülerin ilköğretim öğrencilerinin dinlediğini anlama ve yaratıcı yazma becerilerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırşehir.
- Dolmaz, M. (2017). *Sosyal bilgiler öğretiminde tarihsel roman kullanımının yaratıcı yazma becerisine etkisi*. Doktora Tezi, Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzincan.
- Dorlay, O. (2018). *5E öğrenme modeline uygun yaratıcı drama etkinliklerinin ortaokul öğrencilerinin yazma becerisi üzerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.

- Duran, S. (2010). *Yaratıcı yazma yaklaşımının yazılı anlatım becerisinin gelişimine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.
- Duru, A. (2014). *Altıncı sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerini geliştirmeye yönelik stratejilerin etkililiğinin değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Niğde.
- Ekinci, Z. (2018). *İşbirlikli yazma etkinliklerinin Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazma becerilerini geliştirmeye etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Ellialtı, M. (2016). *Türkiye ve İngiltere'deki 11-14 yaş öğrencilerinin ana dili çalışma kitaplarındaki yazma etkinliklerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- Erdem, D. (2011). Türkiye'de 2005-2006 yılları arasında yayımlanan eğitim bilimleri dergilerindeki makalelerin bazı özellikler açısından incelenmesi: Betimsel bir analiz. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 2(1), 140-147.
- Erdoğan, M. (2018). *Yaratıcı drama yönteminin ilkökul 4. sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- Erdoğan, Ö. (2012). *Süreç temelli yaratıcı yazma uygulamalarının yazılı anlatım becerisine ve yazmaya ilişkin tutuma etkisi*. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Erdoğan, R. (2019). *İlkokul 4. sınıf Türkçe dersinde yansıtıcı düşünme destekli yaratıcı yazma çalışmalarının öğrencilerin yaratıcı yazma becerilerine etkisinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Rize.
- Et, E. (2019). *Karikatürle yazma çalışmalarının ortaokul öğrencilerinin yaratıcı yazma becerisine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırşehir.

- Evrekli, E., İnel, D., & Balım, A. G., (2007). Kavram ve zihin haritası kullanımının öğrencilerin kavramları anlama düzeyleri ile fen ve teknolojiye yönelik tutumları üzerindeki etkileri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1), 229-250.
- Fer, T. D. (2017). *İlköğretim öğrencilerinin yaratıcı yazma çalışmalarının süreç içerisindeki gelişimlerinin incelenmesi ve değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Fraenkel, J. R., & Wallen, N. E. (2012). *How to design and evaluate research in education*: McGraw-Hill.
- Göçen, G. (2019). The effect of creative writing activities on elementary school students' creative writing achievement, writing attitude and motivation. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 15(3), 1032-1044.
- Göğüş, B. (1978). *Orta dereceli okullarımızda Türkçe ve yazın eğitimi*. Ankara: Gül.
- Gökçe, A. (2020). *İlkokul dördüncü sınıf Türkçe dersinde yaratıcı yazma uygulamalarının öğrencilerin Türkçe dersi tutumu, yazma tutumu ve yaratıcı yazma becerileri üzerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Yozgat Bozok Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yozgat.
- Güler, M. (2020). *Ortaokul 7. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımlarındaki konuşma dili unsurlarının giderilmesine yönelik bir eylem araştırması*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Güleryüz, H. (2001). *Türkçe programlanmış ilkokuma yazma öğretimi* (5.baskı). Ankara: Pegem.
- Güleryüz, H. (2008). Dil ve anadil. S. Çelenk & A. Tazebay (Ed.), *Türkçe öğretimi* (s. 312-339). Ankara: Maya.
- Gündüz, O., & Şimşek, T. (2011). *Uygulamalı yazma eğitimi el kitabı*. Ankara: Grafiker.
- Güneş, F. (2007). *Türkçe öğretimi ve zihinsel yapılandırma*. Ankara: Nobel.
- Güneş, F. (2013). *Türkçe öğretimi: Yaklaşımlar ve modeller*. Ankara: Pegem.

- İnal, S. (2008). Beynin algılama süreci, yazma ve kümeleme stratejisi. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 9(1), 55-64.
- İpşiroğlu, Z. (2006). *Yaratıcı yazma*. İstanbul: Morpa.
- Kalaç, A. (2019). *Klasik Türk edebiyatı çeviri örneklerinin yaratıcı yazma becerilerine katkısı*. Yüksek Lisans Tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- Karabuğa, H. (2011). *Türkçe öğretmeni adaylarının yazılı anlatım çalışmalarında noktalama işaretlerini ve yazım kurallarını kullanabilme düzeyleri*. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Karadağ, K. (2018). *Öğretim teknolojilerinden Storybird uygulamasının 5. sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerine ve yazmaya yönelik tutumlarına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Karakaş, Ö. A. (2011). *Yaratıcı yazma tekniklerinin İngilizce yazma becerisini geliştirmeye etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Karataş, G. (2019). *Sorumluluk değerinin yaratıcı yazma teknikleri ile oluşturulan etkinliklerle kazandırılmasının öğrencilerin sorumluluk düzeyine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Karataş, Y. (2020). *İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin yaratıcı hikaye yazma becerilerinin geliştirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Uşak.
- Karatay, H. (2011). 4+1 Planlı yazma ve değerlendirme modelinin öğretmen adaylarının yazılı anlatım tutumlarını ve yazma becerilerini geliştirmeye etkisi. *Turkish Studies*, 6(3), 1029-1047.
- Karatop, H. (2019). *Yazarlık ve yazma becerileri dersinin ortaokul 5. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerilerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla.

- Kasap, D. (2019). *Yaratıcı okuma- yaratıcı yazma çalışmalarının yaratıcı okuma, okuduğunu anlama, yazma ve yaratıcı yazma erişisine etkisi*. Doktora Tezi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Kasapoğlu, B. (2007). *Türkiye ve Almanya'da ilköğretim birinci kademe dördüncü sınıf ana dili ders kitaplarında yazma eğitimi ve öğretimi*. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Keskin, A. (2014). *Öğrenme stratejileri konulu lisansüstü tezlerin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Diyarbakır.
- Kılıç, Ü. (2018). *9. Sınıf öğrencilerine uygulanan drama yöntemine dayalı yaratıcı yazma çalışmalarının yazma tutumuna etkisinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kırbaş, B. (2010). *Yeni Türkçe ders programına göre ilköğretim yedinci sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma çalışmalarının yazım noktalama ve planlama açısından değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Kolikipınar, N. (2021). *Yaratıcı yazma teknikleri ile öyküleyici metin oluşturma yazma becerisi, derse yönelik tutum ve başarı üzerindeki etkileri*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Korkmaz, G. (2015). *Yaratıcı yazma yönteminin 6. sınıf öğrencilerinin yazma öz yeterlik algılarına, yazmaya ilişkin tutumlarına ve yazma becerisi akademik başarılarına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Kuvañ, E. B. K. (2008). *Yaratıcı yazma tekniklerinin öğrencilerin Türkçe dersine ilişkin tutumlarına ve türkçe dersindeki başarılarına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Laurin, S. (2010). *The effect of story drama on children's writing skills*. Master's Thesis, Concordia University Institute of Educational Sciences, Montreal.

- Maden, S. (2011). Rol kartlarının konuşma eğitimindeki başarı ve tutum üzerindeki etkisi. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(2), 23-38.
- Maden, S., Dincel, Ö., & Maden, A. (2015). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazma kaygıları. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 2(2), 748-769.
- Maltepe, S. (2006). *Yaratıcı yazma yaklaşımı açısından Türkçe derslerindeki yazma süreçlerinin ve ürünlerinin değerlendirilmesi*. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Merriam, S. (1998). *Qualitative research and case study applications in education*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı (2005). İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı ve kılavuzu, Ankara: MEB.
- Mutlu, T. Y. (2019). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde Türk edebiyatı hikayelerinin kullanıldığı yaratıcı yazma çalışmalarının öğrenci öz yeterlilik ve yazma başarısı üzerindeki etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Myers, D. G. (1993). The rise of creative writing. *Journal of the History of Ideas*, 54(2), 227-297.
- Oğuz, S.G. (2017). *Masalları birleştirme yoluyla ortaokul öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Oral, G. (2003). *Yine yazı yazıyoruz – Okulda/İşyerinde/Evde kullanılabilecek yaratıcı yazı uygulamaları*. Ankara: Pegem.
- Oral, G. (2012). *Yine Yazı Yazıyoruz*. Ankara: Pegem.
- Önal, A. (2020). *Çevrimiçi iş birlikli öğrenme yönteminin ortaokul öğrencilerinin ikna edici yazma becerilerine ve yazma kaygılarına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Giresun.
- Özbay, M. (2007). *Türkçe özel öğretim yöntemleri II*, Ankara: Öncü.
- Özbay, M. (2009). *Anlama teknikleri:1 Okuma eğitimi*. Ankara: Öncü.

- Özbay, M. (2010). *Türkçe öğretimi yazıları*. Ankara: Öncü.
- Özdemir, E. (2021). *Erciyes Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi akademik Türkçe kitap setlerinin dinleme ve yazma etkinlikleri açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.
- Özdemir, Ö. (2010). *Üstün yetenekli öğrencilerde yaratıcı yazma çalışmalarının düzeyleri ilköğretim 6, 7, 8. sınıf örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Özkara, Y. (2007). *6+1 Analitik yazma ve değerlendirme modelinin 5. sınıf öğrencilerinin hikâye edici metin yazma becerilerini geliştirmeye etkisi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Öztürk, E. (2007). *İlköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerinin değerlendirilmesi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Öztürk, Y. (2018). *2015 Türkçe dersi öğretim programında yer alan anlama kazanımlarının temel becerilere uygunluğu*. Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.
- Peker, Ş. (2015). *Yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde yaratıcı drama tekniklerinden özel mülkiyet tekniğinin yaratıcı yazma yaklaşımı ile karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Razgathioğlu, M. (2020). *Etkinlik temelli şiir çalışmalarının akıcı okuma, yaratıcı yazma ve tutumlara etkisi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Rızvanoğlu, A. H. (2016). *Üniversiteler için Arapça yaratıcı yazma: Öğretim programı ve atölye tasarımları*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Saluk, N. (2017). *Üstün yeteneklilerde yaratıcı yazma becerilerinin geliştirilmesi üzerine bir araştırma*. Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.

- Sarı, T. (2019). *Ortaokul 7. sınıf Türkçe dersinde uygulanan Storyline yönteminin başarıya ve tutuma etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Sayım, A. Ç. (2019). *Okuma becerilerinin geliştirilmesine yönelik yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aksaray.
- Sever, E. (2013). *Süreç temelli yazma modellerinin ilkökul dördüncü sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım ve yaratıcı yazma becerilerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.
- Sungur, N. (1992). *Yaratıcı düşünce*. İstanbul: Özgür.
- Sutherland, A. J., & Topping, K. (1999). Collaborative creative writing in eight-year-olds: Comparing cross-ability fixed role and same-ability reciprocal role pairing. *Journal of Research in Reading*, 22(2), 154-179.
- Şenay, A. (2007). *Kavram haritaları yöntemiyle metin öğretimi*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Şengül, M. (2011). *İlköğretim II. kademe Türkçe öğretiminde yazma becerilerine yönelik öğretim ve ölçme-değerlendirme yaklaşımlarının uygulamadaki etkililiğinin değerlendirilmesi*. Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Taç, İ. (2020). *Araştırmacı yazma yaklaşımının ilkökul 3. sınıf öğrencilerinin yaratıcı ve akıcı hikaye yazma becerisine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- Tekeli, M. (2020). *Ana dili ve ikinci dili Fransızca olan öğrencilerin Türkçe yazma becerileri*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Tekin, E. (2021). *Yaratıcı yazma yoluyla oluşturulan müzikli drama çalışmalarının uygulanması ve değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Tekşan, K. (2001). *Yazılı anlatımı geliştirmede ön hazırlığın etkisi*. Doktora Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Temizkan, M. (2010). Türkçe öğretiminde yaratıcı yazma becerilerinin geliştirilmesi. *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi*, 27, 621-643.
- Temizkan, M., & Yalçinkaya, M. (2013). İlköğretim 6. 7. 8. sınıf Türkçe öğretmenlerinin yaratıcı yazma etkilerini uygulama durumları. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20, 70-91
- Tonyalı, E. (2010). *Yaratıcı yazma uygulamalarının ilköğretim altıncı sınıf öğrencilerinin yazma becerilerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Top, F. (2013). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yaratıcı yazma tekniklerinin kullanılması*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Topçuoğlu Ünal, F., & Sever, A. (2012). Yaratıcı yazmada müziğin etkisi. *Turkish Studies*, 7(4), 2907-2918.
- Topuzkanamış, E. (2014). Yazma stratejileri öğretiminin Türkçe öğretmenliği birinci sınıf öğrencilerinin yazma başarısına etkisi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim(TEKE) Dergisi*, 3(2), 274-290.
- Toraman, M. (2019). *Kafiye tablosu uygulamasının ortaokul öğrencilerinin şiir yazma tutumlarına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kütahya.
- Türkel, A. (2011). *Yaratıcı dramının yaratıcı yazma başarısına ve yazmaya karşı tutuma etkisi (İlköğretim 8. Sınıf)*. Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Türker, A. (2019). *Yaratıcı yazma tekniklerinin yabancı dil olarak Türkçe yazma becerilerine etkisi: Somali örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, Ankara.
- Türkyılmaz, M. B. (2021). *Etkinlik temelli yaratıcı yazma çalışmalarının yedinci sınıf öğrencilerinin öykü yazma becerileri, yazma tutumları, öz düzenleme*

- stratejileri ve motivasyonel inançlarına etkisi.* Doktora Tezi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.
- Uc, F. B. (2019). *Yazma destekli argümantasyon uygulamalarının 7. sınıf öğrencilerinin yazma öz yeterliklerine, yaratıcı yazmalarına ve kavram öğrenmelerine etkisinin incelenmesi.* Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Uçgun, D. (2014). Altıncı sınıf öğrencilerinin yazma eğilimlerinin incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 39 (175), 227-238.
- Uluyüz, Ş. (2019). *Alternatif dinleme/izleme materyallerinin ortaokul öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerine etkisi.* Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.
- Ungan, S. (2007). Yazma becerisinin geliştirilmesi ve önemi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23, 461-472.
- Uygun, A. (2019). *2018 Türkçe dersi öğretim programındaki yazma kazanımlarının ve ders kitaplarındaki etkinliklerin yaratıcı yazma becerisine uygunluğunun incelenmesi.* Yüksek Lisans Tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- Urhan, O. (2016). *Ortaokul 8. sınıf Türkçe derslerinde masalların yaratıcı yazma becerisine etkisi.* Yüksek Lisans Tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- Uslu, A. (2019). *İşbirlikli dijital hikaye anlatımının ilkökul 4. sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma ve sosyal duygusal öğrenme becerilerine etkisi.* Yüksek Lisans Tezi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Manisa.
- Uzun, A. (2015). *Yaratıcı yazma etkinliklerinin Çinli öğrencilerin yabancı dil olarak Türkçe yazma becerilerine etkisi.* Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Üşenti, Ü. A. (2013). *Üstün zekalı ve yetenekli öğrencilere uygulanan farklılaştırılmış Türkçe öğretim uygulamalarının etkililiğinin sınanması.* Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Yavuz, E. (2021). *Mikro öğretim yönteminin iki dilli yedinci sınıf öğrencilerinin yazma becerilerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.
- Yegen, G. D. (2019). *İlkokul 3. sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerinin yaratıcı drama yöntemiyle geliştirilmesine yönelik bir eylem araştırması*. Yüksek Lisans Tezi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, (6.Baskı). Ankara: Seçkin.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Yıldırım, G. (2018). *Yaratıcı yazma etkinliklerinin Türkçe öğretmeni adaylarının yazma becerisine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Yılmaz, O. (2015). Beyin fırtınası tekniğinin Türk soylu öğrencilerin yazma becerilerine etkisi. *International Journal of Social Science*, 31, 179-187.
- Yılmaz, M. (2019). *Türk halk edebiyatı unsurlarının Türkçe öğretiminde kullanımı ve yaratıcı yazmaya etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Yüksel, T. (2016). *Ortaokul 5. sınıf Türkçe derslerinde uygulanan yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrencilerin yazmaya yönelik tutumlarına ve sözel yaratıcılıklarına etkisinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya.

EKLER

Ek 1: İncelenen Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerinin Listesi

(Tez türü ve tarihe göre sıralanmıştır.)

Sıra	Yıl	Tez Türü	Yazar	Tez Adı
1	2001	Doktora	Keziban TEKŞAN	Yazılı anlatımı geliştirmede ön hazırlığın etkisi
2	2007	Doktora	Ergün ÖZTÜRK	İlköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerinin değerlendirilmesi
3	2009	Doktora	Meltem AKTAŞ	Yabancı dil öğretiminde yaratıcı yazmanın başarıya ve yazılı anlatıma etkisi
4	2011	Doktora	Ali TÜRKEL	Yaratıcı dramının yaratıcı yazma başarısına ve yazmaya karşı tutuma etkisi (İlköğretim 8. Sınıf)
5	2012	Doktora	Özge ERDOĞAN	Süreç temelli yaratıcı yazma uygulamalarının yazılı anlatım becerisine ve yazmaya ilişkin tutuma etkisi
6	2013	Doktora	Bilge Bağcı AYRANCI	İlköğretim öğrencilerinin yazma becerisinin geliştirilmesinde çağrışım tekniğinin kullanımı
7	2013	Doktora	Ülkü AKÇA ÜŞENTİ	Üstün zekâlı ve yetenekli öğrencilere uygulanan farklılaştırılmış Türkçe öğretim uygulamalarının etkililiğinin sınanması
8	2017	Doktora	Ayşegül İŞLEKELLER BOZCA	Üstün zekâlı öğrencilerde Türkçe koştur eğitim programının başarıya, eleştirel düşünmeye ve yaratıcılığa etkisi
9	2017	Doktora	Mustafa DOLMAZ	Sosyal bilgiler öğretiminde tarihsel roman kullanımının yaratıcı yazma becerilerine etkisi
10	2019	Doktora	Demet KASAP	Yaratıcı okuma-yaratıcı yazma çalışmalarının yaratıcı okuma, okuduğunu anlama, yazma ve yaratıcı yazma erişimine etkisi
11	2019	Doktora	Erkan AYDIN	Yabancılarla Türkçe öğretiminde dijital hikâye anlatımının yaratıcı yazma becerisine etkisi
12	2020	Doktora	Mehmet RAZGATLIOĞLU	Etkinlik temelli şiir çalışmalarının akıcı okuma, yaratıcı yazma ve tutumlara etkisi
13	2020	Doktora	Rabia Sena AKBABA	Yaratıcı yazma çalışmalarının öyküleyici metin yazma becerisine ve ileri okuma farkındalığına etkisi
14	2021	Doktora	Mustafa Burak TÜRKYILMAZ	Etkinlik temelli yaratıcı yazma çalışmalarının yedinci sınıf öğrencilerinin öykü yazma becerileri, yazma tutumları, öz düzenleme stratejileri ve motivasyonel inançlarına etkisi
15	2005	Yüksek Lisans	Aygül DEMİRBAŞ	Biyoloji öğretiminde yaratıcı yazma uygulamaları
16	2008	Yüksek Lisans	Elif Burcu KAPAR KUVANÇ	Yaratıcı yazma tekniklerinin öğrencilerin Türkçe dersine ilişkin tutumlarına ve Türkçe dersindeki başarılarına etkisi
17	2010	Yüksek Lisans	Ayfer BEYDEMİR	İlköğretim 5. sınıf Türkçe dersinde yaratıcı yazma yaklaşımının yazmaya yönelik tutumlara, yaratıcı yazma ve yazma erişimine etkisi
18	2010	Yüksek Lisans	Erdem TONYALI	Yaratıcı yazma uygulamalarının ilköğretim altıncı sınıf öğrencilerinin yazma becerilerine etkisi
19	2011	Yüksek Lisans	Deniz AKDAL	Metinler arası okuma yaklaşımının ilköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerine etkisi
20	2011	Yüksek Lisans	Ege AK	Yaratıcı yazma tekniklerinin ilköğretim 5. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersindeki yazılı anlatım becerileri üzerindeki etkisi
21	2011	Yüksek Lisans	Özlem AÇIKGÖZ KARAKAŞ	Yaratıcı yazma tekniklerinin İngilizce yazma becerisini geliştirmeye etkisi

22	2012	Yüksek Lisans	Burcu BAŞKÖK	İlköğretim yedinci sınıf öğrencilerinde uygulanan yaratıcı yazma çalışmalarının, öğrencilerin yaratıcılıklarına ve Türkçe dersine olan tutumlarına etkisinin incelenmesi
23	2013	Yüksek Lisans	Ayşen Seda AVCI	Yaratıcı yazma etkinliklerinin 8. sınıf öğrencilerinin yazma eğilimleri ve yazma kaygılarına etkisi
24	2013	Yüksek Lisans	Esra SEVER	Süreç temelli yazma modellerinin ilkökul dördüncü sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım ve yaratıcı yazma becerilerine etkisi
25	2013	Yüksek Lisans	Fulya TOP	Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yaratıcı yazma tekniklerinin kullanılması
26	2014	Yüksek Lisans	Aslı DURU	Altıncı sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerini geliştirmeye yönelik stratejilerin etkililiğinin değerlendirilmesi
27	2015	Yüksek Lisans	Gökben KORKMAZ	Yaratıcı yazma yönteminin 6. sınıf öğrencilerinin yazma öz yeterlik algılarına, yazmaya ilişkin tutumlarına ve yazma becerisi akademik başarılarına etkisi
28	2015	Yüksek Lisans	Ali UZUN	Yaratıcı yazma etkinliklerinin Çinli öğrencilerin yabancı dil olarak Türkçe yazma becerilerine etkisi
29	2015	Yüksek Lisans	Şükran PEKER	Yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde yaratıcı drama tekniklerinden özel mülkiyet tekniğinin yaratıcı yazma yaklaşımı ile karşılaştırılması
30	2016	Yüksek Lisans	Onur URHAN	Ortaokul 8. Sınıf Türkçe derslerinde masalların yaratıcı yazma becerisine etkisi
31	2016	Yüksek Lisans	Tamer YÜKSEL	Ortaokul 5. sınıf Türkçe derslerinde uygulanan yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrencilerin yazmaya yönelik tutumlarına ve sözel yaratıcılıklarına etkisinin incelenmesi
32	2017	Yüksek Lisans	Nazlı SALUK	Üstün yeteneklilerde yaratıcı yazma becerilerinin geliştirilmesi üzerine bir araştırma
33	2017	Yüksek Lisans	Saliha Gamze OĞUZ	Masalları birleştirme yoluyla ortaokul öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerinin incelenmesi
34	2017	Yüksek Lisans	Tümay DALKILIÇ FER	İlköğretim öğrencilerinin yaratıcı yazı çalışmalarının süreç içerisindeki gelişimlerinin incelenmesi ve değerlendirilmesi
35	2018	Yüksek Lisans	Gamze YILDIRIM	Yaratıcı yazma etkinliklerinin Türkçe öğretmeni adaylarının yazma becerisine etkisi
36	2018	Yüksek Lisans	Kübra KARADAĞ	Öğretim teknolojilerinden Storybird uygulamasının 5. sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerine ve yazmaya yönelik tutumlarına etkisi
37	2018	Yüksek Lisans	Mehtap ERDOĞAN	Yaratıcı drama yönteminin ilkökul 4. sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerine etkisi
38	2018	Yüksek Lisans	Oğuzhan DORLAY	5E öğrenme modeline uygun yaratıcı yazma etkinliklerinin ortaokul öğrencilerinin yazma becerisi üzerine etkisi
39	2018	Yüksek Lisans	Sultan AHRAZ	Planlı yazma yönteminin ilkökul dördüncü sınıf öğrencilerinin özgün metin oluşturma erişilerine etkisi
40	2018	Yüksek Lisans	Süleyman ALAR	Clustering (Kümeleme) yaratıcı yazma yönteminin Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin yazma becerisi üzerine etkisi

41	2018	Yüksek Lisans	Ümit KILIÇ	9. sınıf öğrencilerine uygulanan drama yöntemine dayalı yaratıcı yazma çalışmalarının yazma tutumuna etkisinin incelenmesi
42	2018	Yüksek Lisans	Zeynep EKİNCİ	İşbirlikli yazma etkinliklerinin Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazma becerilerini geliştirmeye etkisi
43	2019	Yüksek Lisans	Abdurrahim TÜRKER	Yaratıcı yazma tekniklerinin yabancı dil olarak Türkçe yazma becerilerine etkisi: Somali Örneği
44	2019	Yüksek Lisans	Adem KALAÇ	Klasik Türk edebiyatı çeviri örneklerinin yaratıcı yazma becerilerine katkısı
45	2019	Yüksek Lisans	Ali USLU	İşbirlikli dijital hikaye anlatımının ilkökul 4. sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma ve sosyal duygusal öğrenme becerilerine etkisi
46	2019	Yüksek Lisans	Burak BAZ	Çocuk edebiyatı metinlerine dayalı programın ilkökul öğrencilerinin yaratıcı düşünme becerileri üzerindeki etkisi
47	2019	Yüksek Lisans	Burcu İSBİR ABREKOĞLU	Yaratıcı dramının yaratıcı yazma becerisine ve yazmaya yönelik tutuma etkisi
48	2019	Yüksek Lisans	Emrullah ET	Karikatürle yazma çalışmalarının ortaokul öğrencilerinin yaratıcı yazma becerisine etkisi
49	2019	Yüksek Lisans	Fatma Betül UC	Yazma destekli argümantasyon uygulamalarının 7.sınıf öğrencilerinin yazma öz yeterliklerine, yaratıcı yazmalarına ve kavram öğrenmelerine etkisinin incelenmesi
50	2019	Yüksek Lisans	Güllü DUMAN YEGEN	İlkokul 3. sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerinin yaratıcı drama yöntemiyle geliştirilmesine yönelik bir eylem araştırması
51	2019	Yüksek Lisans	Gülsüm KARATAŞ	Sorumluluk değerinin yaratıcı yazma teknikleri ile oluşturulan etkinliklerle kazandırılmasının öğrencilerin sorumluluk düzeyine etkisi
52	2019	Yüksek Lisans	Hakan KARATOP	Yazarlık ve yazma becerileri dersinin ortaokul 5.sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerilerine etkisi
53	2019	Yüksek Lisans	İrem DEMİRBAŞ	Dijital öykülerin ilkökul öğrencilerinin dinlediğini anlama ve yaratıcı yazma becerilerine etkisi
54	2019	Yüksek Lisans	Mahmut TORAMAN	Kafiye tablosu uygulamasının ortaokul öğrencilerinin şiir yazma tutumlarına etkisi
55	2019	Yüksek Lisans	Merve YILMAZ	Türk Halk Edebiyatı unsurlarının Türkçe öğretiminde kullanımı ve yaratıcı yazmaya etkisi
56	2019	Yüksek Lisans	Refika ERDOĞAN	İlkokul 4. sınıf Türkçe dersinde yansıtıcı düşünme destekli yaratıcı yazma çalışmalarının öğrencilerin yaratıcı yazma becerilerine etkisinin incelenmesi
57	2019	Yüksek Lisans	Şirin ULUYÜZ	Alternatif dinleme/izleme materyallerinin ortaokul öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerine etkisi
58	2019	Yüksek Lisans	Tuba Yeşim MUTLU	Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde Türk edebiyatı hikayelerinin kullanıldığı yaratıcı yazma çalışmalarının öğrenci öz yeterlilik ve yazma başarısı üzerindeki etkisi
59	2019	Yüksek Lisans	Tülay SARI	Ortaokul 7. sınıf Türkçe dersinde uygulanan Storyline yönteminin başarıya ve tutuma etkisi
60	2020	Yüksek Lisans	Akif KAZAK	Sekizinci sınıf İngilizce dersinde yaratıcı yazma becerisinin süreç odaklı rehberli sorgulayıcı öğrenme tekniği ile geliştirilmesinin öğrencilerin yaratıcı yazma başarılarına etkisi

61	2020	Yüksek Lisans	Aydın ÖNAL	Çevrimiçi iş birlikli öğrenme yönteminin ortaokul öğrencilerinin ikna edici yazma becerilerine ve yazma kaygılarına etkisi
62	2020	Yüksek Lisans	Ayhan GÖKÇE	İlkokul dördüncü sınıf Türkçe dersinde yaratıcı yazma uygulamalarının öğrencilerin Türkçe dersi tutumu, yazma tutumu ve yaratıcı yazma becerileri üzerine etkisi
63	2020	Yüksek Lisans	İmra TAÇ	Araştırmacı yazma yaklaşımının ilkokul 3. sınıf öğrencilerinin yaratıcı ve akıcı hikâye yazma becerisine etkisi
64	2020	Yüksek Lisans	Meryem GÜLER	Ortaokul 7. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımlarındaki konuşma dili unsurlarının giderilmesine yönelik bir eylem araştırması
65	2020	Yüksek Lisans	Mustafa TEKELİ	Ana dili ve ikinci dili Fransızca olan öğrencilerin Türkçe yazma becerileri
66	2020	Yüksek Lisans	Yıldız KARATAŞ	İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin yaratıcı hikâye yazma becerilerinin geliştirilmesi
67	2021	Yüksek Lisans	Engin YAVUZ	Mikro öğretim yönteminin iki dilli yedinci sınıf öğrencilerinin yazma becerilerine etkisi
68	2021	Yüksek Lisans	Esen TEKİN	Yaratıcı yazma yoluyla oluşturulan müzikli drama çalışmalarının uygulanması ve değerlendirilmesi
69	2021	Yüksek Lisans	Nurefşan KOLİKPİNAR	Yaratıcı yazma teknikleri ile öyküleyici metin oluşturmanın yazma becerisi, derse yönelik tutum ve başarı üzerindeki etkisi
70	2022	Yüksek Lisans	Durukan ATİK	Türkçe dersinde eğitsel oyun kullanımının yaratıcı yazma beceri ve yazma tutumlarına etkisi

Ek 2: İncelenen Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerinde Kullanılan Yaratıcı Yazma Yöntem, Teknik ve Etkinlikleri

Sıra	Yıl	Tez Türü	Yazar	Yöntem/ Desen	Tezlerde Kullanılan Yaratıcı Yazma Yöntem, Teknik veya Etkinlikleri
1	2001	Doktora	Keziban TEKŞAN	Deneyssel (Ön Test-Son Test)	-Beyin fırtınası -Kelime ağları oluşturma (Cluster) -Örnek metinden hareketle ön hazırlık -Resimleri kullanarak ön hazırlık -Soru cevap yöntemiyle ön hazırlık
2	2007	Doktora	Ergün ÖZTÜRK	Deneyssel (Ön Test-Son Test)	-Beyin fırtınası -Diyalog yazma -Düşünce kümeleri -Gazete haberlerinden yola çıkarak yazma -Gözlemlerden yola çıkarak yazma -Grup içerisinde yaratıcı yazma (İşbirlikli yazma) -Karikatürden hareketle yazma -Olmak istediği hayvan hakkında yazma -Öykü karakteri oluşturma çalışması -Resimden hareketle yazma -Sözcük türeterek yazma -Yarım bırakılan bir öykünün tamamlanması
3	2009	Doktora	Meltem AKTAŞ	Deneyssel (Ön Test-Son Test)	-Beyin fırtınası -Fotoğraflardan hareketle yazma -Hangi hayvan olmak istersin? -Resim ve videolardan hareketle yazma -Şarkıdan hareketle yazma
4	2011	Doktora	Ali TÜRKEL	Deneyssel (Ön Test-Son Test)	Yaratıcı drama etkinlikleri sonrasında yazma çalışmaları yapılmıştır.
5	2012	Doktora	Özge ERDOĞAN	Karma (Açıklayıcı model/ Ön Test-Son Test)	-Beyin fırtınası -Canlandırma -Fotoğraf inceleme -Oyun oynama -Resim çizme -Salkım oluşturma -Şarkı söyleme -Video izleme
6	2013	Doktora	Bilge Bağcı AYRANCI	Deneyssel (Ön Test-Son Test)	-Beyin fırtınası -Çağrışım tekniği -Fotoğraflardan hareketle yazma -Görselden hareketle metin yazma -Kelime ağı
7	2013	Doktora	Ülkü AKÇA ÜŞENTİ	Deneyssel (Ön Test-Son Test)	-Müzikten yola çıkarak yazma -Fotoğraflardan yola çıkarak yazma -Şiirlerden yola çıkarak yazma
8	2017	Doktora	Ayşegül İŞLEKELLER BOZCA	Deneyssel (Ön Test-Son Test)	-Beyin fırtınası -Gazete haberlerinden yola çıkarak yazma -Şiirlerden yola çıkarak yazma -Videolardan hareketle yazma

9	2017	Doktora	Mustafa DOLMAZ	Karma (Nitel/Ön Test-Son Test)	-Tarihsel roman kullanarak yaratıcı yazma (Metinlerden hareketle yaratıcı yazma)
10	2019	Doktora	Demet KASAP	Karma (İlişkisel araştırma/ Ön Test-Son Test)	-Ben başrol olsaydım -Bir hayvanı konuşturma -Diyalog oluşturma -Doğa ve çevre gezileri sırasında yazma -Eğer ben... -Gazetede ki fotoğraflarla öykü yazma -Grupla beraber öykü yazma -Hayalleri hakkında yazma -Müzik eşliğinde yazma - Fotoğraflar eşliğinde yazma -Nesnelerin konuşturulması -Öykü karakterleri oluşturma -Senaryo yazma -Serbest girişlerle öykü oluşturma -Pencere problemi
11	2019	Doktora	Erkan AYDIN	Karma (Olgubilim/Ön Test-Son Test)	Dijital hikayeleri kullanarak yaratıcı yazma çalışmaları yapılmıştır. -Beyin fırtınası -İkili ve grup çalışması -Soru cevap
12	2020	Doktora	Mehmet RAZGATLIOĞLU	Karma (Açıklayıcı Sıralı / Ön Test-Son Test)	Kullanılan düşünme teknikleri: Beyin fırtınası, kavram haritası, zihin haritası, salkım oluşturma -Akrostiş şiir yazma -Bir konu hakkında şiir yazma -Farklı şiir türleriyle şiir yazma -Fıkra'yı şiire dönüştürerek yazma -Karikatür, görsellerden yola çıkarak şiir yazma -Serbest şiir yazma -Şiire uygun başlık bulma -Yarım bırakılan bir şiiri tamamlama
13	2020	Doktora	Rabia Sena AKBABA	Karma (Açıklayıcı Sıralı/ Ön Test-Son Test)	-Benzetme, Öykü taslağı yap -Betimleme, Fikir üretici(Tuzluk materyali) -Boşluk doldurma etkinlikleri -Cümle genişletme etkinliği -Diyalog, -Bakış açısı -Görsele yönelik beyin fırtınası -Hikaye küpleri (Storycubes) -Karakter anketi, karakter canlandır -Metne uygun başlık seçme -Soru-cevap -Şiiri öyküye çevir
14	2021	Doktora	Mustafa Burak TÜRKİYILMAZ	Deneyisel (Ön Test-Son Test)	Her hafta farklı öyküler üzerinden etkinlikler planlanmış. -Karakter özelliklerini belirleme, karakter oluşturma çalışması -Mekan betimleyen cümleleri bulma, mekanı tasvir edecek mekanı yansıtabilecek bir öykü yazma -Öyküde zaman dilimini belirleme, geçmiş zamana ait bir dönemde geçen bir konu hakkında öykü yazma

					-Resimden hareketle giriş cümlesi oluşturma, öykü yazma -Verilen bir konu üzerine öykü oluşturma
15	2005	Yüksek Lisans	Aygül DEMİRBAŞ	Deneyisel (Ön Test-Son Test)	Şiir ve öykü örnekleri verilmiş. Öykü ile ilgili tabloda karakterler, yerler ve zamanlar belirtilmiş. Örnek alabilecekleri belirtilmiştir. -Beyin fırtınası
16	2008	Yüksek Lisans	Elif Burcu KAPAR KUVANÇ	Deneyisel (Ön Test-Son Test)	-Akrostiş -Boşluk doldurma -Duyulardan hareketle yazma -Eşyalarla diyalog -Hayal yolculuğu -Kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma -Metin tamamlama -Metne yeni bir son yazma -Monolog ve diyaloglar yazma -Pencere tekniği ile şiir yazma -Rüyalardan öyküler yazma -Sözcük sepeti -Sözcük türeterek öykü yazma -Tahminde bulunma -Uyarıcı yazma -Yapılandırılmış yazma
17	2010	Yüksek Lisans	Ayfer BEYDEMİR	Deneyisel (Ön Test-Son Test)	-Fotoğraf çekme tekniği -Gösteri tekniği -Hikaye anlatma tekniği -Öykü oluşturma tekniği -Pencere tekniği -Sergi tekniği -Soru-cevap -Sözcük türeterek öykü yazma -Zihin haritası
18	2010	Yüksek Lisans	Erdem TONYALI	Deneyisel (Ön Test-Son Test)	-Anlatılan bir hikaye üzerinden hayal güçlerini kullanarak yaratıcı yazı ortaya çıkarma -Beyin fırtınası -Düşünce kümeleri (Cluster) -Görselden hareketle hikaye oluşturma, -Hayvan özelliklerini hikaye etme -Karikatür üzerinden metin oluşturma -Karakter tahlili yaparak yeni bir hikaye oluşturma -Karakter oluşturma, sınıf maskotu etkinliği -Yarım kalan öyküyü tamamlama
19	2011	Yüksek Lisans	Deniz AKDAL	Deneyisel (Ön Test-Son Test)	Örnek metinler seçilmiş. Seçilen metinler soru cevap yöntemiyle işlenmiş. Metne yönelik, videolar, fotoğraflar, şarkılar ile desteklenmiş. Sonrasında yazma çalışmaları yapılmış.
20	2011	Yüksek Lisans	Ege AK	Deneyisel (Ön Test-Son Test)	-Arka kapakların rehberliği -Bir ada yaratıyorum -Cümleden hikayeye

					-Çılgın cümleler, kutulardan seçilen cümleler ile yazma -Duygularım ...gibi kokuyor -Karakterimin hikayesi (Mugshots) -Kişisel analogi -Masal karakteri aramızda -Nesnelerle ilgili ikili çalışma -Saç örgüsü tekniği -Varsayalım ki... Hayvanlar konuşsaydı?
21	2011	Yüksek Lisans	Özlem AÇIKGÖZ KARAKAŞ	Deneyisel (Ön Test-Son Test)	-Beyin fırtınası ve düşünce kümeleri oluşturarak öykü yazma -Grupla diyalog yazma - Fotoğraflar eşliğinde hikaye yazma - Müzik eşliğinde hikaye yazma -Örnek şiir vererek şiir yazmalarını isteme -Öykü karakterleri oluşturma -Pencere problemi: Şiir yazma -Resim ve sorular vererek öykü yazma -Senaryo yazma -Sözcük türeterek öykü yazmak -Yarım bırakılan bir öyküyü tamamlama
22	2012	Yüksek Lisans	Burcu BAŞKÖK	Deneyisel (Ön Test-Son Test)	-Cümle birleştirme -Diyalog yazma -Eşyalarla diyaloglar - Fotoğraflar eşliğinde yazma -Grupla beraber öykü yazma -Kullanılan dili tahmin etme -Monolog yazmak -Müzik eşliğinde yazma -Öykü karakterleri oluşturma -Özgün deyişler oluşturma -Pencere problemi: Şiir yazma -Senaryo yazmak -Serbest girişlerle öykü oluşturmak -Sözcük türeterek öykü yazmak
23	2013	Yüksek Lisans	Ayşen Seda AVCI	Deneyisel (Ön Test-Son Test)	-Betimleme yazıları -Düşünce kümeleri (Salkım oluşturma) -Mecazi tasvir -Mektup formları -Nesnelerle yazma -Otobiyografi -Rehberli portreler -Zıtlıklar(Parodi veya çeşitlemeler yazdırma
24	2013	Yüksek Lisans	Esra SEVER	Deneyisel (Ön Test-Son Test)	- Önce bir metin ele alınır. Ardından aşağıdaki yöntemler de kullanılarak metin incelenir. Son olarak metinlerden de yararlanılarak yeni bir metin yazdırılır. -Beyin fırtınası -Soru - cevap -Tartışma
25	2013	Yüksek Lisans	Fulya TOP	Deneyisel (Ön Test-Son Test)	- Hikaye tamamlama

					Resme hikaye yazma adı altında da aşağıdaki teknikler bulunmuş ve uygulanmış. -11'lik şiir -Adın durumları -En sevdiğim temizlik -Filmi tamamlama -Hikayenin öğeleri -Ne var? Ne yok? -Slogan bul -Sorunu sor -Yüzümüze şiir -Zincir
26	2014	Yüksek Lisans	Aslı DURU	Deneyisel (Ön Test-Son Test)	-Öbek işleme (Öbek değiştirimi, Değiştirim, Öbek ekleme/çıkarma) -Sözcük çağrışımları(Sessel çağrışımlar, Anlamsal çağrışımlar, Çağrışımsızlık, Değişim-İlerlemeli çağrışımlar, Karma çağrışımlar) -Sözcük havuzu
27	2015	Yüksek Lisans	Gökben KORKMAZ	Deneyisel (Ön Test-Son Test)	Güdümlü yazma, bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma, eleştirel yazma, duylardan hareketle yazma, metin tamamlama, yaratıcı yazma, kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma etkinliklerini kapsamaktadır. -Ben olsaydım... -Bir de ne görelim! -Dayanak noktaları -Farklı devam etseydi nasıl olurdu? -Gökten kar yerine şeker yağsa ne olurdu?(Hayal gücünü kağıda yansıtmaları isteniyor.) -Karikatür metni yazma -Kavram havuzundan seçerek şiir yazma -Kim, nerede, ne zaman, ne yapmış? -Masal demeti -Mürekkebi bitmiş (Yarım kalmış bir hikayeyi tamamlama) -Pencereden gördüklerim -Resimden yola çıkarak yazma
28	2015	Yüksek Lisans	Ali UZUN	Nitel (Durum Çalışması)	-Anahtar sözcükler üreterek bu sözcükler çerçevesinde özgün bir metin yazma -Anahtar sözcüklerden yararlanarak bir metin yazma -Hayal gücünü kullanarak ve anahtar cümleler doğrultusunda "Eğer ben..." ifadeli bir metin yazma -Metnin devamını yazarak sonunu tamamlama
29	2015	Yüksek Lisans	Şükran PEKER	Nitel (Görüşme)	Yaratıcı drama tekniklerinden özel mülkiyet tekniğine yönelik etkinlikler planlanmıştır.
30	2016	Yüksek Lisans	Onur URHAN	Deneyisel (Ön Test-Son Test)	8 hafta boyunca tespit edilen masallar (her hafta bir masal) önce okunmuş, sonrasında belirlenen konuyla ilgili

					yazma çalışması yapılmış. Örnek metinden hareketle yazma çalışmaları yapılmış.
31	2016	Yüksek Lisans	Tamer YÜKSEL	Deneyisel (Ön Test-Son Test)	-Diyalog yazma -Kullanılan dili tahmin etmek -Öykü karakterleri oluşturmak -Özgün şiir ve deneme yazmak -Pencere tekniği -Reklam metinleri ve özgün deyişler yazma -Senaryo yazma -Sözcük türeterek öykü yazma
32	2017	Yüksek Lisans	Nazlı SALUK	Karma (Görüşme/ Ön Test-Son Test)	-Beyin fırtınası -Hayal yolculuğu -Kavram haritası -Kümeleme (Cluster) -Uyarıcı yazma -Yaratıcı drama
33	2017	Yüksek Lisans	Saliha Gamze OĞUZ	Olgubilim / Gruplarla uygulama	Masallardan yola çıkarak yaratıcı yazma çalışmaları yapılmış.
34	2017	Yüksek Lisans	Tümay DALKILIÇ FER	Betimsel (Doküman araştırması/ Uygulamalı araştırma)	-Ada -Ayaklar -Ben ...olsaydım... -Çalı -Dikte -Gözler -İkna -Mağara -Otel -Paragraf hamburgeri -Sandık
35	2018	Yüksek Lisans	Gamze YILDIRIM	Nitel (Eylem araştırması)	-20 yıl sonraki yaşamını yazma -Duyulardan hareketle yazma -Eleştirel yazma -Farklı kitap ya da masallardaki kahramanları yeniden kurgulayarak yazma -Grupla yazma -Kahramanı noktalama işareti olan fabl ya da masal yazma -Kavram havuzundan seçerek yazma -Kendini bir nesne yerine koyarak yazma (Eğer ben ...olsaydım.)
36	2018	Yüksek Lisans	Kübra KARADAĞ	Karma (Görüşme/ Ön Test-Son Test)	-Ben kırmızı başlıklı kız olsaydım -Beni tamamla -Cümle tamamlama -Eksikleri yaz -Reklamlar -Storybird
37	2018	Yüksek Lisans	Mehtap ERDOĞAN	Deneyisel (Ön Test-Son Test)	Yaratıcı drama etkinlikleri düzenlenmiş. -Bilinç koridoru -Doğaçlama yoluyla hikaye oluşturma -Heykel oluşturma -İstasyon tekniği -Öykü yazma

					-Yarım bırakılmış öyküyü tamamlama
38	2018	Yüksek Lisans	Oğuzhan DORLAY	Deneyisel (Ön Test-Son Test)	5E modeline uygun yaratıcı yazma çalışmaları yapılmış.
39	2018	Yüksek Lisans	Sultan AHRAZ	Karma (Ön Test-Son Test)	-Beyin fırtınası -Görsel izleme -Kelime ağı oluşturma -Özet yazma -Sınıf içi konuşma
40	2018	Yüksek Lisans	Süleyman ALAR	Deneyisel (Ön Test-Son Test)	Clustering (Kümeleme)
41	2018	Yüksek Lisans	Ümit KILIÇ	Karma (Görüşme/Ön Test-Son Test)	Drama yöntemine dayalı yaratıcı yazma çalışmaları yaptırılmıştır.
42	2018	Yüksek Lisans	Zeynep EKİNCİ	Nitel (Eylem araştırması)	İşbirlikli yazma etkinlikleri uygulanmıştır. -Beyin fırtınası -Diyalog yazma (Tanışma üzerine) -Karikatürlerden yola çıkarak yazma -Resimlerden yola çıkarak yazma -Yarım bırakılmış bir öyküyü tamamlama
43	2019	Yüksek Lisans	Abdurrahim TÜRKER	Nitel (Durum çalışması)	-Ailenizi anlatan bir paragraf yazma -Hayal gücünü kullanarak ve anahtar sözcükler doğrultusunda "Eğer ben..." ifadeli bir metin yazma -Hayata yeniden gelsen ne olmak isterdin?
44	2019	Yüksek Lisans	Adem KALAÇ	Belirtilmemiş	Klasik Türk edebiyatı çeviri örnekleri açıklanarak, yorumlanarak ele alınmış. Bu çerçevede dersler işlenmiştir.
45	2019	Yüksek Lisans	Ali USLU	Deneyisel (Ön Test-Son Test)	İşbirliğine dayalı dijital hikaye yazma etkinliği yapılmıştır.
46	2019	Yüksek Lisans	Burak BAZ	Karma (Doküman analizi/Ön Test-Son Test)	Çocuk edebiyatına ait şiir ve hikayeler aşağıdaki teknikler ile ele alınmıştır. -Altı şapkalı düşünme -Balık kılıcı -Hikaye haritası -İstasyon -Kavram haritası (Olay zinciri) -Metin haritası -Metne alternatif son yazma -Özgün başlık yazma -Özgün resim yapma -Rol oynama
47	2019	Yüksek Lisans	Burcu İSBİR ABREKOĞLU	Karma (Görüşme/Ön Test-Son Test)	Yaratıcı drama uygulama süreci ile yaratıcı yazma etkinlikleri düzenlenmiştir.
48	2019	Yüksek Lisans	Emrullah ET	Deneyisel (Ön Test-Son Test)	Karikatürlerden yola çıkarak yaratıcı yazma çalışmaları yapılmıştır.
49	2019	Yüksek Lisans	Fatma Betül UC	Karma (Görüşme/Ön Test-Son Test)	Yazma destekli argümantasyon uygulamaları yapılmıştır. -Beyin fırtınası -Bilimsel hikaye -Deney

					-Soru-cevap -Tartışma
50	2019	Yüksek Lisans	Güllü DUMAN YEGEN	Nitel (Eylem araştırması)	Yaratıcı drama yöntemiyle etkinlikler hazırlanıp, uygulanmış.
51	2019	Yüksek Lisans	Gülsüm KARATAŞ	Deneyisel (Ön Test-Son Test)	-Belirli sözcük ve kavramları kullanarak yazma -Bir olaya uygun öykü tipi ya da karakteri oluşturmak -Eleştirel yazma -Hikaye kahramanına mektup -Kurmaca bir metne sonuç bölümü yazmak -Kurmaca bir metnin anlatıcısını değiştirmek -Masal tamamlamak -Yuvarlak masa yazarlığı
52	2019	Yüksek Lisans	Hakan KARATOP	Karma (İçerik Analizi/Ön Test-Son Test)	-Ana düşünce, yardımcı düşünceler ve başlık -Betimleme yapma -Bilgilendirici metin yazma -Bilgileri düzenleme -Bilgilerin doğruluğunu sorgulama -Deneme yazma -Dilekçe yazma -Düşünceyi geliştirme -Elektronik ortamda yazma -Farklı cümleler yazma -Farklı kaynaklardan yararlanma -Karşılıklı konuşma ve iç konuşma -Kavram ağı oluşturma -Kaynak gösterme -Konu seçimi -Konuyu sınırlandırma -Metinleri zenginleştirme -Metnin bağlayıcı ögeleri -Metnin türünü belirleme -Öyküleyici metin yazma -Paragraf oluşturma -Paragrafta anlatım biçimleri -Tartışmacı metin yazma -Uygun kelimelerin seçimi -Yazıda bilgi ve olayları sıraya koyma -Yazının amacı ve hedef kitlesi -Yazının biçim değerlendirmesi -Yazının içerik değerlendirmesi -Yazının sorumluluğu -Yazıyı paylaşma
53	2019	Yüksek Lisans	İrem DEMİRBAŞ	Deneyisel (Ön Test-Son Test)	Dijital öykülere ilişkin yaratıcı yazma uygulamaları yapılmıştır.
54	2019	Yüksek Lisans	Mahmut TORAMAN	Deneyisel (Ön Test-Son Test)	Kafiye tablosu yöntemiyle şiir yazma çalışmaları yapılmıştır. -Kavram haritası
55	2019	Yüksek Lisans	Merve YILMAZ	Nitel (Durum çalışması)	Türk halk edebiyatını hikayelerini barındıran yaratıcı drama etkinlikleri uygulanmıştır.
56	2019	Yüksek Lisans	Refika ERDOĞAN	Deneyisel (Ön Test-Son Test)	Yansıtıcı düşünme destekli yaratıcı yazma etkinlikleri yapılmıştır. -Cümle geliştirme

					-Düşünce kümelerine dayalı metin oluşturma -Fotoğraf çekme ve bu süreçle ilgili duygu, düşünce ve deneyimlerini paylaşma -Fotoğraflarla diyalog oluşturma -Fotoğraftan ilgi çekici haber yazma -Paragraf geliştirme
57	2019	Yüksek Lisans	Şirin ULUYÜZ	Deneyisel (Ön Test-Son Test)	Alternatif dinleme, izleme materyalleri kullanılarak yaratıcı yazma etkinlikleri düzenlenmiştir.
58	2019	Yüksek Lisans	Tuba Yeşim MUTLU	Deneyisel (Ön Test-Son Test)	Edebi eserlerden (Türk edebiyatı hikayeleri) hareketle oluşturulmuş yaratıcı yazma etkinlikleri uygulaması yapılmış. -Başlık ve son -Ben olsaydım -Bir nasihat verelim -Boşlukları dolduralım -Devamını yazalım -Deyimleri bulalım -Emlakçı -Eskici -Farklı bir öykü -Hikayenin devamını yaz -Keçenin hikayesi -Kelime bulmaca -Kendimize uyarlayalım -Kiracı -Kitaplar olmasaydı -Metni tamamlayalım -Nasihat zamanı -Ne konuştular? -Serbest hikaye yazma -Size miras kalsaydı? -Sonunu değiştirelim -Zamanla oynayalım
59	2019	Yüksek Lisans	Tülay SARI	Deneyisel (Ön Test-Son Test)	Storyline yöntemine uygun olarak dersler işlenmiştir (Storyline öyküsü). -Beyin fırtınası -Bir metinden hareketle yazma -Drama -Empati kurarak konuşma -Gösteri -Hazırlıklı konuşma -Not alarak dinleme -Soru - cevap
60	2020	Yüksek Lisans	Akif KAZAK	Deneyisel (Ön Test-Son Test)	Süreç odaklı rehberli sorgulayıcı öğrenme tekniği ile yaratıcı yazma çalışmaları yapılmıştır.
61	2020	Yüksek Lisans	Aydın ÖNAL	Karma (Görüşme/Ön Test-Son Test)	Çevrimiçi iş birlikli öğrenme etkinlikleri uygulanmıştır.
62	2020	Yüksek Lisans	Ayhan GÖKÇE	Deneyisel (Ön Test-Son Test)	-Beyin fırtınası -Bir süper kahraman olduğunu düşünerek yazma -Fıkra yazma (Örnek fıkralardan yola çıkılarak)

					-Filmlerden yola çıkarak yazma etkinliği -Fotoğraflardan yola çıkarak yazma -Hikaye tamamlama etkinliği -Masal kahramanlarından yola çıkarak yazma
63	2020	Yüksek Lisans	İmra TAÇ	Deneyisel (Ön Test-Son Test)	Araştırmacı yazma yaklaşımı çalışma yaprakları hazırlanmış, katılımcılara ev görevi olarak verilmiş. Sonrasında gerekli alanların doldurulmasıyla konuya uygun hikayeler yazdırılmıştır. -Salkımlama (Cluster)
64	2020	Yüksek Lisans	Meryem GÜLER	Nitel (Eylem araştırması)	-Beyin Fırtınası -Yaratıcı Drama -Zihin Haritası
65	2020	Yüksek Lisans	Mustafa TEKELİ	Nitel (Belge inceleme)	-Bir metinden yararlanarak yeni bir metin oluşturma -Görsellerden yararlanmak suretiyle yazı yazma -Kontrollü yazma -Özet çıkarma Serbest yazma
66	2020	Yüksek Lisans	Yıldız KARATAŞ	Nitel (Eylem araştırması)	-Gezi -Görsellerden hareketle öykü yazma -Grupla yazma çalışması -Hikaye taşları -Karakter oluşturma -Örnek metinden hareketle yazma -Öyküde geçen sorunlara çözüm yolları üretme -Sorulardan hareketle yazma -Tuzluk -Var olan metni farklı bakış açısıyla kurgulama -Ya... olsaydı? -Yarım bırakılmış bir metni tamamlama
67	2021	Yüksek Lisans	Engin YAVUZ	Deneyisel (Ön Test-Son Test)	Mikro öğretim yöntemi kullanılmıştır.
68	2021	Yüksek Lisans	Esen TEKİN	Nitel (Betimsel araştırma)	Müzikli yaratıcı drama çalışmaları yapılmıştır.
69	2021	Yüksek Lisans	Nurefşan KOLİKPINAR	Deneyisel (Ön Test-Son Test)	-Öykü karakteri oluşturma -Öykü tamamlama -Pencereden gördüklerim -Rüyalardan hikaye oluşturma -Serbest girişlerle öykü oluşturma -Sözcük türeterek hikaye oluşturma
70	2022	Yüksek Lisans	Durukan ATİK	Karma (Görüşme/ Ön Test-Son Test)	Eğitsel oyunlar kullanılarak yaratıcı yazma çalışmaları yapılmıştır.

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..